

Ocena programowa
Profil ogólnoakademicki

Raport samooceny

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów:

Uczelnia Łazarskiego, ul. Świeradowska 43, 02-662 Warszawa

Nazwa ocenianego kierunku studiów: lekarski

1. Poziom/y studiów: jednolite magisterskie
2. Forma/y studiów: stacjonarne
3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek¹
nauki medyczne - 95 %; dyscyplina dodatkowa: nauki o zdrowiu - 5%

W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny:

- a. Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	liczba	%
nauki medyczne	348	95%

- b. Nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		liczba	%
1.	nauki o zdrowiu	18	5%

Na studiach prowadzone jest kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela

TAK NIE

W przypadku zaznaczenia opcji TAK, proszę wskazać rodzaj zawodu nauczyciela, w zakresie którego prowadzone jest kształcenie (można zaznaczyć więcej niż jedną opcję):

nauczyciel przedmiotu .....²

¹Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz. U. 2018 poz. 1818).

² Należy podać nazwę przedmiotu/zawodu/zajęć

- nauczyciel teoretycznych przedmiotów zawodowych .....²
- nauczyciel praktycznej nauki zawodu .....²
- nauczyciel prowadzący zajęcia .....²
- nauczyciel psycholog
- nauczyciel przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej
- nauczyciel pedagog specjalny
- nauczyciel logopeda
- nauczyciel prowadzący zajęcia wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

1.1. W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- 1) rozwój, budowę i funkcje organizmu człowieka w warunkach prawidłowych i patologicznych;
- 2) objawy i przebieg chorób;
- 3) sposoby postępowania diagnostycznego i terapeutycznego właściwe dla określonych stanów chorobowych;
- 4) etyczne, społeczne i prawne uwarunkowania wykonywania zawodu lekarza oraz zasady promocji zdrowia, a swoją wiedzę opiera na dowodach naukowych;
- 5) metody prowadzenia badań naukowych.

1.2. W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- 1) rozpoznać problemy medyczne i określić priorytety w zakresie postępowania lekarskiego;
- 2) rozpoznać stany zagrażające życiu i wymagające natychmiastowej interwencji lekarskiej;
- 3) zaplanować postępowanie diagnostyczne i zinterpretować jego wyniki;
- 4) wdrożyć właściwe i bezpieczne postępowanie terapeutyczne oraz przewidzieć jego skutki;
- 5) planować własną aktywność edukacyjną i stale dokształcać się w celu aktualizacji wiedzy;
- 6) inspirować proces uczenia się innych osób;
- 7) komunikować się z pacjentem i jego rodziną w atmosferze zaufania, z uwzględnieniem potrzeb pacjenta oraz przekazać niekorzystne informacje;
- 8) komunikować się ze współpracownikami w zespole i dzielić się wiedzą;
- 9) krytycznie oceniać wyniki badań naukowych i odpowiednio uzasadniać stanowisko.

1.3. W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

- 1) nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych;
- 2) kierowania się dobrem pacjenta;

- 3) przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta;
- 4) podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby;
- 5) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;
- 6) propagowania zachowań prozdrowotnych;
- 7) korzystania z obiektywnych źródeł informacji;
- 8) formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji;
- 9) wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym;
- 10) formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej;
- 11) przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób.

Szczegółowe efekty uczenia się

A. NAUKI MORFOLOGICZNE (w tym: anatomia, histologia, embriologia)

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

A.W1. mianownictwo anatomiczne, histologiczne i embriologiczne w językach polskim i angielskim;

A.W2. budowę ciała ludzkiego w podejściu topograficznym (kończyny górna i dolna, klatka piersiowa, brzuch, miednica, grzbiet, szyja, głowa) i czynnościowym (układ kostno- - stawowy, układ mięśniowy, układ krążenia, układ oddechowy, układ pokarmowy, układ moczowy, układy płciowe, układ nerwowy i narządy zmysłów, powłoka wspólna);

A.W3. stosunki topograficzne między poszczególnymi narządami;

A.W4. podstawowe struktury komórkowe i ich specjalizacje funkcjonalne;

A.W5. mikroarchitekturę tkanek, macierzy pozakomórkowej i narządów;

A.W6. stadia rozwoju zarodka ludzkiego, budowę i czynność błon płodowych i łożyska, etapy rozwoju poszczególnych narządów oraz wpływ czynników szkodliwych na rozwój zarodka i płodu (teratogennych).

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

A.U1. obsługiwać mikroskop optyczny, w tym w zakresie korzystania z immersji;

A.U2. rozpoznawać w obrazach z mikroskopu optycznego lub elektronowego struktury histologiczne odpowiadające narządom, tkankom, komórkom i strukturom komórkowym, opisywać i interpretować ich budowę oraz relacje między budową i funkcją;

A.U3. wyjaśniać anatomiczne podstawy badania przedmiotowego;

A.U4. wnioskować o relacjach między strukturami anatomicznymi na podstawie przyżyciowych badań diagnostycznych, w szczególności z zakresu radiologii (zdjęcia przeglądowe, badania z użyciem środków kontrastowych, tomografia komputerowa i magnetyczny rezonans jądrowy);

A.U5. posługiwać się w mowie i w piśmie mianownictwem anatomicznym, histologicznym oraz embriologicznym.

B. NAUKOWE PODSTAWY MEDYCyny (w tym: biofizyka, biologia molekularna, biochemia z elementami chemii, fizjologia z elementami fizjologii klinicznej, cytofizjologia, informatyka i biostatystyka)

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

B.W1. gospodarkę wodno-elektrolitową w układach biologicznych;

B.W2. równowagę kwasowo-zasadową i mechanizm działania buforów oraz ich znaczenie w homeostazie ustrojowej;

B.W3. pojęcia: rozpuszczalność, ciśnienie osmotyczne, izotonia, roztwory koloidalne i równowaga Gibbsa-Donnana;

B.W4. podstawowe reakcje związków nieorganicznych i organicznych w roztworach wodnych;

B.W5. prawa fizyczne opisujące przepływ cieczy i czynniki wpływające na opór naczyniowy przepływu krwi;

B.W6. naturalne i sztuczne źródła promieniowania jonizującego oraz jego oddziaływanie z materią;

B.W7. fizykochemiczne i molekularne podstawy działania narządów zmysłów;

B.W8. fizyczne podstawy nieinwazyjnych metod obrazowania;

B.W9. fizyczne podstawy wybranych technik terapeutycznych, w tym ultradźwięków i naświetlań;

B.W10. budowę prostych związków organicznych wchodzących w skład makrocząsteczek obecnych w komórkach, macierzy zewnątrzkomórkowej i płynów ustrojowych;

B.W11. budowę lipidów i polisacharydów oraz ich funkcje w strukturach komórkowych i pozakomórkowych;

B.W12. struktury I-, II-, III- i IV-rzędową białek oraz modyfikacje potranslacyjne i funkcjonalne białka oraz ich znaczenie;

B.W13. funkcje nukleotydów w komórce, struktury I- i II-rzędową DNA i RNA oraz strukturę chromatyny;

B.W14. funkcje genomu, transkryptomu i proteomu człowieka oraz podstawowe metody stosowane w ich badaniu, procesy replikacji, naprawy i rekombinacji DNA, transkrypcji i translacji oraz degradacji DNA, RNA i białek, a także koncepcje regulacji ekspresji genów;

B.W15. podstawowe szlaki kataboliczne i anaboliczne, sposoby ich regulacji oraz wpływ na nie czynników genetycznych i środowiskowych;

B.W16. profile metaboliczne podstawowych narządów i układów;

B.W17. sposoby komunikacji między komórkami i między komórką a macierzą zewnątrzkomórkową oraz szlaki przekazywania sygnałów w komórce, a także przykłady zaburzeń w tych procesach prowadzące do rozwoju nowotworów i innych chorób;

B.W18. procesy: cykl komórkowy, proliferacja, różnicowanie i starzenie się komórek, apoptoza i nekroza oraz ich znaczenie dla funkcjonowania organizmu;

B.W19. w podstawowym zakresie problematykę komórek macierzystych i ich zastosowania w medycynie;

B.W20. podstawy pobudzenia i przewodzenia w układzie nerwowym oraz wyższe czynności nerwowe, a także fizjologię mięśni prążkowanych i gładkich oraz funkcje krwi;

B.W21. czynność i mechanizmy regulacji wszystkich narządów i układów organizmu człowieka, w tym układu krążenia, układu oddechowego, układu pokarmowego, układu moczowego i powłok skórnych oraz zależności istniejące między nimi;

B.W22. przebieg i regulację funkcji rozrodczych u kobiet i mężczyzn;

B.W23. mechanizm starzenia się organizmu;

B.W24. podstawowe ilościowe parametry opisujące wydolność poszczególnych układów i narządów, w tym zakresy norm i czynniki demograficzne wpływające na wartość tych parametrów;

B.W25. związek między czynnikami zaburzającymi stan równowagi procesów biologicznych a zmianami fizjologicznymi i patofizjologicznymi;

B.W26. podstawowe narzędzia informatyczne i biostatystyczne wykorzystywane w medycynie, w tym medyczne bazy danych, arkusze kalkulacyjne i podstawy grafiki komputerowej;

B.W27. podstawowe metody analizy statystycznej wykorzystywane w badaniach populacyjnych i diagnostycznych;

B.W28. możliwości współczesnej telemedycyny jako narzędzia wspomagania pracy lekarza;

B.W29. zasady prowadzenia badań naukowych, obserwacyjnych i doświadczalnych oraz badań in vitro służących rozwojowi medycyny.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

B.U1. wykorzystywać znajomość praw fizyki do wyjaśnienia wpływu czynników zewnętrznych, takich jak temperatura, przyspieszenie, ciśnienie, pole elektromagnetyczne i promieniowanie jonizujące, na organizm i jego elementy;

B.U2. oceniać szkodliwość dawki promieniowania jonizującego i stosować się do zasad ochrony radiologicznej;

B.U3. obliczać stężenia molowe i procentowe związków oraz stężenia substancji w roztworach izosmotycznych, jedno- i wieloskładnikowych;

B.U4. obliczać rozpuszczalność związków nieorganicznych, określać chemiczne podłoże rozpuszczalności związków organicznych lub jej braku oraz jej praktyczne znaczenie dla dietyki i terapii;

B.U5. określać pH roztworu i wpływ zmian pH na związki nieorganiczne i organiczne;

B.U6. przewidywać kierunek procesów biochemicznych w zależności od stanu energetycznego komórek;

B.U7. wykonywać proste testy czynnościowe oceniające organizm człowieka jako układ regulacji stabilnej (testy obciążeniowe, wysiłkowe) i interpretować dane liczbowe dotyczące podstawowych zmiennych fizjologicznych;

B.U8. posługiwać się podstawowymi technikami laboratoryjnymi, takimi jak analiza jakościowa, miareczkowanie, kolorymetria, pehametria, chromatografia, elektroforeza białek i kwasów nukleinowych;

B.U9. obsługiwać proste przyrządy pomiarowe i oceniać dokładność wykonywanych pomiarów;

B.U10. korzystać z baz danych, w tym internetowych, i wyszukiwać potrzebne informacje za pomocą dostępnych narzędzi;

B.U11. dobierać odpowiedni test statystyczny, przeprowadzać podstawowe analizy statystyczne, posługiwać się odpowiednimi metodami przedstawiania wyników, interpretować wyniki metaanalizy i przeprowadzać analizę prawdopodobieństwa przeżycia;

B.U12. wyjaśniać różnice między badaniami prospektywnymi i retrospektywnymi, randomizowanymi i kliniczno-kontrolnymi, opisami przypadków i badaniami eksperymentalnymi oraz szeregować je według wiarygodności i jakości dowodów naukowych;

B.U13. planować i wykonywać proste badania naukowe oraz interpretować ich wyniki i wyciągać wnioski.

C. NAUKI PRZEDKLINICZNE (w tym: genetyka, mikrobiologia, immunologia, patologia, farmakologia z toksykologią, elementy patofizjologii)

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

C.W1. podstawowe pojęcia z zakresu genetyki;

- C.W2. zjawiska sprzężenia i współdziałania genów;
- C.W3. prawidłowy kariotyp człowieka i różne typy determinacji płci;
- C.W4. budowę chromosomów i molekularne podłoże mutagenezy;
- C.W5. zasady dziedziczenia różnej liczby cech, dziedziczenia cech ilościowych, niezależnego dziedziczenia cech i dziedziczenia pozajądrowej informacji genetycznej;
- C.W6. uwarunkowania genetyczne grup krwi człowieka i konfliktu serologicznego w układzie Rh;
- C.W7. aberracje autosomów i heterosomów będące przyczyną chorób, w tym onkogenezy i nowotworów;
- C.W8. czynniki wpływające na pierwotną i wtórną równowagę genetyczną populacji;
- C.W9. podstawy diagnostyki mutacji genowych i chromosomowych odpowiedzialnych za choroby dziedziczne oraz nabyte, w tym nowotworowe;
- C.W10. korzyści i zagrożenia wynikające z obecności w ekosystemie organizmów modyfikowanych genetycznie (GMO);
- C.W11. genetyczne mechanizmy nabywania lekooporności przez drobnoustroje i komórki nowotworowe;
- C.W12. drobnoustroje, z uwzględnieniem chorobotwórczych i obecnych we florze fizjologicznej;
- C.W13. epidemiologię zarażeń wirusami i bakteriami oraz zakażeń grzybami i pasożytami, z uwzględnieniem geograficznego zasięgu ich występowania;
- C.W14. wpływ abiotycznych i biotycznych (wirusy, bakterie) czynników środowiska na organizm człowieka i populację ludzi oraz drogi ich wnikania do organizmu człowieka;
- C.W15. konsekwencje narażenia organizmu człowieka na różne czynniki chemiczne i biologiczne oraz zasady profilaktyki;
- C.W16. inwazyjne dla człowieka formy lub stadia rozwojowe wybranych pasożytniczych grzybów, pierwotniaków, helmintów i stawonogów, z uwzględnieniem geograficznego zasięgu ich występowania;
- C.W17. zasadę funkcjonowania układu pasożyt – żywiciel i podstawowe objawy chorobowe wywoływane przez pasożyty;
- C.W18. objawy zakażeń jatrogennych, drogi ich rozprzestrzeniania się i patogeny wywołujące zmiany w poszczególnych narządach;
- C.W19. podstawy diagnostyki mikrobiologicznej i parazytologicznej;
- C.W20. podstawy dezynfekcji, sterylizacji i postępowania aseptycznego;
- C.W21. podstawy rozwoju i mechanizmy działania układu odpornościowego, w tym swoiste i nieswoiste mechanizmy odporności humoralnej i komórkowej;
- C.W22. główny układ zgodności tkankowej;

- C.W23. typy reakcji nadwrażliwości, rodzaje niedoborów odporności i podstawy immunomodulacji;
- C.W24. zagadnienia z zakresu immunologii nowotworów;
- C.W25. genetyczne podstawy doboru dawcy i biorecy oraz podstawy immunologii transplantacyjnej;
- C.W26. nazewnictwo patomorfologiczne;
- C.W27. podstawowe mechanizmy uszkodzenia komórek i tkanek;
- C.W28. przebieg kliniczny zapaleń swoistych i nieswoistych oraz procesy regeneracji tkanek i narządów;
- C.W29. definicję i patofizjologię wstrząsu, ze szczególnym uwzględnieniem różnicowania przyczyn wstrząsu oraz niewydolności wielonarządowej;
- C.W30. etiologię zaburzeń hemodynamicznych, zmian wstecznych i zmian postępowych;
- C.W31. zagadnienia z zakresu szczegółowej patologii narządowej, obrazy makroi mikroskopowe oraz przebieg kliniczny zmian patomorfologicznych w poszczególnych narządach;
- C.W32. konsekwencje rozwijających się zmian patologicznych dla sąsiadujących topograficznie narządów;
- C.W33. czynniki chorobotwórcze zewnętrzne i wewnętrzne, modyfikowalne i niemodyfikowalne;
- C.W34. postacie kliniczne najczęstszych chorób poszczególnych układów i narządów, chorób metabolicznych oraz zaburzeń gospodarki wodno-elektrolitowej, hormonalnej i kwasowo-zasadowej;
- C.W35. poszczególne grupy środków leczniczych;
- C.W36. główne mechanizmy działania leków i ich przemiany w ustroju zależne od wieku;
- C.W37. wpływ procesów chorobowych na metabolizm i eliminację leków;
- C.W38. podstawowe zasady farmakoterapii;
- C.W39. ważniejsze działania niepożądane leków, w tym wynikające z ich interakcji;
- C.W40. problem lekooporności, w tym lekooporności wielolekowej;
- C.W41. wskazania do badań genetycznych przeprowadzanych w celu indywidualizacji farmakoterapii;
- C.W42. podstawowe kierunki rozwoju terapii, w szczególności możliwości terapii komórkowej, genowej i celowanej w określonych chorobach;
- C.W43. podstawowe pojęcia z zakresu toksykologii ogólnej;
- C.W44. grupy leków, których nadużywanie może prowadzić do zatrucia;

- C.W45. objawy najczęściej występujących ostrych zatruc, w tym alkoholami, narkotykami i innymi substancjami psychoaktywnymi, metalami ciężkimi oraz wybranymi grupami leków;
- C.W46. podstawowe zasady postępowania diagnostycznego w zatruciach;
- C.W47. wpływ stresu oksydacyjnego na komórki i jego znaczenie w patogenezie chorób oraz w procesach starzenia się;
- C.W48. konsekwencje niedoboru witamin lub minerałów i ich nadmiaru w organizmie;
- C.W49. enzymy biorące udział w trawieniu, mechanizm wytwarzania kwasu solnego w żołądku, rolę żółci, przebieg wchłaniania produktów trawienia;
- C.W50. konsekwencje niewłaściwego odżywiania, w tym długotrwałego głodowania, przyjmowania zbyt obfitych posiłków i stosowania niezbilansowanej diety oraz zaburzenia trawienia i wchłaniania produktów trawienia;
- C.W51. mechanizm działania hormonów.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- C.U1. analizować krzyżówki genetyczne i rodowody cech oraz chorób człowieka, a także oceniać ryzyko urodzenia się dziecka z aberracjami chromosomowymi;
- C.U2. identyfikować wskazania do wykonania badań prenatalnych;
- C.U3. podejmować decyzje o potrzebie wykonania badań cytogenetycznych i molekularnych;
- C.U4. wykonywać pomiary morfometryczne, analizować morfogram i zapisywać kariotypy chorób;
- C.U5. szacować ryzyko ujawnienia się danej choroby u potomstwa w oparciu o predyspozycje rodzinne i wpływ czynników środowiskowych;
- C.U6. oceniać zagrożenia środowiskowe i posługiwać się podstawowymi metodami pozwalającymi na wykrycie obecności czynników szkodliwych (biologicznych i chemicznych) w biosferze;
- C.U7. rozpoznawać najczęściej spotykane pasożyty człowieka na podstawie ich budowy, cykli życiowych i objawów chorobowych;
- C.U8. posługiwać się reakcją antygen – przeciwciało w aktualnych modyfikacjach i technikach dla diagnostyki chorób zakaźnych, alergicznych, autoimmunizacyjnych i nowotworowych oraz chorób krwi;
- C.U9. przygotowywać preparaty i rozpoznawać patogeny pod mikroskopem;
- C.U10. interpretować wyniki badań mikrobiologicznych;
- C.U11. powiązać obrazy uszkodzeń tkankowych i narządowych z objawami klinicznymi choroby, wywiadem i wynikami oznaczeń laboratoryjnych;
- C.U12. analizować zjawiska odczynowe, obronne i przystosowawcze oraz zaburzenia regulacji wywoływane przez czynnik etiologiczny;

- C.U13. wykonywać proste obliczenia farmakokinetyczne;
- C.U14. dobierać leki w odpowiednich dawkach w celu korygowania zjawisk patologicznych w ustroju i w poszczególnych narządach;
- C.U15. projektować schematy racjonalnej chemioterapii zakażeń, empirycznej i celowanej;
- C.U16. przygotowywać zapisy wszystkich form recepturowych substancji leczniczych;
- C.U17. posługiwać się informatorami farmaceutycznymi i bazami danych o produktach leczniczych;
- C.U18. szacować niebezpieczeństwo toksykologiczne w określonych grupach wiekowych i w stanach niewydolności wątroby i nerek oraz zapobiegać zatruciom lekami;
- C.U19. interpretować wyniki badań toksykologicznych;
- C.U20. opisywać zmiany w funkcjonowaniu organizmu w sytuacji zaburzenia homeostazy, w szczególności określać jego zintegrowaną odpowiedź na wysiłek fizyczny, ekspozycję na wysoką i niską temperaturę, utratę krwi lub wody, nagłą pionizację, przejście od stanu snu do stanu czuwania.

D. NAUKI BEHAWIORALNE I SPOŁECZNE Z ELEMENTAMI PROFESJONALIZMU (w tym: socjologia medycyny, psychologia lekarska, etyka lekarska, historia medycyny, elementy profesjonalizmu, język angielski)

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- D.W1. społeczny wymiar zdrowia i choroby, wpływ środowiska społecznego (rodziny, sieci relacji społecznych) i nierówności społecznych oraz społeczno-kulturowych różnic na stan zdrowia, a także rolę stresu społecznego w zachowaniach zdrowotnych i autodestrukcyjnych;
- D.W2. społeczne czynniki wpływające na zachowania w zdrowiu i w chorobie, szczególnie w chorobie przewlekłej;
- D.W3. formy przemocy, modele wyjaśniające przemoc w rodzinie i przemoc w wybranych instytucjach, społeczne uwarunkowania różnych form przemocy oraz rolę lekarza w jej rozpoznawaniu;
- D.W4. postawy społeczne wobec znaczenia zdrowia, choroby, niepełnosprawności i starości, konsekwencje społeczne choroby i niepełnosprawności oraz bariery społeczno-kulturowe, a także koncepcję jakości życia uwarunkowaną stanem zdrowia;
- D.W5. zasady i metody komunikacji z pacjentem i jego rodziną, które służą budowaniu empatycznej, opartej na zaufaniu relacji;
- D.W6. znaczenie komunikacji werbalnej i niewerbalnej w procesie komunikowania się z pacjentem oraz pojęcie zaufania w interakcji z pacjentem;
- D.W7. psychospołeczne konsekwencje hospitalizacji i choroby przewlekłej;
- D.W8. funkcjonowanie podmiotów systemu ochrony zdrowia i społeczną rolę lekarza;

- D.W9. podstawowe psychologiczne mechanizmy funkcjonowania człowieka w zdrowiu i w chorobie;
- D.W10. rolę rodziny pacjenta w procesie leczenia;
- D.W11. problematykę adaptacji pacjenta i jego rodziny do choroby jako sytuacji trudnej oraz do związanych z nią wydarzeń, w tym umierania i procesu żałoby rodziny;
- D.W12. rolę stresu w etiopatogenezie i przebiegu chorób oraz mechanizmy radzenia sobie ze stresem;
- D.W13. mechanizmy, cele i sposoby leczenia uzależnień od substancji psychoaktywnych;
- D.W14. zasady promocji zdrowia, jej zadania i główne kierunki działania, ze szczególnym uwzględnieniem znajomości roli elementów zdrowego stylu życia;
- D.W15. zasady motywowania pacjenta do prozdrowotnych zachowań i informowania o niepomysłnym rokowaniu;
- D.W16. główne pojęcia, teorie, zasady etyczne służące jako ogólne ramy właściwego interpretowania i analizowania zagadnień moralno-medycznych;
- D.W17. prawa pacjenta;
- D.W18. zasady pracy w zespole;
- D.W19. kulturowe, etniczne i narodowe uwarunkowania zachowań ludzkich;
- D.W20. historię medycyny, medycynę ludów pierwotnych i najdawniejszych cywilizacji oraz charakterystyczne cechy medycyny średniowiecznej;
- D.W21. cechy medycyny nowożytnej i jej najważniejsze odkrycia;
- D.W22. proces kształtowania się nowych specjalności w zakresie dyscypliny naukowej – nauki medyczne i osiągnięcia czołowych przedstawicieli medycyny polskiej i światowej;
- D.W23. podstawy medycyny opartej na dowodach.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- D.U1. uwzględniać w procesie postępowania terapeutycznego subiektywne potrzeby i oczekiwania pacjenta wynikające z uwarunkowań społeczno-kulturowych;
- D.U2. dostrzegać oznaki zachowań antyzdrowotnych i autodestrukcyjnych oraz właściwie na nie reagować;
- D.U3. wybierać takie leczenie, które minimalizuje konsekwencje społeczne dla pacjenta;
- D.U4. budować atmosferę zaufania podczas całego procesu diagnostycznego i leczenia;
- D.U5. przeprowadzać rozmowę z pacjentem dorosłym, dzieckiem i rodziną z zastosowaniem techniki aktywnego słuchania i wyrażania empatii oraz rozmawiać z pacjentem o jego sytuacji życiowej;

- D.U6. informować pacjenta o celu, przebiegu i ewentualnym ryzyku proponowanych działań diagnostycznych lub terapeutycznych oraz uzyskać jego świadomą zgodę na podjęcie tych działań;
- D.U7. angażować pacjenta w proces terapeutyczny;
- D.U8. przekazać pacjentowi i jego rodzinie informacje o niekorzystnym rokowaniu;
- D.U9. udzielać porad w kwestii przestrzegania zaleceń terapeutycznych i prozdrowotnego trybu życia;
- D.U10. identyfikować czynniki ryzyka wystąpienia przemocy, rozpoznawać przemoc i odpowiednio reagować;
- D.U11. stosować w podstawowym zakresie psychologiczne interwencje motywujące i wspierające;
- D.U12. komunikować się ze współpracownikami, udzielając informacji zwrotnej i wsparcia;
- D.U13. przestrzegać wzorców etycznych w działaniach zawodowych;
- D.U14. rozpoznawać etyczny wymiar decyzji medycznych i odróżniać aspekty faktualne od normatywnych;
- D.U15. przestrzegać praw pacjenta;
- D.U16. wykazywać odpowiedzialność za podnoszenie swoich kwalifikacji i przekazywanie wiedzy innym;
- D.U17. krytycznie analizować piśmiennictwo medyczne, w tym w języku angielskim, i wyciągać wnioski;
- D.U18. porozumiewać się z pacjentem w jednym z języków obcych na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.

E. NAUKI KLINICZNE NIEZABIEGOWE (w tym: pediatria, choroby wewnętrzne, neurologia, geriatryka, psychiatria, dermatologia, onkologia, medycyna rodzinna, choroby zakaźne, rehabilitacja, diagnostyka laboratoryjna, farmakologia kliniczna)

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- E.W1. uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych chorób;
- E.W2. zasady żywienia dzieci zdrowych i chorych, w tym karmienia naturalnego, szczepień ochronnych i prowadzenia bilansu zdrowia dziecka;
- E.W3. przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób dzieci:
- 1) krzywicy, tężyczki, drgawek,
  - 2) wad serca, zapalenia mięśnia sercowego, wsierdza i osierdza, kardiomiopatii, zaburzeń rytmu serca, niewydolności serca, nadciśnienia tętniczego, omdleń,

- 3) ostrych i przewlekłych chorób górnych i dolnych dróg oddechowych, wad wrodzonych układu oddechowego, gruźlicy, mukowiscydozy, astmy, alergicznego nieżytu nosa, pokrzywki, wstrząsu anafilaktycznego, obrzęku naczynioworuchowego,
- 4) niedokrwistości, skaz krwotocznych, stanów niewydolności szpiku, chorób nowotworowych wieku dziecięcego, w tym guzów litych typowych dla wieku dziecięcego,
- 5) ostrych i przewlekłych bólów brzucha, wymiotów, biegunek, zaparć, krwawień z przewodu pokarmowego, choroby wrzodowej, nieswoistych chorób jelit, chorób trzustki, cholestaz i chorób wątroby oraz innych chorób nabytych i wad wrodzonych przewodu pokarmowego,
- 6) zakażeń układu moczowego, wad wrodzonych układu moczowego, zespołu nerczycowego, kamicy nerkowej, ostrej i przewlekłej niewydolności nerek, ostrych i przewlekłych zapaleń nerek, chorób układowych nerek, zaburzeń oddawania moczu, choroby refluksowej pęcherzowo-moczowodowej,
- 7) zaburzeń wzrastania, chorób tarczycy i przytarczyc, chorób nadnerczy, cukrzycy, otyłości, zaburzeń dojrzewania i funkcji gonad,
- 8) mózgowego porażenia dziecięcego, zapaleń mózgu i opon mózgowo- -rdzeniowych, padaczki,
- 9) najczęstszych chorób zakaźnych wieku dziecięcego,
- 10) zespołów genetycznych,
- 11) chorób tkanki łącznej, gorączki reumatycznej, młodzieńczego zapalenia stawów, toczenia układowego, zapalenia skórno-mięśniowego;

E.W4. zagadnienia dziecka maltretowanego i wykorzystywania seksualnego, upośledzenia umysłowego oraz zaburzeń zachowania – psychoz, uzależnień, zaburzeń odżywiania i wydalania u dzieci;

E.W5. podstawowe sposoby diagnostyki i terapii płodu;

E.W6. najczęściej występujące stany zagrożenia życia u dzieci i zasady postępowania w tych stanach;

E.W7. przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w odniesieniu do najczęstszych chorób wewnętrznych występujących u osób dorosłych oraz ich powikłań:

- 1) chorób układu krążenia, w tym choroby niedokrwiennej serca, wad serca, chorób wsierdzia, mięśnia serca, osierdzia, niewydolności serca (ostrej i przewlekłej), chorób naczyń tętniczych i żylnych, nadciśnienia tętniczego – pierwotnego i wtórnego, nadciśnienia płucnego,
- 2) chorób układu oddechowego, w tym chorób dróg oddechowych, przewlekłej obturacyjnej choroby płuc, astmy oskrzelowej, rozstrzenia oskrzeli, mukowiscydozy, zakażeń układu oddechowego, chorób śródmiąższowych płuc, opłucnej, śródpiersia, obturacyjnego i centralnego bezdechu sennego, niewydolności oddechowej (ostrej i przewlekłej), nowotworów układu oddechowego,

3) chorób układu pokarmowego, w tym chorób jamy ustnej, przełyku, żołądka i dwunastnicy, jelit, trzustki, wątroby, dróg żółciowych i pęcherzyka żółciowego,

4) chorób układu wydzielania wewnętrznego, w tym chorób podwzgórza i przysadki, tarczycy, przytarczyc, kory i rdzenia nadnerczy, jajników i jąder oraz guzów neuroendokrynnych, zespołów wielogruzołowych, różnych typów cukrzycy i zespołu metabolicznego – hipoglikemii, otyłości, dyslipidemii,

5) chorób nerek i dróg moczowych, w tym ostrych i przewlekłych niewydolności nerek, chorób kłębuszków nerkowych i śródmiąższowych nerek, torbieli nerek, kamicy nerkowej, zakażeń układu moczowego, nowotworów układu moczowego, w szczególności pęcherza moczowego i nerki,

6) chorób układu krwiotwórczego, w tym aplazji szpiku, niedokrwistości, granulocytopenii i agranulocytozy, małopłytkowości, białaczek ostrych, nowotworów mieloproliferacyjnych i mielodysplastyczno- -mieloproliferacyjnych, zespołów mielodysplastycznych, nowotworów z dojrzałych limfocytów B i T, szkaz krwotocznych, trombofilii, stanów bezpośredniego zagrożenia życia w hematologii, zaburzeń krwi w chorobach innych narządów,

7) chorób reumatycznych, w tym chorób układowych tkanki łącznej, układowych zapaleń naczyń, zapaleń stawów z zajęciem kręgosłupa, chorób metabolicznych kości, w szczególności osteoporozy i choroby zwyrodnieniowej stawów, dny moczanowej,

8) chorób alergicznych, w tym anafilaksji i wstrząsu anafilaktycznego oraz obrzęku naczynioruchowego,

9) zaburzeń wodno-elektrolitowych i kwasowo-zasadowych: stanów odwodnienia, stanów przewodnienia, zaburzeń gospodarki elektrolitowej, kwasicy i zasadowicy;

E.W8. przebieg i objawy procesu starzenia się oraz zasady całościowej oceny geriatrycznej i opieki interdyscyplinarnej w odniesieniu do pacjenta w podeszłym wieku;

E.W9. przyczyny i podstawowe odrębności w najczęstszych chorobach występujących u osób starszych oraz zasady postępowania w podstawowych zespołach geriatrycznych;

E.W10. podstawowe zasady farmakoterapii chorób osób w podeszłym wieku;

E.W11. zagrożenia związane z hospitalizacją osób w podeszłym wieku;

E.W12. podstawowe zasady organizacji opieki nad osobą starszą i obciążenia opiekuna osoby starszej;

E.W13. podstawowe zespoły objawów neurologicznych;

E.W14. przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach układu nerwowego, w tym:

1) bólach głowy: migrenie, napięciowym bólu głowy i zespołach bólów głowy oraz neuralgii nerwu V,

2) chorobach naczyniowych mózgu, w szczególności udarze mózgu,

3) padaczce,

- 4) zakażeniach układu nerwowego, w szczególności zapaleniu opon mózgowo- -rdzeniowych, boreliozie, opryszczkowym zapaleniu mózgu, chorobach neurotransmisyjnych,
- 5) otępieniach, w szczególności chorobie Alzheimera, otępieniu czołowym, otępieniu naczyniopochodnym i innych zespołach otępiennych,
- 6) chorobach jąder podstawy, w szczególności chorobie Parkinsona,
- 7) chorobach demielinizacyjnych, w szczególności stwardnieniu rozsianym,
- 8) chorobach układu nerwowo-mięśniowego, w szczególności stwardnieniu bocznym zanikowym i rwie kulszowej,
- 9) urazach czaszkowo-mózgowych, w szczególności wstrząśnieniu mózgu;

E.W15. podstawowe koncepcje patogenezy zaburzeń psychicznych;

E.W16. symptomatologię ogólną zaburzeń psychicznych i zasady ich klasyfikacji według głównych systemów klasyfikacyjnych;

E.W17. objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych zaburzeniach psychicznych, w tym:

- 1) schizofrenii,
- 2) zaburzeniach afektywnych,
- 3) zaburzeniach nerwicowych i adaptacyjnych,
- 4) zaburzeniach odżywiania,
- 5) zaburzeniach związanych z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych,
- 6) zaburzeniach snu;

E.W18. zasady diagnostyki i postępowania w stanach nagłych w psychiatrii, z uwzględnieniem problematyki samobójstw;

E.W19. specyfikę zaburzeń psychicznych i ich leczenia u dzieci, młodzieży oraz w okresie starości;

E.W20. objawy zaburzeń psychicznych w przebiegu chorób somatycznych, ich wpływ na przebieg choroby podstawowej i rokowanie oraz zasady ich leczenia;

E.W21. problematykę seksualności człowieka i podstawowych zaburzeń z nią związanych;

E.W22. przepisy dotyczące ochrony zdrowia psychicznego, ze szczególnym uwzględnieniem zasad przyjęcia do szpitala psychiatrycznego;

E.W23. uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych nowotworów;

E.W24. podstawy wczesnej wykrywalności nowotworów i zasady badań przesiewowych w onkologii;

E.W25. możliwości współczesnej terapii nowotworów z uwzględnieniem terapii wielomodalnej, perspektywy terapii komórkowych i genowych oraz ich niepożądane skutki;

E.W26. zasady terapii skojarzonych w onkologii, algorytmy postępowania diagnostyczno- -
lecniczego w najczęściej występujących nowotworach;

E.W27. zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych problemach
medycyny paliatywnej, w tym:

1) leczeniu objawowym najczęstszych objawów somatycznych,

2) postępowaniu w wyniszczeniu nowotworowym i w profilaktyce oraz leczeniu odleżyn,

3) najczęstszych stanach nagłych w medycynie paliatywnej;

E.W28. zasady postępowania paliatywnego z pacjentem w stanie terminalnym;

E.W29. zasady leczenia bólu, w tym bólu nowotworowego i przewlekłego; E.W30. pojęcie
niepełnosprawności i inwalidztwa;

E.W31. rolę rehabilitacji medycznej i metody w niej stosowane;

E.W32. podstawowe zagadnienia profilaktyki oraz zasady postępowania w przypadku
ekspozycji zawodowej na czynniki niebezpieczne i szkodliwe;

E.W33. zasady postępowania w przypadku wykrycia choroby zakaźnej;

E.W34. przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego oraz
profilaktycznego w najczęstszych chorobach bakteryjnych, wirusowych, pasożytniczych i
grzybicach, w tym zakażeniach pneumokokowych, wirusowym zapaleniu wątroby, zespole
nabytego niedoboru odporności (AIDS), sepsie i zakażeniach szpitalnych;

E.W35. podstawowe cechy, uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych
chorób skóry;

E.W36. przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w
najczęstszych chorobach przenoszonych drogą płciową;

E.W37. przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w
najczęstszych chorobach dziedzicznych;

E.W38. przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w
najczęstszych chorobach i specyficznych problemach w praktyce lekarza rodzinnego;

E.W39. rodzaje materiałów biologicznych wykorzystywanych w diagnostyce laboratoryjnej i
zasady pobierania materiału do badań;

E.W40. podstawy teoretyczne i praktyczne diagnostyki laboratoryjnej;

E.W41. możliwości i ograniczenia badań laboratoryjnych w stanach nagłych;

E.W42. wskazania do wdrożenia terapii monitorowanej;

E.W43. podstawowe pojęcia farmakoekonomiczne.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

E.U1. przeprowadzać wywiad lekarski z pacjentem dorosłym;

- E.U2. przeprowadzać wywiad lekarski z dzieckiem i jego rodziną;
- E.U3. przeprowadzać pełne i ukierunkowane badanie fizykalne pacjenta dorosłego;
- E.U4. przeprowadzać badanie fizykalne dziecka w każdym wieku;
- E.U5. przeprowadzać badanie psychiatryczne;
- E.U6. przeprowadzać orientacyjne badanie słuchu i pola widzenia oraz badanie otoskopowe;
- E.U7. oceniać stan ogólny, stan przytomności i świadomości pacjenta;
- E.U8. oceniać stan noworodka w skali Apgar i jego dojrzałość oraz badać odruchy noworodkowe;
- E.U9. zestawiać pomiary antropometryczne i ciśnienia krwi z danymi na siatkach centylowych;
- E.U10. oceniać stopień zaawansowania dojrzewania płciowego;
- E.U11. przeprowadzać badania bilansowe;
- E.U12. przeprowadzać diagnostykę różnicową najczęstszych chorób osób dorosłych i dzieci;
- E.U13. oceniać i opisywać stan somatyczny oraz psychiczny pacjenta;
- E.U14. rozpoznawać stany bezpośredniego zagrożenia życia;
- E.U15. rozpoznawać stan po spożyciu alkoholu, narkotyków i innych używek;
- E.U16. planować postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne;
- E.U17. przeprowadzać analizę ewentualnych działań niepożądanych poszczególnych leków i interakcji między nimi;
- E.U18. proponować indywidualizację obowiązujących wytycznych terapeutycznych i inne metody leczenia wobec nieskuteczności albo przeciwwskazań do terapii standardowej;
- E.U19. rozpoznawać objawy lekozależności i proponować postępowanie lecznicze;
- E.U20. kwalifikować pacjenta do leczenia domowego i szpitalnego;
- E.U21. rozpoznawać stany, w których czas dalszego trwania życia, stan funkcjonalny lub preferencje pacjenta ograniczają postępowanie zgodne z wytycznymi określonymi dla danej choroby;
- E.U22. dokonywać oceny funkcjonalnej pacjenta z niepełnosprawnością;
- E.U23. proponować program rehabilitacji w najczęstszych chorobach;
- E.U24. interpretować wyniki badań laboratoryjnych i identyfikować przyczyny odchylenia od normy;
- E.U25. stosować leczenie żywieniowe, z uwzględnieniem żywienia dojelitowego i pozajelitowego;
- E.U26. planować postępowanie w przypadku ekspozycji na zakażenie przenoszone drogą krwi;

E.U27. kwalifikować pacjenta do szczepień;

E.U28. pobierać i zabezpieczać materiał do badań wykorzystywanych w diagnostyce laboratoryjnej;

E.U29. wykonywać podstawowe procedury i zabiegi medyczne w tym:

1) pomiar temperatury ciała (powierzchnowej oraz głębokiej), pomiar tętna, nieinwazyjny pomiar ciśnienia tętniczego,

2) monitorowanie parametrów życiowych przy pomocy kardiomonitora, pulsoksymetrię,

3) badanie spirometryczne, leczenie tlenem, wentylację wspomaganą i zastępczą,

4) wprowadzenie rurki ustno-gardłowej,

5) wstrzyknięcia dożylnie, domięśniowe i podskórne, kaniulację żył obwodowych, pobieranie obwodowej krwi żyłnej, pobieranie krwi na posiew, pobieranie krwi tętniczej, pobieranie arterializowanej krwi włósniczkowej,

6) pobieranie wymazów z nosa, gardła i skóry,

7) cewnikowanie pęcherza moczowego u kobiet i mężczyzn, zgłębnikowanie żołądka, płukanie żołądka, enemę,

8) standardowy elektrokardiogram spoczynkowy wraz z interpretacją, kardiowersję elektryczną i defibrylację serca,

9) proste testy paskowe i pomiar stężenia glukozy we krwi;

E.U30. asystować przy przeprowadzaniu następujących procedur i zabiegów medycznych:

1) przetaczaniu preparatów krwi i krwiopochodnych,

2) drenażu jamy opłucnowej,

3) nakłuciu worka osierdziowego,

4) nakłuciu jamy otrzewnowej,

5) nakłuciu lędźwiowym,

6) biopsji cienkoigłowej,

7) testach naskórkowych,

8) próbach śródskórnych i skaryfikacyjnych oraz interpretować ich wyniki;

E.U31. interpretować charakterystyki farmaceutyczne produktów leczniczych i krytycznie oceniać materiały reklamowe dotyczące leków;

E.U32. planować konsultacje specjalistyczne;

E.U33. wdrażać podstawowe postępowanie lecznicze w ostrych zatruciach;

E.U34. monitorować stan pacjenta zatrutego substancjami chemicznymi lub lekami;

E.U35. oceniać odleżyny i stosować odpowiednie opatrunki;

E.U36. postępować w przypadku urazów (zakładać opatrunek lub unieruchomienie, zaopatrywać i zszywać ranę);

E.U37. rozpoznać agonię pacjenta i stwierdzić jego zgon;

E.U38. prowadzić dokumentację medyczną pacjenta.

F.NAUKI KLINICZNE ZABIEGOWE (w tym: anestezjologia i intensywne leczenie, chirurgia ogólna, ortopedia z traumatologią, medycyna ratunkowa, chirurgia onkologiczna, ginekologia i położnictwo, urologia, otorynolaryngologia, okulistyka, neurochirurgia, transplantologia, diagnostyka obrazowa)

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

F.W1. przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w odniesieniu do najczęstszych chorób wymagających interwencji chirurgicznej, z uwzględnieniem odrębności wieku dziecięcego, w tym w szczególności:

- 1) ostrych i przewlekłych chorób jamy brzusznej,
- 2) chorób klatki piersiowej,
- 3) chorób kończyn i głowy,
- 4) złamań kości i urazów narządów;

F.W2. wybrane zagadnienia z zakresu chirurgii dziecięcej, w tym traumatologii i otorynolaryngologii, oraz wady i choroby nabyte będące wskazaniem do leczenia chirurgicznego u dzieci;

F.W3. zasady kwalifikacji do podstawowych zabiegów operacyjnych i inwazyjnych procedur diagnostyczno-leczniczych, zasady ich wykonywania i najczęstsze powikłania;

F.W4. zasady bezpieczeństwa okołoperacyjnego, przygotowania pacjenta do operacji, wykonania znieczulenia ogólnego i miejscowego oraz kontrolowanej sedacji;

F.W5. leczenie pooperacyjne z terapią przeciwbólową i monitorowaniem pooperacyjnym;

F.W6. wskazania i zasady stosowania intensywnej terapii;

F.W7. wytyczne w zakresie resuscytacji krążeniowo-oddechowej noworodków, dzieci i dorosłych;

F.W8. zasady funkcjonowania zintegrowanego systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne;

F.W9. funkcje rozrodcze kobiety, zaburzenia z nimi związane i postępowanie diagnostyczne oraz terapeutyczne dotyczące w szczególności:

- 1) cyklu miesięczkowego i jego zaburzeń,
- 2) ciąży,
- 3) porodu fizjologicznego i patologicznego oraz połogu,

- 4) zapaleń i nowotworów w obrębie narządów płciowych
- 5) regulacji urodzeń,
- 6) menopauzy,
- 7) podstawowych metod diagnostyki i zabiegów ginekologicznych;

F.W10. problematykę współcześnie wykorzystywanych badań obrazowych, w szczególności:

- 1) symptomatologię radiologiczną podstawowych chorób,
- 2) metody instrumentalne i techniki obrazowe wykorzystywane do wykonywania zabiegów medycznych,
- 3) wskazania, przeciwwskazania i przygotowanie pacjenta do poszczególnych rodzajów badań obrazowych oraz przeciwwskazania do stosowania środków kontrastujących;

F.W11. zagadnienia z zakresu chorób narządu wzroku, w szczególności:

- 1) przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach okulistycznych,
- 2) okulistyczne powikłania chorób ogólnoustrojowych wraz z ich okulistyczną symptomatologią oraz prawidłowe metody postępowania w tych przypadkach,
- 3) postępowanie chirurgiczne w poszczególnych chorobach oka,
- 4) podstawowe grupy leków stosowanych w okulistyce, ich działania niepożądane i interakcje,
- 5) grupy leków stosowanych ogólnie, z którymi wiążą się powikłania i przeciwwskazania okulistyczne oraz ich mechanizm;

F.W12. zagadnienia z zakresu laryngologii, foniatrii i audiologii, w tym:

- 1) przyczyny, przebieg kliniczny, metody leczenia, powikłania i rokowanie w chorobach ucha, nosa, zatok przynosowych, jamy ustnej, gardła i krtani,
- 2) choroby nerwu twarzowego i wybranych struktur szyi,
- 3) zasady postępowania diagnostycznego i terapeutycznego w urazach mechanicznych ucha, nosa, krtani i przełyku,
- 4) zasady postępowania w stanach nagłych w otorynolaryngologii, w szczególności w duszności krtaniowej,
- 5) zasady postępowania diagnostycznego i terapeutycznego w zaburzeniach słuchu, głosu oraz mowy,
- 6) zasady postępowania diagnostycznego i terapeutycznego w nowotworach głowy i szyi;

F.W13. przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób ośrodkowego układu nerwowego w zakresie:

- 1) obrzęku mózgu i jego następstw, ze szczególnym uwzględnieniem stanów nagłych,
- 2) innych postaci ciasnoty wewnątrzczaszkowej z ich następstwami,

- 3) urazów czaszkowo-mózgowych,
- 4) wad naczyniowych centralnego systemu nerwowego,
- 5) guzów nowotworowych centralnego systemu nerwowego,
- 6) chorób kręgosłupa i rdzenia kręgowego;

F.W14. w podstawowym zakresie problematykę transplantologii zabiegowej, wskazania do przeszczepienia nieodwracalnie uszkodzonych narządów i tkanek oraz procedury z tym związane;

F.W15. zasady wysuwania podejrzenia i rozpoznawania śmierci mózgu;

F.W16. algorytm postępowania dla poszczególnych stadiów hipotermii przypadkowej oraz hipotermii pourazowej.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

F.U1. asystować przy typowym zabiegu operacyjnym, przygotowywać pole operacyjne i znieczulać miejscowo okolicę operowaną;

F.U2. posługiwać się podstawowymi narzędziami chirurgicznymi;

F.U3. stosować się do zasad aseptyki i antyseptyki;

F.U4. zaopatrywać prostą ranę, zakładać i zmieniać jałowy opatrunek chirurgiczny;

F.U5. zakładać wkłucie obwodowe;

F.U6. badać sutki, węzły chłonne, gruczoł tarczowy i jamę brzuszną w aspekcie ostrego brzucha oraz wykonywać badanie palcem przez odbyt;

F.U7. oceniać wynik badania radiologicznego w zakresie najczęstszych typów złamań, szczególnie złamań kości długich;

F.U8. wykonywać doraźne unieruchomienie kończyny, wybierać rodzaj unieruchomienia konieczny do zastosowania w typowych sytuacjach klinicznych oraz kontrolować poprawność ukrwienia kończyny po założeniu opatrunku unieruchamiającego;

F.U9. zaopatrywać krwawienie zewnętrzne;

F.U10. wykonywać podstawowe zabiegi resuscytacyjne z użyciem automatycznego defibrylatora zewnętrznego i inne czynności ratunkowe oraz udzielać pierwszej pomocy;

F.U11. działać zgodnie z algorytmem zaawansowanych czynności resuscytacyjnych;

F.U12. monitorować stan pacjenta w okresie pooperacyjnym w oparciu o podstawowe parametry życiowe;

F.U13. rozpoznawać objawy podmiotowe i przedmiotowe świadczące o nieprawidłowym przebiegu ciąży (nieprawidłowe krwawienia, czynność skurczową macicy);

F.U14. interpretować wyniki badania fizykalnego ciężarnej (ciśnienie tętnicze, czynność serca matki i płodu) i wyniki badań laboratoryjnych świadczących o patologii ciąży;

- F.U15. interpretować zapis kardiokografii (KTG);
- F.U16. rozpoznawać rozpoczynający się poród i nieprawidłowy czas jego trwania;
- F.U17. interpretować objawy podmiotowe i przedmiotowe w czasie porożenia;
- F.U18. ustalać zalecenia, wskazania i przeciwwskazania dotyczące stosowania metod antykoncepcji;
- F.U19. przeprowadzać okulistyczne badania przesiewowe;
- F.U20. rozpoznawać stany okulistyczne wymagające natychmiastowej pomocy specjalistycznej i udzielać wstępnej, kwalifikowanej pomocy w przypadkach urazów fizycznych i chemicznych oka;
- F.U21. oceniać stan pacjenta nieprzytomnego zgodnie z międzynarodowymi skalami punktowymi;
- F.U22. rozpoznawać objawy narastającego ciśnienia śródczaszkowego;
- F.U23. oceniać wskazania do wykonania punkcji nadłonowej i uczestniczyć w jej wykonaniu;
- F.U24. asystować przy typowych procedurach urologicznych (endoskopii diagnostycznej i terapeutycznej układu moczowego, litotrypsji, punkcji prostaty);
- F.U25. wykonywać podstawowe badanie laryngologiczne w zakresie ucha, nosa, gardła i krtani;
- F.U26. przeprowadzać orientacyjne badanie słuchu.

G. PRAWNE I ORGANIZACYJNE ASPEKTY MEDYCyny (w tym: higiena, epidemiologia, zdrowie publiczne, prawo medyczne, medycyna sądowa)

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- G.W1. metody oceny stanu zdrowia jednostki i populacji, różne systemy klasyfikacji chorób i procedur medycznych;
- G.W2. sposoby identyfikacji i badania czynników ryzyka, wady i zalety różnego typu badań epidemiologicznych oraz miary świadczące o obecności zależności przyczynowo- -skutkowej;
- G.W3. epidemiologię chorób zakaźnych i przewlekłych, sposoby zapobiegania ich występowaniu na różnych etapach naturalnej historii choroby oraz rolę nadzoru epidemiologicznego;
- G.W4. pojęcie zdrowia publicznego, jego cele, zadania oraz strukturę i organizację systemu ochrony zdrowia na poziomie krajowym i światowym, a także wpływ uwarunkowań ekonomicznych na możliwości ochrony zdrowia;
- G.W5. regulacje prawne dotyczące udzielania świadczeń zdrowotnych, praw pacjenta, prawa pracy, podstaw wykonywania zawodu lekarza i funkcjonowania samorządu lekarskiego;

G.W6. podstawowe regulacje prawne dotyczące organizacji i finansowania systemu ochrony zdrowia, powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego oraz zasady organizacji podmiotów leczniczych;

G.W7. obowiązki prawne lekarza w zakresie stwierdzenia zgonu;

G.W8. regulacje prawne i podstawowe metody dotyczące eksperymentu medycznego oraz prowadzenia innych badań medycznych, z uwzględnieniem podstawowych metod analizy danych;

G.W9. regulacje prawne dotyczące przeszczepów, sztucznej prokreacji, przerywania ciąży, zabiegów estetycznych, leczenia paliatywnego, chorób psychicznych;

G.W10. podstawowe regulacje z zakresu prawa farmaceutycznego;

G.W11. regulacje prawne dotyczące tajemnicy lekarskiej, prowadzenia dokumentacji medycznej, odpowiedzialności karnej, cywilnej i zawodowej lekarza;

G.W12. pojęcie śmierci gwałtownej i nagłego zgonu oraz różnice między urazem a obrażeniem;

G.W13. podstawy prawne i zasady postępowania lekarza podczas oględzin zwłok na miejscu ich ujawnienia oraz sądowo-lekarskiego badania zwłok;

G.W14. zasady diagnostyki sądowo-lekarskiej i opiniowania w przypadkach dotyczących dzieciobójstwa i rekonstrukcji okoliczności wypadku drogowego;

G.W15. zasady sporządzania opinii w charakterze biegłego w sprawach karnych;

G.W16. zasady opiniowania sądowo-lekarskiego dotyczące zdolności do udziału w czynnościach procesowych, skutku biologicznego oraz uszczerbku na zdrowiu;

G.W17. pojęcie błędu medycznego, najczęstsze przyczyny błędów medycznych i zasady opiniowania w takich przypadkach;

G.W18. zasady pobierania materiału do badań toksykologicznych i hemogenetycznych.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

G.U1. opisywać strukturę demograficzną ludności i na tej podstawie oceniać problemy zdrowotne populacji;

G.U2. zbierać informacje na temat obecności czynników ryzyka chorób zakaźnych i przewlekłych oraz planować działania profilaktyczne na różnym poziomie zapobiegania;

G.U3. interpretować miary częstości występowania chorób i niepełnosprawności;

G.U4. oceniać sytuację epidemiologiczną chorób powszechnie występujących w Rzeczypospolitej Polskiej i na świecie;

G.U5. wyjaśniać osobom korzystającym ze świadczeń medycznych ich podstawowe uprawnienia oraz podstawy prawne udzielania tych świadczeń;

G.U6. sporządzać zaświadczenia lekarskie na potrzeby pacjentów, ich rodzin i innych podmiotów;

G.U7. rozpoznawać podczas badania dziecka zachowania i objawy wskazujące na możliwość wystąpienia przemocy wobec dziecka;

G.U8. działać w sposób umożliwiający unikanie błędów medycznych;

G.U9. pobierać krew do badań toksykologicznych i zabezpieczać materiał do badań hemogenetycznych.

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Paweł Olszewski	dr hab., p.o. Dziekana Wydziału Medycznego
Anna Sułek	dr hab. Prodziekan ds. badań naukowych
Elżbieta Makomaska-Szaroszyk	dr, Prodziekan ds. studenckich
Michał Sutkowski	lek. med., Prodziekan ds. rozwoju
Adrian Chojan	Pełnomocnik Dziekana ds. jakości kształcenia
Magdalena Kos	Specjalista ds. nauki i jakości kształcenia
Katarzyna Dołkowska	Kierownik Dziekanatu Wydziału Medycznego
Olga Aniołek	dr, Prodziekan ds. współpracy międzynarodowej

Spis treści

Prezentacja uczelni	27
Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim	28
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	28
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	35
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	40
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	44
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	54
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	65
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	66
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	66
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	82
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	84
Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów	89
Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące kierunku lekarskiego	91
Tabela 1. Liczba studentów na kierunku lekarskim	91
Tabela 2. Wskaźniki dotyczące programu studiów na kierunku lekarskim	91
Tabela 3. Zajęcia lub grupy zajęć związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie nauki medycznej oraz nauki o zdrowiu	92
Tabela 4. Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach obcych	93

Prezentacja uczelni

Misją Wydziału Medycznego (WM) jest przygotowanie absolwentów zdolnych do świadczenia usług medycznych na najwyższym poziomie, prowadzenia badań naukowych, przestrzegania zasad etyki zawodowej i dystrybuowania zdobytej na studiach wiedzy.

Do strategii WM należą między innymi: indywidualizacja procesu naukowo-dydaktycznego, rozwój współpracy z jednostkami zewnętrznymi w zakresie badań i dydaktyki, budowanie współpracy akademickiej z otoczeniem społeczno-gospodarczym oraz sukcesywne wdrażanie kształcenia powiązanego z realizacją zajęć w Wieloprofilowym Centrum Symulacji Medycznych oraz opartego na Case Based Learning i Evidence Based Medicine.

Dnia 20 kwietnia 2015 r. Uczelnia Łazarskiego złożyła wniosek o nadanie uprawnienia Wydziałowi Medycznemu do prowadzenia jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym na kierunku „lekarskim”. Po rozpatrzeniu wniosku pod względem formalnym, został on przekazany do opinii Polskiej Komisji Akredytacyjnej, która Uchwałą Nr 548/2015 z dnia 2 lipca 2015 r. pozytywnie go zaopiniowała. Minister Zdrowia postanowieniem nr NSK.078.64.2015.MB z dnia 25 lutego 2016 r. wydał pozytywną opinię w zakresie utworzenia kierunku lekarskiego na Uczelni Łazarskiego.

W celu zapewnienia studentom odpowiedniej jakości kształcenia, w ramach kampusu Uczelni na ulicy Świeradowskiej 43 uruchomiono nowoczesne Centrum Nauk Podstawowych i Przedklinicznych, które składa się z Pracowni Naukowych Podstaw Medycyny oraz Pracowni Nauk Morfologicznych, w roku 2019 uruchomiono Wieloprofilowe Centrum Symulacji Medycznych (WCSM), nawiązano także współpracę z licznymi podmiotami medycznymi (szpitale, instytuty). Powierzchnia i wyposażenie laboratoriów, jak i WCSM zapewniają komfortowe i zgodne z wymogami bhp warunki do zdobywania i pogłębiania wiedzy. Pracownia Nauk Morfologicznych stanowi zaplecze do nauczania anatomii. Ponadto w dniu 18.01.2021 roku Wydział Medyczny otrzymał uprawnienie do kształcenia na kierunku pielęgniarstwo, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny.

Z kolei w 2022 roku Wydział Medyczny w dyscyplinie nauki medyczne uzyskał kategorię naukową B+ i uzyskał uprawnienia do doktoryzowania, **a w wiosennej sesji lekarskiego egzaminu końcowego studenci 6. roku, którzy przystąpili do egzaminu zajęli drugie miejsce w Polsce.**

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Koncepcja kształcenia na kierunku lekarskim wpisuje się w strategię Uczelni Łazarskiego, której jednym z celów jest stworzenie miejsca, które wyróżnia praktyczny wymiar kształcenia, jego międzynarodowy charakter oraz etos pracy, gdzie studenci zdobywają gruntowną wiedzę, uczą się krytycznego myślenia, skutecznego działania, odpowiedzialnego przywództwa oraz doskonałą postawy obywatelskie. Ponadto w strategii zapisano wysoki poziom studiów na kierunku lekarskim, prowadzenie stałej ewaluacji oferty dydaktycznej oraz jej ciągle dostosowywanie do potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego, a także wzbogacanie i rozwijanie kierunków w dziedzinach obecnie reprezentowanych w ofercie dydaktycznej.

Koncepcja kształcenia została uchwalona przez Senat Uczelni Łazarskiego i wykazuje jednorodność programową, skupioną w dyscyplinie wiodącej nauki medycyny i w dyscyplinie dodatkowej nauki o zdrowiu oraz znajduje pełne wsparcie w profilu naukowym kadry akademickiej, prowadzonych badaniach naukowych oraz doświadczeniu zawodowym wykładowców, co pozwala na realizację założonych celów operacyjnych, jak na przykład przygotowanie treści programów studiów, które uwzględniają potrzeby otoczenia społecznego oraz badań naukowych, czy też zapewnianie możliwości rozwijania kwalifikacji ogólnych i zawodowych absolwentów w ciągu całego życia (kształcenie ustawiczne). Zawiera wszystkie wymagania określone w standardach kształcenia, w tym: wymagania ogólne, treści kształcenia, zasadnicze cele kształcenia oraz efekty uczenia się. Jednocześnie zachowuje spójność między standardami kształcenia a dopełniającą propozycją programową.

Koncepcja kształcenia zawiera opis kompetencji oczekiwanych od kandydata ubiegającego się o przyjęcie na jednolite studia magisterskie. Kandydat charakteryzuje się następującymi kompetencjami: posiada rozszerzoną wiedzę z zakresu biologii, chemii i/lub z fizyki z astronomią, posiada zdolności analityczne, umiejętność krytycznej oceny dostępnych informacji oraz umiejętność segregowania i syntezy danych oraz kompetencje cyfrowe. Nadrzędnym celem kształcenia jest przekazywanie studentom nowoczesnej wiedzy medycznej oraz umiejętności praktycznych, pozwalających na udzielanie świadczeń medycznych na najwyższym poziomie z zachowaniem zasad bezpieczeństwa własnego i pacjenta, kształtowanie nienaganej postawy etyczno-moralnej, a także umiejętności zarządzania pracą własną i całego zespołu. Koncepcja kształcenia uwzględnia kompetencje zawodowe lekarza opisane w przepisach krajowych oraz europejskich. Absolwent kierunku lekarskiego posiada wiedzę, umiejętności oraz kompetencje zgodne ze standardem. W procesie dydaktycznym kształtowana jest także świadomość własnych ograniczeń i wynikająca z tego konieczność uczenia się przez całe życie oraz – w razie potrzeby – korzystanie z wiedzy ekspertów, a także umiejętność rozpoznania i poszanowania różnych poziomów odpowiedzialności wobec pacjentów wśród dostępnego personelu. Koncepcja kształcenia uwzględnia założenia teoretyczne istoty zawodu lekarza, uznając powszechnie, że jej dziedzictwo to medycyna zapobiegawcza i holistyczne podejście do zagadnień zdrowia.

Przyjęta koncepcja kształcenia jest spójna z misją i strategią Wydziału, do której należą: indywidualizacja procesu naukowo-dydaktycznego (np. koła naukowe, konsultacje dodatkowych treści kształcenia z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi), rozwój współpracy w zakresie badań i dydaktyki z jednostkami zewnętrznymi, budowanie współpracy akademickiej z otoczeniem społeczno-gospodarczym, wdrażanie kształcenia realizowanego w oparciu o współpracujące podmioty medyczne, tworzone kliniki i WCSM oraz opartego na Case Based Learning i Evidence Based Medicine. Uczelnia w koncepcji kształcenia ocenianego kierunku uwzględnia również nauczanie i uczenie się z wykorzystaniem technik kształcenia na odległość, czego przykładem jest realizacja przedmiotu prawo medyczne czy historia medycyny w trybie asynchronicznym.

Koncepcja jest realizowana poprzez rozwój badań, stwarzanie optymalnych materialnych warunków nauczania, rozwijanie współpracy i wymiany krajowej i międzynarodowej, stałe doskonalenie kadry naukowo-dydaktycznej oraz systemu wsparcia studentów i pracowników, a także stałe podnoszenie jakości kształcenia. Uczelnia wspiera rozwój naukowy kadry oraz udział studentów w pracach naukowych. Koncepcja kształcenia uwzględnia potrzeby rynku pracy, które są artykułowane przez partnerów instytucjonalnych (instytuty, szpitale).

Prowadzona polityka jakości kształcenia, jej proces doskonalenia i rozwijania są zgodne ze strategią rozwoju WM i wynikają z Wewnętrznego Systemu Jakości Kształcenia, opierając się na zasadzie Deminga. Przyjęte założenia dla polityki jakości to: stały rozwój instrumentów i tym samym podnoszenie skuteczności kontroli jakości na WM, w szczególności poprzez zastosowanie analizy wyników monitoringu programu studiów i jego realizacji; przekazywanie informacji zwrotnej prowadzącym zajęcia na temat wyników analizy i ewentualnej konieczności zmiany, poprawy i doskonalenia procesu dydaktycznego i jego warsztatu; przeprowadzanie regularnych hospitacji zajęć dydaktycznych, zarówno w ramach WM, jak i w jednostkach zewnętrznych (hospitowane są zajęcia z każdego przedmiotu w ciągu roku akademickiego z podziałem na formy kształcenia, hospitacje na miejscu i telefoniczne praktyk wakacyjnych, także tych odbywanych w innych miastach); udoskonalanie programu kształcenia, technik prowadzenia zajęć i metod weryfikacji realizacji efektów uczenia się poprzez dokonywanie przeglądu programów, prowadzenie konsultacji z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi (Rada Ekspertów, Rada Programowa, jednostki współpracujące – szpitale, instytuty), działania Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, współpraca ze studentami, np. Studencki Zespół Opiniujący, spotkania ze studentami wszystkich lat realizowane przez ZOOM, monitorowanie losów absolwentów (zaplanowane, ale możliwe do wdrożenia dopiero po zakończeniu pierwszego toku studiów). System Jakości na WM opiera się głównie na analizie, ewaluacji i podejmowaniu działań stosownych do potrzeb, reagowaniu na powstające wyzwania i ciągłe dążenie do poprawy i doskonalenia nie tylko objętych systemem elementów, ale także samego systemu, weryfikację jego skuteczności jako całości, jak i skuteczności poszczególnych jego składowych.

Jednostka prowadzi badania naukowe w zakresie odnoszącym się do efektów uczenia się wynikających ze standardu dla kierunku lekarskiego, co potwierdza uzyskanie w ostatniej ewaluacji kategorii B+ w dyscyplinie nauki medyczne. Realizowane są programy badawcze wynikające z działalności naukowej pracowników Wydziału oraz w ramach stworzonych Klinik, Zakładów i Instytutu.

Mimo, że Wydział Medyczny nie otrzymuje dotacji na utrzymanie potencjału badawczego, finansuje badania w ramach środków własnych (310 000 zł wydatkowano w roku akademickim 2019/2020, 375 000 na rok akademicki 2020/2021, 2021-2022 – 483 754 zł, zaś na rok akademicki 2022/2023 zaplanowano 2 mln 375 tys zł), w tym inwestycje w laboratoria badawcze np. Instytut Lymelab Pharma na co wskazuje wartość wyposażenia tego Instytutu około 6 mln zł.

Obecnie pracownicy Wydziału realizują kilkanaście tematów badawczych, między innymi z zakresu: chorób wewnętrznych, genetyki, ginekologii i położnictwa, immunoterapii klinicznej, histologii, w tym także jeden projekt konsorcyjny w ramach Narodowego Centrum Nauki (Sonata 12, UMO-2016/23/D/NZ9/02671) wraz jednostką z PAN. Wspólnie ze szpitalem Wolskim im. Anny Gostyńskiej w Warszawie realizowany jest projekt WCSM o wartości 13 263 467 zł. W wyniku prowadzonych przez pracowników badań opublikowano ponad 260 artykułów.

Przykładowe tematy badań zgodne z koncepcją kształcenia na kierunku lekarskim prowadzone przez pracowników WM:

- 1) Bartłomiej Kwiek: Dermatologia: narzędzia informatyczne w analizie obrazu, molekularne podłoże malformacji kapilarnych w zespole Sturge-Webera, ekspresja jądrowych receptorów retinoidowych
- 2) Adam Parfińczyk, Karolina Słabicka, Artur Słabicki: Podłoże i przebieg nabytych chorób endokrynologicznych
- 3) Małgorzata Lewandowska: Otyłość matki i ryzyko niskiej masy urodzeniowej, ograniczenie wzrostu płodu i makrosomia, Czynniki ryzyka powikłań i niekorzystnych wyników ciąży, Patomechanizmy rozwoju sepsy (z uwzględnieniem Covid-19) rola różnych szlaków,
- 4) Katarzyna Donskow-Lysoniewska Maja Machcińska, Marta Maruszewska: Molekularne mechanizmy immunomodulacji i rola metabolitów produkowanych przez niczenie w projektowaniu nowych celów terapeutycznych.
- 5) Justyna Niderla-Bielińska, Ewa Jankowska-Steifer, Marek Kujawa, Olga Aniołek: Rozwój embrionalny serca, niewydolność serca w chorobach metabolicznych
- 6) Damian Gorczyca, Ewa Żyfka-Zagrodzińska: Badanie zależności wpływu neuroprzekazników na układ nerwowy szczurów. Biomapowanie; Badania metabolizmu kanabinoidów; Ocena populacji HDL u pacjentów z ostrym zespołem wieńcowym z wykorzystaniem technik spektrometrii mas.
- 7) Elżbieta Makomaska-Szaroszyk, Ocena czynników antyseptycznych w zwalczaniu patogenów. Wykorzystanie modeli anatomicznych.
- 8) Maciej Zarębiński: Leczenie zachowawcze chorób układu krążenia
- 9) Marek Stańczyk, Jacek Pawlak: Przyczyny i leczenie chorób nowotworowych przewodu pokarmowego
- 10) Anna Wilmowska-Pietruszyńska: Wysoka jakość polityki na rzecz włączenia społecznego i zawodowego osób niepełnosprawnych, Wypracowanie i pilotażowe wdrożenie modelu kompleksowej rehabilitacji umożliwiającej podjęcie lub powrót do pracy,
- 11) Marta Szajnik: Immunologia nowotworów – rola odporności wrodzonej i przewlekłego zapalenia, funkcja limfocytów T regulatorowych, rola i mechanizmy działania

mikropęcherzyków, mechanizmy supresji układu odpornościowego w nowotworach ginekologicznych oraz Szczepionki przeciwnowotworowe w raku jajnika.

- 12) Jerzy Marcinkowski: Epidemiologiczne aspekty rzadkich chorób genetycznych
- 13) Anna Sułek: mutacje dynamiczne, choroby neurodegeneracyjne, ataksje rdzeniowo-mózdkowe, spastyczna paraplegia, choroba Huntingtona, zweryfikowany klinicznie system domowej rehabilitacji dla osób z wybranymi chorobami neurologicznymi,
- 14) Przemysław Juszczynski: Discovery and Characterization of non-canonical PIM kinase functions in lymphomas,
- 15) Piotr Dąbrowski: Molekularne podłoże chorób nowotworowych układu nerwowego i leczenie chirurgiczne.

Do najważniejszych osiągnięć naukowych kadry w ostatnich pięciu latach należy zaliczyć uzyskanie stopnia dr przez Pana Stepana Feduniva, stopnia dr hab. przez Panią Elżbietę Stefaniuk, stopnia dr hab. przez Panią Annę Sułek, stopnia dr przez Małgorzatę Kołos, doktora honoris causa przez Annę Nasierowską-Gutmeyer oraz honorowe wyróżnienie jako docenienie całokształtu pracy dydaktyczno-badawczej, stopnia dr przez Marka Małysza. Z osiągnięć studentów warto wymienić udział studentów w projektach badawczych, np. Aleksander Krupski, Anna Mataczyńska, Michał Pruc, Michał Paprocki, Klaudia Włodarzewska, Dominika Dunder pod opieką np. T. Sarośka, B. Kwieka, P. Juszczynskiego. D. Gruszfelda, D. Bulsiewicz, A. Sułek czy D. Gorczycy. Wspomnieć należy także o dwóch stypendiach Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego dla wybitnych studentów w trzecim roku działalności wydziału (Dominika Dunder, Kacper Kranc). Inne osiągnięcia to podniesienie poziomu publikacyjnego wśród wykładowców (artykuły po 100, 140 i 200 punktów) i studentów (ponad 100 publikacji na przestrzeni lat 2017-2023); podniesienie poziomu umiędzynarodowienia: fakultety w języku angielskim np. (Clinical neuroanatomy, Management practice in health care, Management strategies and negotiations in health care), wykłady międzynarodowe. Studenci kierunku lekarskiego są zapraszani także na prestiżowe wydarzenia naukowe, np. 41. Konferencja amerykańskiego stowarzyszenia laseroterapii ASLMS 2022, San Diego – M. Paprocki, A. Mataczyńska, czy udział i organizację II Ogólnopolskiej Studenckiej Konferencji Neonatologicznej: NeoCentrum Junior, (K. Kułak; Z. Popielarska). Faktem potwierdzającym wysoki poziom badań naukowych jest także – jak wspomniano wcześniej - uzyskanie kategorii B+ w dyscyplinie nauki medyczne.

Tematyka badań ma bezpośrednie przełożenie na efekty uczenia się i znajduje odzwierciedlenie w treściach kształcenia na kierunku lekarskim. Do przykładów należy zaliczyć między innymi badania autorstwa P. Juszczynskiego, H. Car, A. Nasierowskiej-Gutmeyer, M. Kołos, O. Aniołek, D. Gorczycy, M. Kielar, B. Nowak, P. Dąbrowski czy A. Wilmowskiej-Pietruszyńskiej, A. Parfieńczyk, B. Kwiek, które zostały wdrożone między innymi w przedmioty takie jak: neurochirurgia, farmakologia, farmakologia kliniczna, toksykologia choroby wewnętrzne, patomorfologia, patologia, immunologia, zdrowie publiczne. Dotychczasowa współpraca indywidualna kadry WM umożliwiła wzbogacanie treści kształcenia o nowoczesne zagadnienia (np. z zakresu immunologii, immunoterapii, chorób układu krążenia, zarządzania w służbie zdrowia, badań nad Covid-19), publikacje artykułów naukowych, w tym przez studentów.

Rezultaty prowadzonych badań naukowych są wykorzystywane w projektowaniu i doskonaleniu programu studiów na kierunku oraz w jego realizacji. Aktualizacja sylabusów o

najnowsze osiągnięcia wiedzy przy wykorzystaniu rezultatów badań odbywa się w ramach działalności koordynatorów przedmiotów i ich współpracy z prowadzącymi zajęcia oraz w trakcie posiedzeń Rady Programowej, Rady Ekspertkiej i Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, w ramach której dyskutuje się poszczególne wątki badań i ich użyteczność w procesie kształcenia, jak i możliwość transpozycji na praktykę zawodową oraz we współpracy z instytucjami partnerskimi w zakresie ich zainteresowania i wspólnie uzgadnianych potrzeb (np.: immunologia, choroby wewnętrzne, pediatria, ginekologia i położnictwo – w tym włączenie studentów do badań). Studenci, od pierwszego roku studiów, poprzez koła naukowe oraz współpracę z kadrą WM, biorą udział w badaniach, co umożliwia poznanie zasad pracy naukowej – projektowania, przygotowania i realizacji badań oraz procesu wnioskowania. Przykłady badań studentów:

- 1) Aleksander Krupski – Rola kinazy seryny 10 histonu H3 (H3S10) w deregulacji transkrypcji w chłoniakach rozlanych z dużych komórek B;
- 2) Michał Pruc – The Impact of COVID-19 on Pediatric Cardiac Arrest Outcomes: A Systematic Review and Meta-Analysis;
- 3) Dawid Golik - Application of Artificial Intelligence in Screening for Adverse Perinatal Outcomes-A Systematic Review; Maciej Jamróz - Przeszczep mikrobioty w leczeniu zakażenia *Clostridium difficile*;
- 4) Anna Geniusz - Dominika Munzberger, Dawid Golik – Wpływ zakażenia SARS-CoV – 2 na układ pokarmowy;
- 5) Joanna Kołodziej, Aleksander Kiecana – Współczesne możliwości rozpoznania i leczenia w chorobie BEHCET’A;
- 6) Dominika Dunder - The TrueCPR device in the process of teaching cardiopulmonary resuscitation: A randomized simulation trial.

Studenci wspólnie lub pod opieką pracowników Wydziału Medycznego opublikowali ponad 100 artykułów (m. in. Dominika Dunder, Michał Pruc, Michał Paprocki, Katarzyna Wieczorek) w takich czasopismach naukowych, jak: *Cancers*, *Biology*, *Cardiology Journal*, *Disaster and Emergency Medicine*, *American Journal of Emergency Medicine*, *Medical Hypotheses*, *International Review of medical Practice*, *Postępy Nauk Medycznych*, *European Journal of Pediatrics* i innych. Opiekunami tych artykułów naukowych są pracownicy Wydziału Medycznego w osobach np. M. Madziały, E. Makomaski - Szaroszyk, A. Lewandowskiej i innych.

Uczelnia rozwija także własne czasopismo pt. „*Review of Medical Practice*”, w którym publikują zarówno nauczyciele akademicki, jak i studenci kierunku lekarskiego, np. A. Geniusz, D. Munzberger, D. Golik, A. Andrzejak, H. Olszewski, K. Bagińska, G. Gawrysiak, T. Gańko, J. Pańszczyk, M. Jamróz, J. Kołodziej, A. Kiecana, M. Karczewski, K. Włodarska, Z. Popielarska.

Ponadto studenci rozwijają swoje umiejętności badawcze w ramach: działalności kół naukowych, fakultetów: *Metodologia pracy naukowej*, *Metody i techniki badawcze w naukach medycznych* oraz w ramach poszczególnych przedmiotów czego przykładem jest praca nad metodologią badawczą, sztuką prowadzenia badań i przygotowania artykułów, esejów, studiów przypadku i innych. Efektem prac są np. artykuły naukowe dotyczące wirusa

SARS-CoV-2, jego wpływu na zdrowie oraz możliwych powikłań. Powstały również inne prace naukowe z pozostałych dziedzin medycyny np. medycyny ratunkowej, kardiologii, dermatologii i innych. Studenci są również aktywni podczas spotkań organizowanych w ramach Studenckiego Forum Wiedzy Medycznej i Kominka Lekarskiego (przykładowe wystąpienia studentów: „Hormo... pobudzam” – wydzielanie i rola hormonów ludzkich” – Weronika Sołowińska; Kacper Kranc; Dawid Golik; Michał Pruc – „Tętnica Adamkiewicza”; Michał Ebert – „Flebologia”).

Analiza zgodności koncepcji i zakładanych efektów uczenia się na kierunku lekarskim z potrzebami rynku pracy została przeprowadzona za pomocą danych zastanych (raporty, artykuły naukowe), analizy danych (oferty pracy) oraz metodą sondażu diagnostycznego przeprowadzonego wśród pracodawców.

Dyrektorzy szpitali najbardziej są zainteresowani zatrudnieniem lekarzy: internistów, anesteziologów, lekarzy medycyny ratunkowej, chirurgów ogólnych, psychiatrów, techników elektroradiologów, neonatologów, pediatrów, neurologów, lekarzy rehabilitantów, ortopedów. Z analiz wynika, że specjalności te są wysoko deficytowe i odbywają się w ich ramach największe rotacje kadrowe.

Przegląd literatury wykazał konieczność kształtowania u przyszłych lekarzy kompetencji społecznych potrzebnych podczas kontaktu z pacjentem (umiejętność przekazywania trudnych informacji, współpraca z pacjentem przewlekle chorym, odpowiednie przeprowadzenie wywiadu z pacjentem) oraz związanych z kierowaniem instytucją medyczną (prowadzenia organizacji medycznej: praktyki lekarskiej, gabinetu, oddziału, przychodni, kliniki, szpitala itd.). Zwrócono również uwagę na świadome kierowanie karierą i radzenie sobie ze stresem

Z kolei Naczelna Izba Lekarska wskazuje na konieczność kształtowania u lekarzy kompetencji w zakresie efektywnej komunikacji z pacjentem, radzenia sobie z manipulacją i agresją, zapobiegania konfliktom i rozwiązywania sytuacji konfliktowych, przekazywania trudnych informacji i wspierania pacjentów i ich rodzin w traumatycznych sytuacjach, radzenia sobie ze stresem, a także umiejętności negocjacji, asertywnej komunikacji i wykorzystania własnego potencjału. Coraz bardziej liczy się również znajomość prawa, zasad organizacji pracy, odpowiedzialności prawnej, dokumentacji medycznej, zarządzania jakością oraz systemami zarządzania w systemie ochrony zdrowia.

W wyniku badania przeprowadzonego metodą sondażu diagnostycznego ustalono, że oczekiwania rynku pracy – tudzież jednostek medycznych jak i ich pracowników (lekarzy – praktyków) pozwalają na wygenerowanie głównych elementów wiedzy, umiejętności i kompetencji potrzebnych i poszukiwanych na medycznym rynku pracy wśród absolwentów kierunku lekarskiego. Zgodnie z wynikami sondażu diagnostycznego absolwent powinien być samodzielny w zakresie przeprowadzania badania i wywiadu z pacjentem z zakresu wszystkich układów, na podstawie których jest w stanie sformułować rozpoznanie wstępne, zaplanować dalszą diagnostykę biochemiczną i obrazową, zaproponować wstępne leczenie, zinterpretować wyniki otrzymanych badań; posiada umiejętność samokształcenia; ma umiejętność samodzielnego rozwiązywania problemów; potrafi w sposób merytoryczny przedstawić problem medyczny i studium przypadku swojemu opiekunowi; potrafi wykonać proste zabiegi medyczne i potrafi prowadzić samodzielnie w sposób poprawny dokumentację medyczną; posiada umiejętność komunikowania się z personelem medycznym, pacjentem i

jego rodziną; zna zasady prewencji i profilaktyki; ponadto oczywiście posiada pełną wiedzę medyczną wyniesioną z procesu kształcenia w trakcie studiów i umie ją wykorzystywać.

Koncepcja kształcenia oraz wystandaryzowane efekty uczenia się uwzględniają wyżej opisane potrzeby rynku pracy.

Powyższa koncepcja kształcenia i wszystkie jej elementy składowe w pełni realizują wytyczne Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie studiów oraz stosownego Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie standardów kształcenia.

Sylwetka absolwenta jest określona rozporządzeniem MNiSzW w sprawie standardów kształcenia i znajduje swoje odzwierciedlenie w programie kształcenia. Absolwent kierunku lekarskiego posiada wiedzę, kompetencje oraz umiejętności zgodne ze standardem. W procesie kształcenia kształtowana jest także świadomość własnych ograniczeń i wynikająca z tego konieczność uczenia się przez całe życie oraz – w razie potrzeby – korzystanie z wiedzy ekspertów, a także umiejętność rozpoznania i poszanowania różnych poziomów odpowiedzialności wobec pacjentów wśród dostępnego personelu. Koncepcja kształcenia uwzględnia założenia teoretyczne istoty zawodu lekarza, uznając powszechnie, że jej dziedzictwo to medycyna zapobiegawcza i holistyczne podejście do zagadnień zdrowia. Absolwent znajdzie zatrudnienie w podmiotach medycznych, pełniąc tam różnorodne funkcje.

Koncepcję kształcenia na kierunku lekarskim wyróżnia podejście do procesu dydaktycznego skupione na nadrzędnym celu kształcenia, czyli przekazywaniu studentom nowoczesnej wiedzy medycznej oraz umiejętności praktycznych, pozwalających na udzielanie świadczeń medycznych na najwyższym poziomie z zachowaniem zasad bezpieczeństwa własnego i pacjenta („Bezpieczeństwo pacjenta i lekarz”), kształtowanie nienagannej postawy etyczno-moralnej, a także umiejętności zarządzania pracą własną i całego zespołu („ABC asertywności”, „Psychologia stresu”, „Techniki motywowania innych”). W procesie kształcenia kreowana jest także świadomość własnych ograniczeń i wynikająca z tego konieczność uczenia się przez całe życie oraz w razie potrzeby, korzystanie z wiedzy ekspertów („Zastosowanie nowoczesnych technik instrumentalnych w naukach medycznych”, „Narzędzia psychologiczne w praktyce lekarskiej”, „Metody i techniki badawcze w naukach medycznych”, „Metodologia pracy naukowej”), a także umiejętność rozpoznania i poszanowania różnych poziomów odpowiedzialności wobec pacjentów wśród dostępnego personelu („Neuropsychologia – diagnostyka i rehabilitacja”, „Bezpieczeństwo pacjenta i lekarza”), zdolności komunikacyjnych („Komunikacja pacjent-lekarz”, „Komunikacja pacjent-lekarz w praktyce”).

Koncepcja kształcenia uwzględnia założenia teoretyczne istoty zawodu lekarza, uznając powszechnie, że jej dziedzictwo to medycyna zapobiegawcza i holistyczne podejście do zagadnień zdrowia. W procesie tworzenia, uzgadniania i przyjmowania zarówno programu kształcenia, jak i koncepcji kształcenia dla kierunku lekarskiego uwzględnione zostały wzorce zaczerpnięte z brytyjskiego National Curriculum dla kierunku `Medicine` opracowane przez The Quality Assurance Agency for Higher Education of Great Britain, a także Scottish Credit and Qualifications Framework i Credit and Qualifications Framework for Wales. Wykorzystano również liczne opracowania przygotowane przez Equality Challenge Unit dla Wielkiej Brytanii. Skorzystano także z opracowań i publikowanych opinii, zawartych w ramowych standardach dla kierunku prezentowanych przez University of East London,

University of St. Andrews, Southampton University, Hong Kong University, Ohio State University, a także z treści programów nauczania z Oxford University oraz Harvard University w Stanach Zjednoczonych. Ponadto w przygotowaniu koncepcji kształcenia odbyto wiele wizyt studyjnych w Stanach Zjednoczonych, Wielkiej Brytanii (Southampton University), Włoszech (University of Piza), Szwajcarii, Holandii, Hiszpanii. Ponadto w Radzie Ekspertów zasiadają dwie osoby reprezentujące element umiędzynarodowienia z Hong Kong University i Ohio State University.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Do kluczowych treści kształcenia należy zaliczyć w zasadzie wszystkie treści określone w standardzie kształcenia dla kierunku lekarskiego na poszczególnych przedmiotach, które w wymiarze naukowym znajdują odzwierciedlenie także w badaniach naukowych prowadzonych przez wykładowców kierunku lekarskiego, podając za przykład badania:

1. Prof. K. Donskow-Łysoniewska, Dr. M. Machcińska, Dr. M. Maruszewska, Molekularne mechanizmy immunomodulacji i rola metabolitów produkowanych przez nicenie w projektowaniu nowych celów terapeutycznych;
2. Dr hab. J. Niderla-Bielińska, Dr hab. E. Jankowska-Steifer, dr M. Kujawa, dr O. Aniołek, Rozwój embrionalny serca, niewydolność serca w chorobach metabolicznych;
3. Dr hab. B. Kwiek, Dermatologia: narzędzia informatyczne w analizie obrazu, molekularne podłoże malformacji kapilarnych w zespole Sturge-Webera, ekspresja jądrowych receptorów retinoidowych;
4. Dr hab. M. Szajnik, Dr M. Siergieja, Ginekologia i położnictwo: zmiany zapalne w łożysku, przebieg porodu, ciąża i poród po Covidzie. Rola egzosomów zawierających arginazę w rozwoju endometriozy;
5. Prof. Przemysław Juszczyński, prowadzącego przedmiot immunologia, w zakresie: Discovery and Characterization of non-canonical PIM kinase functions in lymphomas;
6. Dr Małgorzaty Lewandowskiej w zakresie: Czynniki ryzyka powikłań i niekorzystnych wyników ciąży; Patomechanizmy rozwoju sepsy/ z uwzględnieniem Covid-19/ rola różnych szlaków;
7. Dr hab. Anny Wilmowskiej-Pietruszyńskiej (prowadzącej przedmiot zdrowie publiczne) w zakresie: Wysoka jakość polityki na rzecz włączenia społecznego i zawodowego osób niepełnosprawnych/, Wypracowanie i pilotażowe wdrożenie modelu kompleksowej rehabilitacji umożliwiającej podjęcie lub powrotu do pracy;
8. Dr hab. Anna Sułek (prowadząca przedmiot genetyka) w zakresie: Mutacje dynamiczne, choroby neurodegeneracyjne, ataksje rdzeniowo-mózdkowe, spastyczna paraplegia, choroba Huntingtona, Zweryfikowany klinicznie system domowej rehabilitacji dla osób z wybranymi chorobami neurologicznymi;
9. Dr Damian Gorczyca (prowadzący przedmiot Biochemia z elementami chemii oraz toksykologia) w zakresie: udział oksylipin tkanki tłuszczowej w przebiegu reumatoidalnego zapalenia stawów.

10. Dr hab. Maciej Kielar (prowadzący przedmiot chirurgia ogólna) w zakresie przyczyn i leczenia chorób układu krwionośnego czy wpływu L-argininy na sprawność marszową chorych naczyniowych;
11. Dr hab. Marek Stańczyk (prowadzący przedmiot chirurgia onkologiczna) w zakresie immunologicznej odpowiedzi na nowotwór i rola układu chłonnego w tworzeniu przerzutów w aspekcie zastosowania nowych metod diagnostyki i leczenia.

Jak wskazują powyższe przykłady, prowadzone badania naukowe są powiązane z treściami kształcenia realizowanymi podczas zajęć i efektami uczenia się określonymi dla kierunku lekarskiego standardem kształcenia.

Program studiów obejmuje współczesny i aktualny stan wiedzy ujętej w ramach efektów uczenia się i treści kształcenia. Podczas wykładów prezentuje się najnowszą wiedzę z zakresu objętego kształceniem. Kadra prowadzi badania, bierze udział w konferencjach, sympozjach i innych formach upowszechniania, weryfikowania i pozyskiwania wiedzy na temat najnowszych odkryć i trendów badawczych, co umożliwi jej stały rozwój i wzbogacanie treści przedmiotowych, w tym przygotowuje publikacje o zasięgu głównie międzynarodowym. Przykładem tego jest np. udział dra Marcina Madziały, prowadzącego zajęcia z przedmiotu medycyna ratunkowa, dra Damiana Gorczycy, prowadzącego zajęcia z biochemii i chemii, toksykologii, prof. Haliny Car, prowadzącej zajęcia z farmakologii, dr Janusz Bednarski, prowadzący zajęcia z Chorób wewnętrznych i kardiologii, dr Justyna Tymińska, prowadząca zajęcia z komunikacji pacjent-lekarz, dr Maciej Zarębiński, prowadzący zajęcia z chorób wewnętrznych, dr Anna Kempisty, prowadząca zajęcia z propedeutyki chorób wewnętrznych-pulmunologia, prof. Krzysztof Wróbel prowadząca przedmiot chirurgia ogólna czy prof. Marta Szajnik prowadząca ginekologię, prof. dr hab. n. med. Bartosz Dybowski i dr Ewa Bres-Niewada prowadzący zajęcia z urologii, dr n. med. Tomasz Szafranski prowadzący zajęcia z psychiatrii w konferencjach, sympozjach i publikacjach.

Na kierunku lekarskim realizuje się treści kształcenia umożliwiające rozwój znajomości języka obcego, co pozwala również na dogłębne poznanie przez studentów stosownej nomenklatury medycznej i ułatwia korzystanie z literatury światowej, komunikację w środowisku i w ramach relacji pacjent-lekarz. Umożliwia to również dalszy indywidualny i samodzielny rozwój naukowy i zawodowy, w tym aktualizację już zdobytej wiedzy, udział w konferencjach i badaniach, partycypację w wymianie międzynarodowej oraz odbywanie praktyk, staży i wolontariatów. Ponadto, na prośbę studentów i w ramach działań prodziekan ds. międzynarodowych uruchomiono zajęcia dodatkowe, niskokosztowe kursy językowe, np. j. włoski, j. hiszpański. Przykładem powiązania treści w zakresie nauczania języka obcego z efektami uczenia się są przedmioty reprezentujące minimum 6 punktów ECTS, a należą do nich: zajęcia z języka angielskiego (120 godzin), fakultety np.: Clinical Neuroanatomy oraz fakultety zaplanowane na 5 roku studiów np.: Modern trends in the management of medical personel; Management practice in health care; Risk management in healthcare entities; Models of health systems organization and their effectiveness; Management strategies and negotiations in health care. Ponadto, na przedmiocie Anatomia Człowieka stosuje się także mianownictwo anglojęzyczne.

Zajęcia są realizowane w następujących formach: wykład, seminarium, ćwiczenia (w tym zajęcia kliniczne, zajęcia laboratoryjne, zajęcia prosektoryjne, zajęcia z medycyny

sądowej), praktyki zawodowe, a także w formie zajęć asynchronicznych wykorzystujących metody i techniki kształcenia na odległość, np. prawo medyczne i historia medycyny. Metody wykorzystywane w procesie dydaktycznym zależą od realizowanych efektów uczenia się. Wykłady służą m.in. przedstawieniu wybranych zagadnień, ważnych z punktu widzenia potrzeb dydaktycznych. Seminaria, ćwiczenia, zajęcia kliniczne stanowią formę interaktywnych zajęć sprawdzających i pogłębiających zakres przyswojonego materiału oraz służących rozwojowi umiejętności określonych w ramach efektów uczenia się. Zajęcia fakultatywne pozwalają studentom poszerzyć i pogłębić wiedzę z zakresu osobistych zainteresowań, jak i uzupełnić wykształcenie o ważne z perspektywy funkcjonowania współczesnej medycyny aspekty. Wśród stosowanych metod dydaktycznych wykorzystuje się: wykonanie samodzielne lub w grupach ćwiczenia laboratoryjnego na podstawie przygotowanego skryptu/opisu, ćwiczenia laboratoryjne prosektoryjne, zakładające pracę studenta przy realizacji zadań polegających na odnalezieniu i opisie wskazanych przez prowadzącego struktur anatomicznych, rozwiązanie zadań anatomicznych; poszerzenie wiedzy o zagadnienia poruszane w trakcie ćwiczeń z innych niż skrypt źródeł dydaktycznych (książki, Internet, bazy danych i programów – np. Karyotutor, Ackland Anatomy, Pure View). Do innych metod zaliczamy: oryginalne wyniki badań, metody aktywizujące, pracę zespołową, studium przypadku, ćwiczenia w grupach, w tym zajęcia praktyczne przy łóżku chorego, w salach operacyjnych, gabinetach zabiegowych i diagnostycznych oraz w Wieloprofilowym Centrum Symulacji Medycznych umożliwiającym wykonywanie procedur dotychczas niemożliwych do wykonania dla studentów z racji zapisów prawnych. Ważną metodą są także ćwiczenia z Pacjentem Standaryzowanym (np. na przedmiocie „Propedeutyka chorób wewnętrznych” przed wejściem studentów na zajęcia kliniczne, „Choroby wewnętrzne”, „Komunikacja pacjent-lekarz”); przygotowanie i wykorzystanie prezentacji zarówno przez wykładowców, jak również przez studentów. Do metod zaliczyć należy także prowadzenie problemowych i ukierunkowanych dyskusji dotyczących konkretnej patologii, jednostki chorobowej, objawu, przypadku klinicznego i procesu diagnostyczno-terapeutycznego, realizację zadań problemowych przy wykorzystaniu różnorodnych studiów przypadku; analizę dokumentów źródłowych (badanie podmiotowe, badanie przedmiotowe, dostępna dokumentacja medyczna, w tym wyniki przeprowadzonych badań biochemicznych, obrazowych i innych, książek i innych opracowań).

Połączenie powyższych metod pozwala studentom sprawnie i efektywnie rozwijać wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne. Wykorzystywanie studium konkretnych przypadków klinicznych pozwala na symulowanie zjawisk codziennej praktyki lekarskiej, wzmacniając u studenta umiejętności analityczne, zdolność pracy w zespole oraz myślenia oryginalnego, umożliwiającego profesjonalne podejście do napotykanym zagadnień. Ponadto, wszystkie formy kształcenia umożliwiają studentom zdobycie niezbędnej wiedzy, umiejętności i kompetencji. Używane w procesie dydaktycznym metody kształcenia motywują do aktywnej partycypacji w procesie uczenia i nauczania w celu osiągnięcia efektów uczenia się, w tym także nabycia umiejętności prowadzenia badań naukowych w zgodzie z ogólnoakademickim profilem kształcenia na kierunku lekarskim.

W kontekście wykorzystania metod i technik kształcenia na odległość, zarówno studenci, jak i wykładowcy mają do dyspozycji wsparcie Centrum E-learningowego, w skład którego wchodzi także metodycy kształcenia specjalizujący się w metodach i technikach

kształcenia na odległość oraz Wydziałowy HelpDesk. Ponadto, celem rozwoju tej części procesu kształcenia, stworzono profesjonalne studio nagrań, służące przygotowywaniu wysokiej jakości materiałów dydaktycznych, a także organizacji zdalnych wydarzeń dla studentów i kadry dydaktycznej ocenianego kierunku. Przykładem praktycznego zastosowania studia nagrań jest organizacja Kominka Lekarskiego i Studenckiego Forum Wiedzy Medycznej w trybie zdalnym np. *Zdrowie Kobiety*, gdzie referaty wygłosiły studentki kierunku lekarskiego: Klaudia Włodarska i Zuzanna Popielarska, *Dualizm neurostymulacji* – Klara Jędrzejczyk, *Diagnostyka zaburzeń słuchu* - Zuzanna Kościów.

Z kolei w ramach Studenckiego Forum Wiedzy Medycznej odbyły się prelekcje:

- Współczesne problemy terapii nadciśnienia tętniczego - 28 maja 2021 r. dr hab. n. med. Andrzej Januszewicz;
- Zdrowiu - w języku - 10 grudnia 2022 r., prof. Jerzy Bralczyk;
- Opieka przedciążowa nad kobietą i mężczyzną planującymi posiadanie potomstwa - 20 marca 2021r., prof. dr. hab. n. med. Jerzey Leibschang.
- transmisje studenckich konferencji naukowych np. Neocentrum Junior.

Uczelnia Łazarskiego zapewnia możliwość dostosowania procesu kształcenia (sposobu organizacji zajęć dydaktycznych) do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz osób o szczególnych potrzebach edukacyjnych. Osobami tymi opiekuje się Uczelniany Pełnomocnik ds. osób niepełnosprawnych, do którego zadań należy: wsparcie procesu dydaktycznego i nierehabilitacyjnego systemowego zabezpieczenia uczelni w osprzęt specjalistyczny; zapewnienie opieki asystenta osoby niepełnosprawnej; monitoring potrzeb; współpraca ze środowiskami i instytucjami reprezentującymi i działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie realizującym potrzeby studentów; budowanie wizerunku na portalach i w serwisach społecznościowych dla osób niepełnosprawnych, tworzenie na stronie internetowej Uczelni zbioru przepisów, adresów i informacji potrzebnych osobom niepełnosprawnym do dobrego funkcjonowania oraz informacji o usprawnieniach, jakie Uczelnia oferuje obecnym i przyszłym studentom, zgodne z przepisami dotacyjnymi, wydatkowanie środków publicznych przyznanych dla studentów niepełnosprawnych; monitoring programów i projektów realizowanych na rzecz studentów niepełnosprawnych; doradztwo w zakresie nowoczesnych rozwiązań technologicznych wspierających procesy edukacyjne; inicjowanie działań zmierzających do usuwania barier w procesie nauczania; opiniowanie wniosków dotyczących wsparcia procesu dydaktycznego, zalecanych metod i środków wsparcia. Studenci niepełnosprawni mogą otrzymać specjalne stypendia dla osób niepełnosprawnych. Osoby niepełnosprawne otrzymują np. w trakcie zaliczeń/egzaminów wydłużony o 30 minut czas na ich przygotowanie – dzieje się to na wniosek studenta. Ponadto, wyposażenie biblioteki dostosowane jest także do potrzeb osób niepełnosprawnych, o czym szerzej w kryterium nr 5.

Plan studiów dostosowany jest do stosownego Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie standardów kształcenia i pozostaje w ścisłej korelacji z możliwością osiągnięcia przez studenta każdego z efektów uczenia się, w czasie przeznaczonym na realizację danego przedmiotu.

Obciążenie studenta zostało oszacowane w sposób realny, a przewidziana dla danego przedmiotu liczba punktów ECTS jest adekwatna do obciążenia. Absolwent kierunku

lekarskiego nabywa wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne niezbędne do funkcjonowania na rynku pracy i dalszego procesu kształcenia zawodowego.

Treści kształcenia zajęć praktycznych są zgodne z właściwym Rozporządzeniem Ministra Zdrowia. Treści kształcenia obecnie realizowane w toku studiów są zgodne ze standardem dla kierunku lekarskiego, powiązane z badaniami naukowymi prowadzonymi na Wydziale, z aktualnym stanem wiedzy i wykorzystywaniem jej w praktyce oraz teorii.

Treści programowe poszczególnych przedmiotów na kierunku lekarskim są analizowane przez Radę Programową, Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia, koordynatorów przedmiotów, interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych oraz są zgodne z efektami uczenia się zawartymi w obowiązującym standardzie. Rada Programowa oraz koordynatorzy i prowadzący poszczególnych przedmiotów weryfikują treści przedmiotu, zalecaną literaturę oraz metody kształcenia i sposoby weryfikacji realizacji efektów uczenia się, w czym pomagają im również Specjalista ds. nauki i jakości kształcenia weryfikujący w sposób ciągły między innymi sylabusy i wspomagający pracę koordynatorów.

Plan studiów na kierunku lekarskim uwzględnia grupy zajęć związane z badaniami naukowymi – 219,5 punktu ECTS, co stanowi 60% łącznej liczby punktów. Do zajęć powiązanych z prowadzoną działalnością naukową zaliczamy m.in. genetykę, biochemię, immunologię, histologię, dermatologię, choroby wewnętrzne, pediatrię, embriologię, patologię ogólną, diagnostykę obrazową czy zdrowie publiczne.

Organizacja procesu kształcenia na kierunku lekarskim WM jest zgodna z regulacjami prawnymi obowiązującymi w kraju. Czas trwania kształcenia wynosi 6 lat (12 semestrów) i pozwala na realizację określonych treści programowych i osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się. Studia realizowane są tylko w trybie stacjonarnym w wymiarze 5936 godzin kontaktowych, w tym 600 godzin praktyk oraz 900 godzin zajęć klinicznych. Ponadto, program studiów zapewnia realizację lektoratów z języka angielskiego w wymiarze 120 godzin dydaktycznych. W cyklu kształcenia dla studiów stacjonarnych student uzyskuje 366 punktów ECTS (w tym 20 punktów ECTS za praktyki).

Program studiów na kierunku lekarskim zawiera przedmioty obowiązkowe i przedmioty podlegające wyborowi przez studenta zgodnie z jego zainteresowaniami. Do przedmiotów podlegających wyborowi przez studenta należą fakultety oraz specjalność wybierana na VI roku. Przedmioty do wyboru stanowią 42,5 ECTS, czyli 11,61 %. Ilościowy rozkład punktów ECTS dla przedmiotów pozostawionych do dyspozycji Uczelni w planie studiów wynosi 36 punktów ECTS na łączną liczbę 366 punktów ECTS, co stanowi 9,8% i odpowiada 555 godzinom, co jest zgodne z obowiązującym Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Przedmioty z zakresu nauk humanistycznych i społecznych stanowią 9 punktów ECTS, jeden przedmiot („Komunikacja pacjent-lekarz” jako obligatoryjny i wszystkie przedmioty do wyboru na V roku studiów, co gwarantuje ich realizację).

W programie studiów kierunku lekarskiego zwrócono szczególną uwagę na organizację i formę prowadzonych zajęć dydaktycznych. Dobór formy zajęć umożliwia studentom osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się, w szczególności nabywania umiejętności prowadzenia badań naukowych i umiejętności praktycznych niezbędnych na rynku pracy. W planie studiów trybu stacjonarnego, z łącznej liczby 5936 godzin kontaktowych, wykłady stanowią 878 godziny (14,8%), seminaria stanowią 1708 godzin (28,8%), a ćwiczenia – 3350 godzin (56,4%). Pozostałe godziny to praktyki wakacyjne i kształcenie kliniczne na VI roku

studiów. Grupy seminaryjne liczą 20-22 osoby, grupy ćwiczeniowe i laboratoryjne 10-12 osób, zaś grupy odbywające zajęcia w klinice 2-5 osób.

Zgodnie z art. 85 ust. 1 i 2 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz §24 Regulaminu Studiów, student ma prawo odbywania studiów według indywidualnej organizacji studiów. Na Wydziale Medycznym studenci nie korzystają z indywidualnej organizacji studiów.

Integralną część planu studiów kierunku lekarskiego stanowią praktyki, które służą rozwojowi umiejętności praktycznego wykorzystania zdobytej wiedzy oraz kompetencji zawodowych niezbędnych w pracy lekarza. Regulamin praktyk na Wydziale Medycznym szczegółowo określa zasady organizacji, realizacji i uzyskiwania zaliczeń z praktyk. Studenci realizują praktyki zgodnie ze standardem dla kierunku lekarskiego w łącznym wymiarze 600 godzin (20 punktów ECTS), w tym praktyki:

Zakres praktyk zawodowych	Liczba tygodni
Opieka nad chorym	4
Podstawowa opieka zdrowotna (medycyna rodzinna)	3
Pomoc doraźna	1
Choroby wewnętrzne	4
Intensywna terapia	2
Pediatrya	2
Chirurgia	2
Ginekologia i położnictwo	2
Razem	20

Treści programowe praktyk, efekty uczenia się i metody weryfikacji ich realizacji opisano w sylabusach praktyk. Organizacja praktyk na WM należy do kompetencji Dziekana, który powołuje opiekuna praktyk odpowiadającego za ich realizację. Uczelnia zapewnia miejsce odbywania praktyk, jednakże student może odbywać praktyki w wybranej placówce na terenie kraju gwarantującej realizację efektów uczenia się. W takim przypadku student musi uzyskać zgodę Dziekana i placówki przyjmującej, wówczas też zawierana jest umowa o organizację studenckiej praktyki między Uczelnią a organizatorem praktyki. Organizator zobowiązuje się do stworzenia warunków koniecznych do zrealizowania praktyki zgodnie z jej programem zawartym w Dzienniku Praktyk. Dziekan dokonuje zaliczenia praktyki po zrealizowaniu przez studenta wszystkich efektów uczenia się przewidzianych w programie praktyk oraz przygotowaniu eseju przez studenta, dokumentując zaliczenie w protokole zaliczenia przedmiotu i dzienniku praktyk. W miejscach praktyk odbywają się hospitacje przeprowadzane w miarę możliwości zarówno na miejscu, jak i telefonicznie.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Zasady rekrutacji na Wydziale Medycznym na kierunku lekarskim w roku akademickim 2022/2023 reguluje Uchwała Senatu Uczelni Łazarskiego. Postępowanie kwalifikacyjne przeprowadza powołana przez Dziekana Wydziałowa Komisja Rekrutacyjna. Rekrutacja kandydatów na studia odbywa się na zasadzie konkursu. Kandydaci kwalifikowani są według

całkowitej liczby zdobytych punktów za wyniki z egzaminu maturalnego. Na podstawie wyników uzyskanych w postępowaniu kwalifikacyjnym, dla wszystkich kandydatów, uszeregowanych w kolejności według malejącej liczby uzyskanych punktów, tworzona jest jedna lista rankingowa.

Podstawą przyjęcia kandydatów jest zdanie egzaminu maturalnego z trzech przedmiotów: biologia, chemia i do wyboru fizyka lub matematyka. Każdy kandydat zobowiązany jest również uiścić opłatę rekrutacyjną, a także posiadać przy zapisie zaświadczenie lekarskie wydane w trybie przepisów o służbie medycyny pracy, poświadczające zdolność do podjęcia studiów na kierunku lekarskim oraz ubezpieczenie Następstw Nieszczęśliwych Wypadków, a także ubezpieczenie związane z ryzykiem zakażenia wirusem HIV lub WZW. Dodatkowo, kandydaci podpisują oświadczenie, iż na studiach będą narażeni na czynniki szkodliwe i uciążliwe lub niebezpieczne dla zdrowia.

Kandydat na studia powinien posiadać podstawowe kompetencje cyfrowe do obsługi komputera, laptopa i wybranego oprogramowania celem udziału w zajęciach z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Warunki i zasady uznawania efektów i okresów kształcenia uzyskanych w szkolnictwie wyższym określa stosowna Uchwała Rady Wydziału w sprawie potwierdzania efektów uczenia się.

Dyplom lekarza zostaje przyznany, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie standardów kształcenia, po uzyskaniu wszystkich efektów uczenia się i zrealizowaniu wszystkich punktów ECTS zgodnie z planem studiów wraz ze zrealizowaniem procedur praktycznych zawartych w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dn. 28 sierpnia 2017 r. w sprawie ramowego programu zajęć praktycznych dla kierunku lekarskiego i lekarsko-dentystycznego, których wykonanie jest potwierdzone wpisem do Dzienniczka Praktyk.

Ocena progresji studentów realizowana jest poprzez weryfikację liczby kandydatów zarejestrowanych, przyjętych na studia, poziomu odsiewu studentów i w przyszłości w oparciu o liczbę studentów kończących studia w terminie. Zestawienia przygotowuje Dział Rekrutacji i Dziekanat WM. Na bazie danych otrzymanych z obu działów dokonuje się również analizy porównawczej sprawdzającej poziom studenta w odniesieniu do miejsca na liście rankingowej i osiągniętych wyników w nauce. Z faktu, iż WM obecnie kształci na VI roku studiów nie jest jeszcze możliwa analiza liczby studentów kończących studia. Wyniki przeprowadzanych analiz wykorzystywane są w procesie udoskonalania procesu dydaktycznego, np. poprzez zwiększanie możliwości konsultacji z wykładowcami, organizowanie dodatkowych spotkań w laboratoriach, realizację pracy badawczej studentów w laboratoriach, pracę w ramach kół naukowych, umożliwienie odbywania dyżurów w klinikach przez studentów, spotkania w ramach kominka lekarskiego i innych wydarzeń aktywizujących – uczących, działań wolontariackich oraz organizację dodatkowych zajęć podnoszących umiejętności manualne, np. szycie chirurgiczne, kursy USG, szkolenia z zakresu stanów nagłych.

Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągniętych efektów uczenia się zawarte są w Regulaminie studiów i wewnętrznym systemie jakości kształcenia. Celem działań podejmowanych w tym zakresie jest zapewnienie jasnych kryteriów zaliczania przedmiotów i rzetelnego procesu oceniania. Działania w zakresie oceniania obejmują analizę danych

dotyczących liczby studentów powtarzających przedmiot niezaliczony w danej sesji. Analizę sporządza po zakończeniu roku akademickiego Dziekanat i przekazuje Dziekanowi.

Zgodnie z Regulaminem studiów Uczelni Łazarskiego obowiązuje następująca skala ocen: celujący 5,5; bardzo dobry 5,0; dobry plus 4,5; dobry 4; dostateczny plus 3,5; dostateczny 3; niedostateczny 2,0. Uznanie wyjątkowej znajomości przedmiotu przez studenta jest wystawienie oceny „celujący”. Niedostateczny jest oceną negatywną, pozostałe oceny wymienione powyżej są ocenami pozytywnymi. Okresem rozliczeniowym studiów na WM jest semestr i rok studiów. W przypadku uzyskania oceny negatywnej student ma prawo do jednego terminu poprawkowego. Na kierunku lekarskim nie ma możliwości powtarzania pierwszego i drugiego semestru. Na uzasadniony pisemny wniosek studenta, który otrzymał końcową ocenę niedostateczną z egzaminu i kwestionuje obiektywizm oceny lub formę egzaminu, Dziekan może wyznaczyć egzamin komisyjny. Dziekan może z własnej inicjatywy zarządzić egzamin komisyjny w przypadku egzaminu lub zaliczenia na ocenę.

Warunkiem zaliczenia semestru/roku jest: uzyskanie efektów uczenia się w zakresie treści programowych objętych planem studiów potwierdzonych uzyskaniem zaliczeń z oceną oraz pozytywnych ocen ze wszystkich egzaminów objętych programem danego semestru/roku, wraz z przypisanymi punktami ECTS; uzyskanie przewidzianych programem studiów zaliczeń bez oceny; odbycie przewidzianych planem studiów praktyk. Datą ukończenia studiów na kierunku lekarskim jest data złożenia ostatniego wymaganego planem studiów egzaminu/zaliczenia.

Efekty uczenia się w obszarze wiedzy są sprawdzane za pomocą egzaminów pisemnych lub/i ustnych. Egzaminy pisemne mogą przybierać następujące formy: krótkie ustrukturyzowane pytania oraz testy (wielokrotnego wyboru (MCQ – Multiple Choice Questions), wielokrotnej odpowiedzi (MRQ – Multiple Response Questions), wyboru Tak/Nie i dopasowania odpowiedzi). W kilku przypadkach, w różnych formach są zastosowane eseje czy też raporty lub protokoły, np.: „Otolaryngologia”. Stosuje się również egzaminy ustne standaryzowane i ukierunkowane na sprawdzenie wiedzy na poziomie wyższym niż sama znajomość faktów (poziom zrozumienia, umiejętność analizy, syntezy, rozwiązywania problemów np. „Mikrobiologia”).

Z uwagi na specyfikę kierunku duże znaczenie przywiązywane jest do sprawdzenia osiągnięcia efektów uczenia się w zakresie umiejętności praktycznych, zarówno tych, które dotyczą komunikowania się, jak i proceduralnych (manualnych). Wymaga to bezpośredniej obserwacji studenta demonstrującego umiejętność w czasie tradycyjnego egzaminu klinicznego lub egzaminu standaryzowanego (OSCE – Objective Structured Clinical Examination) i jego modyfikacji (Mini-Cex), które realizowane są szczególnie na ostatnim roku studiów, np. zabiegi resuscytacyjne u dzieci i dorosłych, medycyna ratunkowa, choroby wewnętrzne. Egzaminy OSCE są organizowane po zakończonym bloku zajęć klinicznych dla przedmiotów obligatoryjnych na 6 roku kierunku lekarskiego. OSCE ma za zadanie sprawdzanie umiejętności klinicznych studentów ostatniego roku kierunku lekarskiego. Oceniane są zarówno umiejętności techniczne jak i umiejętności miękkie. OSCE odbywa się stacjonarnie w Centrum Symulacji Medycznych ul. Świeradowska 43 w Warszawie zgodnie z harmonogramem udostępnionym przez Dziekanat WM. Na kierunku lekarskim umiejętności praktyczne zdobyte przez studentów są weryfikowane poprzez realizację badania podmiotowego i przedmiotowego z Pacjentami Standaryzowanymi na podstawie scenariusza

przygotowanego przez Zespół Autorów, specjalistów w dziedzinie medycyny adekwatnej do egzaminowanych przedmiotów. Umiejętności praktyczne są weryfikowane także poprzez wykonanie manualnej procedury np. badanie per rectum lub założenie zgłębnika do żołądka na тренаżerach. Wykorzystywane także są tzw. opisy przypadków, gdzie weryfikowana jest wiedza i umiejętności studenta z zakresu diagnozowania i postępowania terapeutycznego w odniesieniu do najczęstszych chorób u osób dorosłych i dzieci. Dokumentacja i metodyka przygotowania i organizacji egzaminów praktycznych została przeewaluowana przez interesariuszy zewnętrznych: Kierownika Centrum Symulacji Medycznych Uniwersytetu Jagiellońskiego. Cały proces tworzenia i ewaluacji został zaakceptowany przez Ministerstwo Zdrowia, w ramach realizowanego projektu POWER Wieloprofilowe Centrum Symulacji Medycznych.

Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych są sprawdzane poprzez przedłużoną obserwację studenta, a zaplanowane jest wdrożenie uwzględniania samooceny studenta, poprzez eseje refleksyjne.

Analiza wyników nauczania omawiana jest podczas posiedzeń Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, Rady Ekspertckiej, podczas spotkań z koordynatorami przedmiotów i wykładowcami oraz prezentowana na posiedzeniu Rady Wydziału. Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia opracowuje wnioski z analizy i plan naprawczy – jeśli taki jest konieczny.

Na prace etapowe składają się np.: wejściówki, zaliczenia, egzaminy (forma pisemna i ustna), a należą do nich: wykonanie samodzielne lub w grupach (np. grupy 2 osobowe) ćwiczenia laboratoryjnego na podstawie przygotowanego skryptu/opisu ćwiczenia; ćwiczenia laboratoryjne prosektoryjne zakładające pracę studenta przy realizacji zadań polegających na odnalezieniu i opisie wskazanych przez prowadzącego struktur anatomicznych; poszerzenie wiedzy o zagadnieniach poruszanych w trakcie ćwiczeń z innych niż skrypt źródeł dydaktycznych (książki, Internet, bazy danych); oryginalne wyniki badań, metody aktywizujące, praca zespołowa, studium przypadku, ćwiczenia w grupach, w tym zajęcia praktyczne przy łóżku chorego, w salach operacyjnych, gabinetach zabiegowych i diagnostycznych; przygotowanie i wykorzystanie prezentacji zarówno przez wykładowców, jak również przez studentów; prowadzenie problemowych i ukierunkowanych dyskusji dotyczących konkretnej patologii, jednostki chorobowej, objawu, przypadku klinicznego i procesu diagnostyczno-terapeutycznego; realizacja zadań problemowych przy wykorzystaniu różnorodnych studiów przypadku; analiza dokumentów źródłowych (badanie podmiotowe, badanie przedmiotowe, dostępna dokumentacja medyczna, w tym wyniki przeprowadzonych badań biochemicznych, obrazowych i innych, książek i innych opracowań).

Dokumentowanie zdobywanych efektów uczenia się zależy od rodzaju przedmiotu/grupy zajęć i samego efektu (wiedza, umiejętności, kompetencje). Podczas tworzenia sylabusów przedmiotów/grup zajęć przede wszystkim bierze się pod uwagę właściwy dobór metod dydaktycznych i weryfikacji realizacji efektów uczenia się. Uzyskanie efektów dokumentuje się obecnie np. zajęć w WCSM i zajęć klinicznych między innymi poprzez przeprowadzane testy (wiedza), ocenianie przygotowania i przeprowadzenia doświadczeń, eksperymentów lub realizacji zleconych zadań i ćwiczeń, ocenianie w ramach przeprowadzonych czynności manualnych (wiedza, umiejętności), nagrania z zajęć i np. checklisty z egzaminów OSCE. Oceny te mają charakter kształtujący. Oceną podsumowującą jest egzamin końcowy. Realizację efektów uczenia się obejmujących nauki kliniczne (grupa

efektów E i F) dokumentuje się przez formę pisemną, odpowiedzi ustne i arkusze obserwacyjne przygotowane np. w formie dzienniczków zajęć praktycznych (umiejętności i/lub kompetencje) w odniesieniu do przeprowadzonych czynności i/lub obserwacji w ramach kompetencji społecznych ujętych w sylabusach. Efekty zdobywane w trakcie praktyk i praktycznego nauczania klinicznego dokumentuje się w dzienniczku praktyk.

Warunkiem zaliczenia przedmiotów z języków obcych jest obecność na wszystkich zajęciach, aktywny udział w ćwiczeniach oraz pozytywne oceny ze wszystkich cząstkowych sprawdzianów oraz zleconej prezentacji. Wiedza i umiejętności weryfikowane są za pomocą dwóch testów w formie pisemnej (śródsesemestralny i końcowy) sprawdzających opanowanie sprawności czytania, pisania, słuchania oraz słownictwa i gramatyki – 60% oceny końcowej, wykonanych zadań domowych – 10%, indywidualnej i grupowej pracy na zajęciach – umiejętności mówienia i słuchania oraz kompetencje miękkie – 15%, oraz prezentacji na forum grupy – 15%. W semestrze wiosennym studenci zrealizują wspólny projekt: obrady okrągłego stołu medycznego na temat związany z aspektami etyki zawodowej.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Odnosząc się do kryterium nr 4, Uczelnia w pierwszej kolejności pragnie uwzględnić zalecenia ZO PKA z poprzedniej wizytacji PKA.

Zalecenie nr 1. Zaleca się zwiększyć liczbę etatowych nauczycieli akademickich posiadających stopnie i tytuły naukowe w dyscyplinie nauki medyczne

W roku akademickim 2022/2023 struktura kadry prowadzącej zajęcia przedstawia się następująco: łączna liczba 398 zatrudnionych pracowników naukowo-dydaktycznych i dydaktycznych, w tym 75 osób zatrudnionych na podstawowym miejscu pracy^[1] oraz 498 osób prowadzących zajęcia, zatrudnionych na umowę cywilnoprawną i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe zapewniają realizację programu studiów na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się, szczególnie poprzez tworzenie zespołów badawczych i łączeniu w ich ramach osób na etatach i umowach cywilnoprawnych, co pozwala na ocenę działalności tychże zespołów.

W odniesieniu do zalecenia nr 1 z poprzedniej wizytacji ZO PKA, tj. uczelnia wykonała duży postęp. Przy poprzedniej wizytacji łączna liczba pracowników etatowych wносиła 30 osób, zaś obecnie jest ich 75. Struktura kadry dydaktycznej to 18 profesorów i dr habilitowanych, 33 dr, 24 pozostali. Wobec tego, uczelnia – zgodnie z informacją przekazaną w stanowisku uczelni z poprzedniej wizytacji PKA – zwiększyła liczbę etatowych nauczycieli akademickich posiadających stopnie i tytuły naukowe w dyscyplinie nauki medyczne, znacznie przewyższające liczbę podaną w odpowiedzi na raport po wizytacji PKA. W tym względnie należy wymienić m. in. zatrudnienie osób takich, jak: dr hab. n. med. Krzysztof

---

^[1] Obecnie w procesie zatrudnienia znajdują się 3 osoby (2x prof. zw. Dr hab. n.med.), 1x dr hab. n.med) na etaty badawcze oraz 1 osoba – dr n. med. na etat dydaktyczny.

Wróbel, dr hab. n. med. Bartosz Dybowski, prof. zw. dr hab. n. med. Maciej Kielar, dr hab. n. med. Marek Stańczyk, dr hab. n. med. Elżbieta Stefaniuk, prof. zw. Dr hab. n. med. Stanisław Orkisz, dr n. med. Tomasz Szafrąński, dr n. med. Małgorzata Siergiej, dr n. med. Tomasz Sarosiek, dr n. med. Ewa Bres-Niewada, dr n. med. Maciej Zarębiński, dr n. med. Michał Lis, dr n. med. Agata Malenda, dr n. med. Robert Proczka, dr n. med. Piotr Szenk.

Zatrudniona kadra spełnia wymagania zawarte w Rozporządzeniu MNiSzW. Z osób zatrudnionych prowadzących badania naukowe należy wymienić: prof. A. Nasierowską-Guttmejer, prof. H. Car, prof. K. Fabianowską-Majewską, prof. J. Pawlaka, dr hab. A. Wilmowską-Pietruszyską, dr hab. B. Kwieka, dr hab. M. Szajnik, dr hab. M. Kielara, dr hab. M. Stańczyka, dr hab. n. med. B. Dybowskiego, prof. dr hab. S. Orkisz, dr hab. E. Zawadzka-Bartczak, dr A. Malendę, dr n. med. M. Zarębińskiego, dr n. med. T. Szafrąńskiego, dr n. med. T. Sarośka, dr n. med. A. Skierczyńską, dr n. med. Pawła Baranowskiego, dr n. med. M. Kujawę czy dr D. Gorczycę.

Zalecenie nr 2. Zaleca się, aby następujące zajęcia: medycyna ratunkowa, zabiegi resuscytacyjne u dorosłych, zabiegi resuscytacyjne u dzieci, diagnostyka laboratoryjna, dermatologia, propedeutyka pediatrii 2, pediatria 1 i 2, chirurgia ogólna 1 i 2, powierzyć osobom posiadającym dorobek naukowy, prawo wykonywania zawodu lekarza oraz tytuł specjalisty lub specjalizację w dziedzinie medycyny adekwatnej do prowadzonych zajęć, a także doświadczenie w zakresie właściwym dla prowadzonych zajęć.

Uczelnia wypełniając treścią zalecenie nr 2 dokonała modyfikacji obsady zajęć dydaktycznych na wskazanych wyżej przedmiotach (np. na przedmiocie diagnostyka laboratoryjna wymieniono całą kadrę dydaktyczną) lub/i pogłębiła opis charakterystyk osób prowadzących zajęcia.

Charakterystyki osób prowadzących powyższe zajęcia znajdują się w załączniku do niniejszego raportu samooceny (załącznik nr 6.)

Zalecenie nr 3. Zaleca się, aby polityka kadrowa zapewniała dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, adekwatny do przepisów prawa i potrzeb związanych z prawidłową realizacją programu studiów. Powinna też sprzyjać stabilizacji zatrudnienia i służyć trwałemu rozwojowi kadry prowadzącej kształcenie

Uczelnia zgodnie z zaleceniem dokonała ewaluacji procedur w zakresie polityki kadrowej w obszarze doboru nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia pod kątem ich adekwatności do przepisów prawa, a także w obszarze stabilizacji zatrudnienia i zapewnienia trwałego rozwoju kadry prowadzącej kształcenie. Problematyka ta była przedmiotem spotkań z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi. Wskutek tego przygotowany został dokument dedykowany kierunkowi lekarskiemu, zawierający wszystkie kluczowe aspekty polityki kadrowej, w tym dobór osób do prowadzenia zajęć dydaktycznych. Dokument ten jest także poddawany ciągłej ewaluacji, celem wypracowania najbardziej skutecznych i projakościowych rozwiązań w tym obszarze. Uczelnia korzysta także ze wsparcia i rad uznanych ośrodków akademickich, prowadzących kształcenia na kierunku

lekarskim, np. Uniwersytet w Rzeszowie. Przy powierzaniu przedmiotów nauczycielom akademickim brane są pod uwagę ich kompetencje, specjalizacje w określonych dziedzinach wiedzy, doświadczenie naukowe i/lub zawodowe zgodnie z ustawą i Rozporządzeniem MNiSzW w sprawie standardów kształcenia.

W zakresie kształcenia z wykorzystaniem metod i technik na odległość, kadra dydaktyczna na kierunku lekarskim została przeszkolona oraz dysponuje 24-godzinnym wsparciem Centrum E-learningowego, w skład którego wchodzi również metodycy, a także wsparciem zorganizowanym przez Wydział Medyczny w postaci WM Help Desk.

W zakresie kształcenia języków obcych, Uczelnia Łazarskiego posiada własną jednostkę organizacyjną w postaci Studium Języków Obcych, co dowodzi specjalizacji kształcenia w zakresie języków obcych. Przygotowany został podręcznik do nauki języka angielskiego pt. „Medical English in Practice”.

Osiągnięcia dydaktyczne kadry znajdują odzwierciedlenie przede wszystkim w sukcesach studentów kierunku lekarskiego. Tu wymienić należy m.in. włączenie studenta Aleksandra Krupskiego w badania naukowe prowadzone w ramach projektu NCN przez prof. P. Juszczynskiego, liczne artykuły naukowe przygotowane pod kierunkiem dydaktyków kierunku lekarskiego oraz dwa stypendia MNiSzW dla wybitnych studentów (D. Dunder, K.Kranc). Studenci kierunku lekarskiego są zapraszani także na prestiżowe wydarzenia naukowe, np. 41. Konferencja amerykańskiego stowarzyszenia laseroterapii ASLMS 2022, San Diego – M. Paprocki, A. Mataczyńska, czy udział w I Ogólnopolska Studencka Konferencja Neonatologiczna: NeoCentrum Junior, zorganizowana między innymi przez K. Kułak we współpracy z Instytut Pomnik Centrum Zdrowia Dziecka i studentami WUM. Kadra stale aktywizuje studentów i zachęca do wystąpień, np. podczas spotkań organizowanych w ramach Studenckiego Forum Wiedzy Medycznej i Kominka Lekarskiego.

Stosunek ilości wykładowców do ilości studentów na dzień 01.03.2023 r. wynosi 1:1,02.

Ponadto. zajęcia obejmujące badania naukowe prowadzone są przez osoby prowadzące owe badania oraz osoby wspierające proces dydaktyczny. Do przykładów należy zaliczyć:

- a) Krzysztof Wróbel, prowadzący zajęcia z zakresu Metodologia pracy naukowej, Metody i techniki badawcze w naukach medycznych, prowadzi badania z zakresu: Przyczyny zawału mięśnia sercowego w pacjentów z protezą zastawki mitralnej; Wpływ małoinwazyjnego leczenia chirurgicznego w różnych stanach niewydolności krążenia narokowania i rekonwalescencję pacjentów
- b) Maciej Kielar – prowadzący zajęcia z przedmiotu chirurgia, prowadzi badania z zakresu „Przyczyny i leczenie chorób nowotworowych przewodu pokarmowego”, Standardy postępowania w chirurgii
- c) Anna Sułek, prowadząca przedmiot genetyka, realizująca badania naukowe w zakresie: mutacje dynamiczne, choroby neurodegeneracyjne, ataksje rdzeniowo-mózdzkowe, spastyczna paraplegia, choroba Huntingtona, zweryfikowany klinicznie system domowej rehabilitacji dla osób z wybranymi chorobami neurologicznym;
- d) Ewelina Zawadzka-Bartczak, prowadząca przedmiot choroby wewnętrzne, realizująca badania: Poland's Participation in Esa-Led Medical-, Psycho-, Neuro,

and Physiological Research in space Domain, Udział Polski w prowadzonych przez ESA badaniach medycznych, psychologicznych, neurologicznych i fizjologicznych w dziedzinie przestrzeni kosmicznej;

- e) Dorota Bulsiewicz, prowadząca zajęcia z propedeutyki pediatrii i pediatrii, prowadząca badania: optymalizacja długości antybiotykoterapii w oparciu o pomiary prokalcytoniny u noworodków z sepsą o późnym początku – badanie z randomizacją;
- f) Anna Nasierowska-Guttmejer, prowadząca przedmiot patologia i patomorfologia. Badania: Analiza udziału alternatywnych szlaków karcinogenezy raka jelita grubego poprzez ocenę ekspresji białek Stat3 i iNOS .
- g) Bartłomiej Kwiek, prowadzący przedmiot dermatologia. Prowadzenie badań klinicznych w dziedzinie nauk o zdrowiu, dyscyplinie nauki medyczne, w zakresie dermatologii, m.in.: atopowe zapalenie skóry, epidermolysis bullosa hereditaria, grzybica paznokci, łuszczyca, łuszczyca plackowata, łuszczyca stawów, pęcherzyca zwykła, świerzbączka guzkowa, trądzik, trądzik różowaty;
- h) Jacek Pawlak, prowadzący przedmiot dermatologia, prace nad przeciwdziałaniem występowania encefalopatii wrotnej u chorych po obarczających zespoleniach żylnych; udział w opracowaniu wskazań do splenectomii w nadciśnieniu wrotnym; ustalenie wskazań co do wyboru typu odbarczenia naczyniowego u chorych krwawiących z żyłaków przetyku; udział w pracach dotyczących nieinwazyjnej diagnostyki układu wrotnego; udział w projekcie prospektywnych badań porównujących wyniki obarczających zespołów żylnych i skleroterapii endoskopowej w leczeniu nadciśnienia wrotnego; realizacja prac doświadczalnych nad zastosowaniem heterotopowego przeszczepu wątroby w leczeniu ostrej niewydolności (projekt MZiOS); udział w projekcie badawczym dotyczącym wewnątrz wątrobowego zespolenia wrotno-układowego drogą przezskórną (TIPSS) u chorych z nadciśnieniem wrotnym w przebiegu marskości wątroby - prace badawcze nad etiologią, diagnostyką i leczeniem paliatywnego nieoperacyjnych guzów wątroby (chemioembolizacja, alkoholizacja); udział w programie oceny rezerwacji wątroby pobranej do ortotopowego przeszczepu, udział w programie transplantacji wątroby
- i) Marek Stańczyk, prowadzący przedmiot chirurgia onkologiczna, prowadzący badania nad odpowiedzią na nowotwór i rolę układu chłonnego w tworzeniu przerzutów w aspekcie zastosowania nowych metod diagnostyki i leczenia; Angiogeneza naczyń limfatycznych w gruczolako-raku jelita grubego i intensywność przerzutów do regionalnych węzłów chłonnych.

Kadra dydaktyczna na kierunku lekarskim włącza w proces badawczy i publikacyjny studentów, szczególnie w ramach działalności kół naukowych, indywidualnego mentoringu, kół naukowych oraz w ramach prac własnych wykładowców. Przykładami tych aktywności są zadania badawcze dr hab. Bartłomieja Kwieka, dr hab. Krzysztofa Wróbla, dr Adama Parfieńczyka, dr hab. Macieja Kielara, prof. dr hab. Przemysława Juszczyńskiego, w którego projekcie został zatrudniony student Aleksander Krupski. Studenci publikują również na łamach czasopism medycznych, w tym także w czasopiśmie *International Review of Medical Practice*”, wydawanym przez Uczelnię Łazarskiego. Prowadzone jest także koło Students

Journal Club. Ze studentami współpracują również: dr Elżbieta Makomaska-Szaroszyk, dr Damian Gorczyca, dr Agnieszka Madziała, dr Marcin Madziała, dr Ewelina Dziedzic, dr Ewa Żyfka-Zagrodzińska, prof. Przemysław Juszczynski, dr Tomasz Sarosiek, S tepan Feduniv i opiekunowie kół naukowych. Przykłady wspólnych prac naukowych i prac przygotowanych pod opieką wykładowców

- 1) Kołodziej J., Kiecana A., Contemporary possibilities of the diagnosis and treatment in Behçet's disease, *Review of Medical Practice*, 2022; Vol. XXVIII No. 1-2
- 2) Jamróz M., Przeszczep mikrobioty w leczeniu zakażenia *Clostridium difficile*, *Review of Medical Practice*, 2022; Vol. XXVIII, No. 1-2
- 3) Karczewski M., Włodarska K., Popielarska Z.. Obraz kliniczny i możliwości leczenia zachowawczego tętniaków aorty piersiowej. *Review of Medical Practice*, 2022; Vol. XXVIII, No. 1-2: 97-101.
- 4) Kwiek B., Paprocki M., Mataczyńska A., Szczękułski J., Usage of 3D imaging in monitoring the laser therapy treatment of port wine stain capillary malformation, *Przegląd Dermatologiczny/Dermatology Review*, 2022
- 5) Kwiek B., Paprocki M., Mataczyńska A., Szczękułski J., Long term treatment of pws might require a new dual therapy consisting of induction and maintenance, *Lasers in Surgery and Medicine" Lasers Surg Med*. 2022;54:S5–S112
- 6) Brunets N., Bokiniec R., Brunets V., Echocardiographic and Ultrasound Evaluation of Haemodynamic Parameters in Hypoxic Neonates Treated With Hypothermia, *ClinicalTrials.gov*, 2022
- 7) Feduniw S., Gaca Z., Malinowska W., Weronika Brunets, Magdalena Zgliczyńska, Marta Włodarczyk, Anna Wójcikiewicz and Michał Ciebiera, The Management of Pregnancy Complicated with the Previabie Preterm and Preterm Premature Rupture of the Membranes: What about a Limit of Neonatal Viability?—A Review, *Diagnostics* 2022,
- 8) Feduniw, S.; Golik, D.; Kajdy, A.; Pruc, M.; Modzelewski, J.; Sys, D.; Kwiatkowski, S.; Makomaska-Szaroszyk, E.; Rabijewski, M. Application of Artificial Intelligence in Screening for Adverse Perinatal Outcomes—A Systematic Review. *Healthcare* 2022
- 9) Włodarska K., Popielarska Z., Bulsiewicz D., Zapalenie mózgu w przebiegu toksoplazmozy wrodzonej. *Standardy Medyczne/Pediatrics* 2021; T18;819-820.
- 10) Paprocki M. z Szaroszyk E., The end of the era of endotracheal intubation as the golden standard of airway management, *Am J Emerg Med* 2019 Jun; 37(6):1194-1195. doi: 10.1016/j.ajem.2018.10.026;
- 11) Pruc M., Dunder D. z Madziała A. i Madziała M., Attitudes of firefighters towards the use of supraglottic airways devices, *Am J Emerg Med* 2019 Jul;37(7):1392-1393. doi: 10.1016/j.ajem.2019.01.028.;
- 12) Kranc K., Dunder D. z Płusa T. i Gorczyca D., What pediatric intubation technique is most optimal for direct laryngoscopy? Pilot data, *Am J Emerg Med*. 2019 Jul; 37(7):1389-1390. doi: 10.1016/j.ajem.2019.01.021. Epub 2019 Jan 15.;

- 13) Gańko T., Jamróz M., Kiecan M., Kołodziej J. z Płusa T., Analysis of knowledge about antibiotics applied in respiratory tract infections in the Polish population, *International Review of Medical Practice*, 2, XXVI, 2020.

Rekrutacja na stanowisko naukowo-dydaktyczne odbywa się w trybie jawnym, otwartym, pozakonkursowym w oparciu o aktualne i przyszłe potrzeby wydziału. Przy podejmowaniu decyzji o zatrudnieniu nowego pracownika naukowo-dydaktycznego następuje analiza dokumentów dostarczonych przez kandydata poświadczających wykształcenie, staż pracy dydaktycznej, osiągnięcia naukowe w stosunku do potrzeb wynikających z procesu dydaktycznego, doświadczenie zdobyte poza uczelnią.

Nauczyciele akademicy podlegają corocznej ocenie przez Wydziałową Komisję ds. Oceny Nauczycieli Akademickich. Nauczyciele akademicy zatrudnieni na stanowiskach badawczo-dydaktycznych podlegają ocenie pracy dydaktycznej, która stanowi 40 % oceny łącznej, pracy naukowej, która stanowi 40 % oceny łącznej oraz pracy organizacyjnej, która stanowi 20 % oceny łącznej. Natomiast dla nauczycieli akademickich zatrudnionych na etacie na stanowiskach dydaktycznych ocena łączna składa się z oceny pracy dydaktycznej (70%) i oceny pracy organizacyjnej (30%). Nauczyciele akademicy niebędący etatowymi pracownikami uczelni podlegają ocenie wyłącznie w zakresie pracy dydaktycznej. Nauczyciele akademicy zatrudnieni na stanowiskach badawczych podlegają ocenie w zakresie pracy badawczej, która stanowi 80% oceny łącznej oraz pracy organizacyjnej, która stanowi 20% oceny łącznej. Osoby niebędące etatowymi pracownikami naukowymi, są poddawane ewaluacji pod kątem postępów w zakresie prowadzonych badań naukowych, a wnioski z tych ewaluacji wykorzystywane są do prac nad obsadami zajęć dydaktycznych.

Podstawą oceny pracy dydaktycznej są: ankiety przeprowadzane wśród studentów, co najmniej jeden raz w roku we wszystkich formach i grupach studenckich; hospitacje zajęć, sylabusy. Podstawą oceny pracy naukowej są publikacje naukowe afiliowane na rzecz Uczelni Łazarskiego. Podstawą oceny pracy organizacyjnej jest w szczególności: aktywizowanie studentów do pracy badawczej (koła naukowe, wspólne prowadzenie badań), organizowanie konferencji, seminariów, debat, praca w komisjach, ciałach doradczych, wspieranie praktyczności zajęć dydaktycznych, prowadzenie forum lub innych nowoczesnych form komunikacji ze studentami, organizowanie trwałej współpracy pomiędzy Uczelnią a instytucjami zewnętrznymi, prowadzenie indywidualnej opieki nad maksymalnie 10 studentami – tutoring, działania na rzecz umiędzynaradawiania Uczelni, działania na rzecz społeczności lokalnych.

W wyniku przeprowadzonej ewaluacji, corocznie najlepsi nauczyciele akademicy otrzymują nagrody Rektora w kategoriach: za całokształt pracy, za pracę naukową (oddzielnie w grupach: samodzielnych pracowników, adiunktów i asystentów) za pracę dydaktyczną oraz za pracę organizacyjną. Uzyskanie oceny negatywnej w dwóch kolejnych latach może stanowić przyczynę uzasadniającą wypowiedzenie stosunku pracy.

W roku akademickim 2021/2022 ankiety wśród studentów zostały przeprowadzone w semestrze zimowym i letnim, ponadto przeprowadzono hospitacje oraz dodatkowe ankiety wśród studentów i wykładowców pod kątem m.in. wsparcia zapewnianego między innymi przez biuro dziekana, dziekanat, Dziekana.

Wyniki ankiet i hospitacji były omówione podczas spotkania Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia. Wszystkie ankiety zostały również przedstawione koordynatorom

przedmiotów, którzy mogli podjąć na ich podstawie dalsze decyzje kadrowe i merytoryczne. Władze Wydziału Medycznego, dzięki korzystaniu z opinii i rekomendacji interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, podejmują decyzje kadrowe związane z zatrudnianiem bądź też zwalnianiem określonych osób. Przykładem tego jest chociażby rozwiązanie umowy o pracę z osobami, które w ocenie władz Wydziału nie spełniały kryteriów merytorycznych.

Uczelnia stara się być atrakcyjnym miejscem pracy dla wszystkich zatrudnionych poprzez tworzenie przyjaznej atmosfery oraz udzielanie wsparcia, m.in. w następujący sposób: wspomaga kadrę naukowo-dydaktyczną w uzyskiwaniu stopni i tytułów naukowych, między innymi poprzez udzielanie urlopów naukowych (nauczyciel akademicki, dla którego Uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy może ubiegać się o udzielenie urlopu naukowego, który może trwać rok, przy czym płatnego urlopu naukowego udziela się na jeden semestr. Prawo do ubiegania się o urlop naukowy przysługuje raz na 7 lat) oraz finansowanie procedur awansowych (obecnie Wydział pokrywa koszty przewodów). Ponadto, WM pokrywa koszty szkoleń, wyjazdów konferencyjnych, publikacji w czasopiśmie open access i badań oraz aktywnie włącza się w rozwój publikacji naukowych pracowników (organizowanie szkoleń z zakresu metodologii pisania prac naukowych)

Uczelnia wspomaga i zachęca pracowników do ubiegania się o granty i projekty poprzez profesjonalną pomoc na etapie aplikowania, prowadzenia i rozliczania (biuro projektów odpowiedzialne za wspieranie wniosków do NCN (Dział Projektów Naukowych), NCBiR i innych (Dział Projektów Strukturalnych) oraz biuro Erasmus + wspomagające wykładowców i studentów zarówno w zakresie mobilności jak i aplikowania o projekty międzynarodowe np. obecnie na Wydziale realizowany jest projekt „V4 Network of Medical Simulation Centres: Building Good Practices.”.

Wydział wspiera wykładowców organizacyjnie i finansowo, w tym pomaga w pozyskaniu finansowania na organizowane konferencje naukowe np.: konferencje organizowane przez Uczelnię Łazarskiego i Klinikę Kardiologii Inwazyjnej w Szpitalu w Grodzisku Mazowieckim, konferencji Neocentrum Junion organizowanej razem z Instytutem „Pomnik” Centrum Zdrowia Dziecka, panele dyskusyjne, doposaża kliniki w dodatkowy sprzęt np. laptopy (np. Szpital im.Św Rodziny, Szpital Czerniakowski), wyposażenie biurowe, literaturę (np. medycyna sądowa), i sprzęt medyczny (np. zakup EKG na potrzeby Kliniki Kardiologii w szpitalu w Grodzisku Mazowieckim), oraz inne rodzaje aktywności; wdrażanie projektów B+R; powołuje kliniki (obecnie 22 kliniki powołane wraz ze szpitalami) i dalej pracuje nad powołaniem klinik wspólnie ze szpitalami (np. Szpital Wolski, Szpital w Grodzisku Mazowieckim, Szpital Medicover, Szpital im.Św Rodziny), z którymi współpracuje w zakresie kształcenia studentów oraz pragnie rozwijać wspólne projekty badawcze, np. złożono obecnie 13 wniosków o finansowanie projektów badawczych do European Research Council i Narodowego Centrum Nauki w czym pomaga Dział Projektów Naukowych Uczelni Łazarskiego (np.: Nematode mediated modulation of the immune system: a multiomics approach. CALL: ERC-2022-ADG. Proposal number: 101097415 ERC - HORYZONT Prof. Michael Stear; Rola metylacji DNA i udział alternatywnego splicingu w patogenezie ataksji rdzeniowo-mózdkowej typu 8 (SCA8) – choroby neurodegeneracyjnej powodowanej ekspansją powtórzeń mikrosatelitarnych.,572580 OPUS_24 - NCN Dr hab. Anna Marzena Sułek; Potencjał profilowania limfocytów T w planowaniu spersonalizowanego leczenia stwardnienia rozsianego 576444 OPUS_24 - NCN Dr hab.

Katarzyna Donskow-Łysoniewska) .- Wydział wspomaga wykładowców w procesie zdobywania doświadczenia w uczelniach zagranicznych ze środków własnych i w ramach programu Erasmus: Uniwersytet de Europa (Madryt) – 4, University of Szeged Albert Szent-Györgyi Medical School Clinical Skills Centre – 4 osoby, Pavol Jozef Šafárik University in Košice (UPJŠ) Faculty of Medicine Department of Medical Informatics and Simulator Medicine – 4 osoby, Pavol Jozef Safarik University in Kosice, Faculty of Medicine, Slovakia - 1 osoba, Medical University of Vienna, Austria - 1 osoba Masaryk University Faculty of Medicine Department of Simulation Medicine – 4 osoby, Pavol Jozef Safarik University in Kosice, Faculty of Medicine, Slovakia - 1 osoba, Medical University of Vienna, Austria - 1 osoba, Southampton University – 5 osób, University of Piza – 4 osoby, Maastricht University – kurs tworzenia, organizacji i zarządzania kształceniem w ramach Problem Based Learning – 1 osoba, Virginia Commonwealth University, Stany Zjednoczone – 3 osoby, 1 osoba - Oxford International Study Center, 1 osoba – University of Crete, 1 osoba – Ocellia Lyon. Pracownicy Wydziału planują także kolejne wyjazdy naukowe, np. Dr Bednarski w sierpniu 2023 roku weźmie udział w ESC Congress w Amsterdamie, a dr hab. B. Kwiek i student M. Paprocki w 42. ASLM Annual Conference on Energy-Based Medicine&Science w dniach 13-16 kwietnia 2023 roku w Phoenix.

Dodatkowo, nauczyciele z najwyższymi osiągnięciami otrzymują nagrody Rektora Uczelni za pracę naukową dydaktyczną i organizacyjną. Nauczyciele akademicy, którzy publikują w wysoko punktowanych czasopismach również otrzymują nagrody finansowe. W ramach ww. nagród nauczyciele akademicy otrzymali w roku akademickim 2021/2022 nagrody na kwotę 44 000 zł. Ponadto, awans po uzyskaniu przez pracownika stopnia lub tytułu naukowego wiąże się ze znacznym podwyższeniem wynagrodzenia (wzrost od 30 do 50%).

Uczelnia Łazarskiego uruchomiła także 19 klinik, np. Klinika Dermatologii, Klinika Neurochirurgii, Klinika Chorób Wewnętrznych, Klinika Kardiologii. Utworzono także zakłady i Instytut. Stanowią one wyraz rozwoju uczelni i kształcenia na kierunku lekarskiego, także w zakresie wsparcia pracowników wydziału.

Wykładowcy zatrudnieni na WM, w związku z Covid-19 i koniecznością przejścia w kształcenie zdalne w okresie pandemii, na wniosek Rady Ekspertckiej zostali przeszkoleni z zakresu użytkowania programów, na których rozpoczęli pracę w marcu 2020 r. (platforma Long Distance Learning i ClickMeeting), a w następnej kolejności w użyciu MS Forms i platformy MS Teams. Uczelnia uruchomiła Centrum e-learningu jako centrum wsparcia dla wykładowców oraz zakupiła dla wykładowców mikrofony, kamery, lampy doświetlające, uruchomiła studio nagrań. Wydział uruchomił Help Desk WM w celu wsparcia wykładowców, zakupił laptopy i routery dla wykładowców, którzy tego potrzebowali oraz dodatkowe programy wykorzystywane w dydaktyce np. Karyotutor, Ackland Anatomy, PureView, PS IMAGO PRO Academic. Ponadto, jako „dorobek” okresu pandemii i szansa rozwojowa dla procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów, uczelnia stworzyła profesjonalne studio nagrań, celem wsparcia realizacji zajęć asynchronicznych.

Wykładowcy kierunku lekarskiego, w ramach wsparcia udzielanego przez Uczelnię, brali udział w projekcie NCBiR pt. *Wzrost kompetencji kadry dydaktycznej Uczelni Łazarskiego*. Przykłady zrealizowanych szkoleń, w których udział brała kadra dydaktyczna Wydziału Medycznego:

- 1) *Ewaluacja zajęć pod kątem osiągnięcia zamierzonych efektów kształcenia* – J. Wysocki, Elżbieta Makomaska-Szaroszyk
- 2) *Tworzenie wspólnych programów nauczania "Design Thinking"* – M. Zawisza-Nowacka, J. Wysoki, T. Płusa,
- 3) *Wykorzystanie multimediów do prezentacji wyników badawczych w mediach i Internecie* – T. Płusa, A. Sułek, M. Kopytek-Beuzen
- 4) *Advanced Life Support* – K. Jesionowska.

Ponadto, Wydział Medyczny wspierał kadre dydaktyczną szeregiem innych szkoleń jak np.

- 1) Komunikacja Medyczna dla pracowników Szpitala Czerniakowskiego
- 2) Modele przywództwa akademickiego – Two Wings Institute
- 3) Szkolenie pt. Efektywne komunikowanie ze studentami na platformie Microsoft Teams
- 4) *Pierwsza pomoc* szkolenie z zakresu metodyki kształcenia pt. Jak przygotować się do realizacji standardu kształcenia na kierunkach medycznych i osiągnąć efekty uczenia się?,
- 5) Szkolenie pt. Efektywne komunikowanie ze studentami na platformie Microsoft Teams
- 6) Przygotowanie nowego semestru na platformie Microsoft Teams
- 7) Planowanie oceniania zajęć, nie tylko na platformie Microsoft Teams
- 8) Motywacja nauczyciela akademickiego i motywowanie studentów
- 9) Sposoby „zachęcania” studentów do uczciwości podczas sprawdzianów wiedzy
- 10) Profesjonalna prezentacja dydaktyczna, czyli co?
- 11) Czcionki, kolory, obrazy i multimedia w dobrych prezentacjach dydaktycznych
- 12) Szkolenie dotyczące zasad Dobrej Praktyki Klinicznej (ICH-GCP).
- 13) Standard English Language Programme with Medical English Support - Oxford International Study Center UK

Wykładowcy kierunku lekarskiego uzyskiwali także awanse zawodowe, np. habilitacje: E. Stefaniuk, A. Sułek, zaś doktorat otrzymał Marek Małyśz. Wydział pokrywa również koszty publikacji w czasopismach Open Access (kwota: 251.117 zł), a także koszty badań i koszty około publikacyjne (np. koszty analiz statystycznych, tłumaczenia – około 215.834 złotych).

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
-----	---	--

1.	Zaleca się zwiększyć liczbę etatowych nauczycieli akademickich posiadających stopnie i tytuły naukowe w dyscyplinie nauki medyczne	Uczelnia zgodnie z zaleceniem ZO PKA zwiększyła liczbę etatowych nauczycieli akademickich posiadających stopnie i tytuły naukowe w dyscyplinie nauki medyczne do 75 osób. W dalszym ciągu trwają prace związane z zatrudnianiem nowych prowadzących, co zostanie przedłożone w trakcie wizytacji ZO PKA.
2.	Zaleca się, aby następujące zajęcia: medycyna ratunkowa, zabiegi resuscytacyjne u dorosłych, zabiegi resuscytacyjne u dzieci, diagnostyka laboratoryjna, dermatologia, propedeutyka pediatrii 2, pediatria 1 i 2, chirurgia ogólna 1 i 2, powierzyć osobom posiadającym dorobek naukowy, prawo wykonywania zawodu lekarza oraz tytuł specjalisty lub specjalizację w dziedzinie medycyny adekwatnej do prowadzonych zajęć, a także doświadczenie w zakresie właściwym dla prowadzonych zajęć.	Uczelnia dokonała modyfikacji obsady zajęć dydaktycznych na wskazanych przedmiotach. Karty nauczycieli stanowią załącznik nr 6 do niniejszego raportu samooceny.
3.	Zaleca się, aby polityka kadrowa zapewniała dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, adekwatny do przepisów prawa i potrzeb związanych z prawidłową realizacją programu studiów. Powinna też sprzyjać stabilizacji zatrudnienia i służyć trwałemu rozwojowi kadry prowadzącej kształcenie	Uczelnia zgodnie z zaleceniem dokonała ewaluacji procedur w zakresie polityki kadrowej w obszarze doboru nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia pod kątem ich adekwatności do przepisów prawa, a także w obszarze stabilizacji zatrudnienia i zapewnienia trwałego rozwoju kadry prowadzącej kształcenie. Problematyka ta była przedmiotem spotkań z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi. Wskutek tego przygotowany został dokument dedykowany kierunkowi lekarskiemu, zawierający wszystkie kluczowe aspekty polityki kadrowej, w tym dobór osób do prowadzenia zajęć dydaktycznych. Dokument ten jest także poddawany ciągłej ewaluacji, celem wypracowania najbardziej skutecznych i projakościowych rozwiązań w tym obszarze. Uczelnia korzysta także ze wsparcia i rad uznanych ośrodków akademickich, prowadzących kształcenia na kierunku

		lekarskim, np. Uniwersytet w Rzeszowie. Przy powierzaniu przedmiotów nauczycielom akademickim brane są pod uwagę ich kompetencje, specjalizacje w określonych dziedzinach wiedzy, doświadczenie naukowe i/lub zawodowe zgodnie z ustawą i Rozporządzeniem MNiSzW w sprawie standardów kształcenia.
--	--	--

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Odnosząc się do kryterium nr 5, Uczelnia w pierwszej kolejności pragnie uwzględnić zalecenia ZO PKA z poprzedniej wizytacji PKA.

Zalecenie nr 1. Zaleca się uzupełnienie wyposażenia sal laboratoryjnych, pracowni naukowych podstaw medycyny zgodnie z zakładanymi dla prowadzonych tam zajęć efektami uczenia się.

Uczelnia zgodnie z zaleceniem ZO PKA z poprzedniej wizytacji dokonała uzupełnienia wyposażenia sal laboratoryjnych, pracowni nauk podstaw medycyny, aby można było w pełni realizować efekty uczenia się. Uczelnia w tym celu zakupiła m. in. Analizator do gazometrii OPTI CCA-TS2, Analizator ichroma II, Analizator koagulologiczny OPTIC K3002, Aparat do elektroforezy poziomej MultiSub Mini Duo-Set, Konduktometr CC-411 + czujnik konduktometryczny ECF-1, Mikroskop Olympus BX43 z kamerą DP23-CU, Mikroskop Olympus CX23 z kamerą EP50+monitorem, Vortexy MX-S.

Od poprzedniej wizytacji ZO PKA, Wydział Medyczny posiada także własny i odpowiednio wyposażony Instytut Badań Przedklinicznych LymeLab Pharma oraz organizuje obecnie laboratorium przeznaczone do badań z zakresu immunoterapii klinicznej w budynku Cezamat.

LymeLabPharma dysponuje następującym wyposażeniem: BIOTAGE SELECT FLASH Chromatograf Flash z detektorem DAD; WYPARKA sfc; GC-FID 2030 + AUTOSAMPLER Shimadzu Corp.; GC-MS/MS- VAL-22-012-20 + AUTOSAMPLER Shimadzu Corp.; SUSZARKA SLW 115; INSTALACJA OCZYSZCZANIA WODY REPHILE; MŁYNEK do mielenie próbek biologicznych GM200; MYJKA ULTRADŹWIĘKOWA U-509-21-T15-V-O; LC-40 DAD FLD Shimadzu Corp.; LC-MS/MS LCMS8060 Shimadzu Corp.; LC Nexera LC-30AD sprzężony z IT-TOF Shimadzu Corp.; PP-WG-0001 / PS 2100 Waga Radwag; PP-WG-0002 / AS 220.R2. PLUS Waga Radwag; PP-WG-0003 / XA 6.44.M.A PLUS Waga Radwag; LODÓWKA SAMSUNG RR39M7565B1; LAPTOP DO KONTROLI TEMPERATURY LIVEBOOK; MIESZADŁO MAGNETYCZNE Steinberg System System SBS-HT-2000/H; LODÓWKA LG GW-B509NLYF; LODÓWKA ELECTROLUX 25T/SN371EPBDSZX; LODÓWKA LG GBD31DSLZN; MINERALIZATOR Anton Paar Multiwave Pro; VORTEX SCIOLOGEX SCIVEX; ICPMS -2030 LF; AUTOSAMPLER DO ICMPs; ZATEŻARKA Labconco; VORTEX SCIOLOGEX SCIVEX; WYTRZĄSARKA MODEL HS 501 D 5000; VORTEX SCIOLOGEX SCIVEX SCI-3DPro; Zestaw do ekstrakcji do fazy stałej z pompą próżniową Rocker; WYTRZĄSARKA IKA HS501 digital; WIRÓWKA MAŁA SCI-12; WIRÓWKA MPW-260R; BLOK GRZEJNY z funkcją ODPAROWYWANIA THERMO; MALDI-TOF/TOF Shimadzu Biotech Axima Performance o wartości około 6 mln zł.

Laboratorium Uczelni Łazarskiego przeznaczone do badań z zakresu immunoterapii klinicznej w budynku Cezamat: "Wirówka 5810 R G, 230 V/50-60 Hz, z rotorem A-4-81 i adapterami na próbówki Flacon 15/50 mL [H10106971]"; Rotor stałokątowy F 45-30-11 na 30 probówek 1,5/2ml [H00061379]; "Adapter do pojemnika prostokątnego 500 mL, na 25 probówek 2,6-5; mL, 2 szt. [H10107278]"; "Adapter do pojemnika prostokątnego 500 mL, na 12 probówek; Flacon 15 mL, 2 szt. [H10107280]"; "Adapter do pojemnika prostokątnego 500 mL, na 5 probówek Flacon]; 50 mL skirted 2 szt. [H10107287]"; Koszyk na płytki MTP/Flex do rotora A-4-81, 2 szt. [H10107289]; "Eppendorf Research plus, 6-Pack: 0,1-2,5 µL / 0,5-10 µL / 2-20 µL; (żółty) / 10-100 µL / 20-200 µL / 100-1000 µL w tym epT.I.P.S. i statyw karuzelowy do pipet 2 [H10344034]"; "Pipetor Easypet 3 z zasilaczem, uchwytem ściennym, statywem i 2 filtrami membranowymi 0,45 µm [H00061155]"; Wyrząsarka Vortex V-1 plus [H00118048]; Lodówka Samsung RR39M7130S9 [H10307791]; Naczynie Dewara YDS-30-90 poj. 30l. [H10109749]; "Inkubator CO2 NU-8631EAutoflow z płaszczem wodnym [H10344856]"; "Łaźnia wodna Grant JBN-18, poj. 18L, z przezroczystą pokrywą i półką [H00113041]"; Statyw na próbówki o śr 25 mm [H00113037]; Statyw na próbówki o śr 19 mm [H00113036]; UVC/T-AR Komora do pracy sterylnej UV-Cleaner [H00118130]; "Lodówka Samsung RB38T705CB1 - pełny No Frost - 203cm - szuflada z kontrolą wilgotności [H10345346]"; "Mieszadło magnetyczne MST firmy VELP, do 1100 obr./min, 100- 240V, 50-60Hz [H00086707]"; Wirówka Eppendorf Mini Spin bez chłodzenia [H00189056]; "Waga precyzyjna; Model: PS 360.R2 max.=360 g; d=0.001 g; e=0.01 g [H10253765]"; "Diagnostyczny Mikroskop Odwrócony OPTA-TECH serii MW-50 z wyposażeniem [H00000325]"; Mikroskop Diagnostyczny OPTA-TECH serii MB200 [H00000397]; kamera Opta-Tech MI6 [H10264168]; "Mikroskop Stereoskopowy serii SK z akcesoriami z wyposażeniem [H00204178]", o wartości około 300 tyś. zł. Ponadto, złożono wnioski badawcze w celu zwiększenia potencjału sprzętowego, a w przypadku ich nie otrzymania Wydział zaplanował fundusze w celu ich kupienia.

Szczegółowy wykaz posiadanego wyposażenia został zawarty w załączniku nr 5 do niniejszego raportu samooceny.

Zajęcia z przedmiotu Immunologia są w pełni realizowane w Instytucie Hematologii i Transfuzjologii, gdzie odbywają się ćwiczenia w pracowniach diagnostyczno – badawczych Instytutu posiadającego rangę międzynarodową i realizującego kilkadziesiąt projektów badawczych o zasięgu krajowym i międzynarodowym oraz dysponującego sprzętem najwyższej klasy. Przedmiot realizowany jest pod kierunkiem prof. zw. dr hab. Przemysława Juszczyńskiego, Zastępcy Dyrektora IHIT ds. Naukowych. Ćwiczenia realizowane są odpowiednio do efektów uczenia się i tematyki przy wykorzystaniu sprzętu i na terenie następujących zakładów: Zakład Hematologii Eksperymentalnej, Zakład Transfuzjologii, Zakład Diagnostyki Hematologicznej, Zakład Hemostazy i Chorób Metabolicznych, Zakład Immunologii Hematologicznej i Transfuzjologicznej, Zakład Wirusologii, Zakład Immunogenetyki, a także pracowniach: genetyki i biologii obliczeniowej, immunologii nowotworów, nowotworów układu krwiotwórczego, nowotworów układu chłonnego, pracowni transfuzjologii klinicznej z bankiem krwi, transfuzjologii laboratoryjnej z bankiem komórek krwiotwórczych, pracowni mikrobiologii, pracowni analityki medycznej, biologii molekularnej, cytogenetyki, immunofenotypowania, hemostazy, genetyki i hemostazy i porfirii, pracowni immunologii krwinek czerwonych, immunologii leukocytów i płytek krwi, pracowni grup krwi i zgodności, genetyki krwi i chimeryzmu, niedokrwistości uwarunkowanych genetycznie, zgodności tkankowej i innych.

Zalecenie nr 2. Zaleca się dostosowanie infrastruktury naukowej do potrzeb procesu kształcenia w taki sposób, aby umożliwiała prowadzenie działalności naukowej w różnych specjalnościach nauk medycznych, adekwatne do rzeczywistych warunków przyszłej pracy naukowej/zawodowej studentów oraz zapewniała ich przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Uczelnia dbając o wysoki poziom badań naukowych, wykorzystywanych także na potrzeby kształcenia na ocenianym kierunku studiów dostosowała infrastrukturę naukową do potrzeb procesu kształcenia. Umożliwia zatem prowadzenie działalności naukowej w różnych specjalnościach nauk medycznych i w zgodzie z oczekiwaniami rynku pracy. Jednym z przejawów skuteczności wdrożonych działań pro jakościowych jest powołanie do życia Instytutu Badań Przedklinicznych LymeLab Pharma oraz laboratorium do badań z zakresu immunoterapii klinicznej w budynku CEZAMAT.

Zakres posiadanej infrastruktury naukowej zawarty został w załączniku nr 5.

Potwierdzeniem stworzenia studentom możliwości prowadzenia badań naukowych przy użyciu odpowiedniej infrastruktury naukowej są opublikowane liczne artykuły, autorstwa studentów kierunku lekarskiego. Uczelnia umożliwia studentom wykorzystywanie posiadanej infrastruktury badawczej do celów związanych z prowadzonymi przez nich badaniami naukowymi. Co istotne, badania te mają konkretny wymiar publikacyjny, co obrazuje poniższe przykładowe zestawienie:

Lp .	Imię i nazwisko studenta	Rok studiów	Opiekun naukowy prowadzących badań	Tytuł badania naukowego/obszar badań	Wykorzystana infrastruktura badawcza	Efekty badań (publikacje, konferencje, badania własne np..)
1.	Michał Paprocki	VI rok studiów wnp. hab. B. Kwiek	Dermatologia: Projekt: Long term treatment of PWS might require a new dual therapy consisting of induction and maintenance	Mikroskop Olympus CX23 z kamerą EP50		Artykuł naukowy opublikowany w recenzowanych materiałach z konferencji międzynarodowej "41'st ASLMS Annual Conference on Energy Based Medicine" Science" 27-30.04.2022 San Diego California USA, Paprocki M., Mataczyńska A., Kwiek B. Szczekulski J. : Long term treatment of PWS might require a new

						dual therapy consisting of induction and maintenance. Lasers Surg Med. 2022;54:S5–S112.
2.	Anna Mataczyńska	VI rok stunp. w	Dr hab. B. Kwiek	Dermatologia: Projekt: Long term treatment of PWS might require a new dual therapy consisting of induction and maintenance	Mikroskop Olympus CX23 z kamerą EP50	Artykuł naukowy opublikowany w recenzowanych materiałach z konferencji międzynarodowej "VIII Międzynarodowa Konferencja Naukowa Interdisciplinary aspects of diseases of the skin and mucos membranes" 11-12 marca 2022 Warszawa Mataczyńska A., Paprocki M. Kwiek B., Szczekulski J.: Usage of 3D imaging in monitoring the laser therapy treatment of port wine stain capillary malformation. Przegląd Dermatologiczny/Dermatology Review DOI: 10.5114/dr.2022.114622
3	Tomasz Neugebauer	III rok studiów	Dr hab. A. Sułek	Genetyka/neurologia Podłoże molekularne chorób zwyrodnieniowych ośrodkowego układu nerwowego	Picodrop Pico200 (pomiar stężenia DNA, RNA, białek) Czytnik płytek ELISA LEDETE CT 96	Badania własne Matławska M., Neugebauer T. Sułek A.: Rola czynników zapalnych w patogenezie chorób zwyrodnieniowych ośrodkowego układu nerwowego – praca przyjęta do druku w International Review of Medical Practice

						W przygotowaniu: Matławska M., Neugebauer T. Czarny K., Sułek A.: Mechanizmy apoptotyczne w chorobach neurologicznych. Postępy Psychiatrii i Neurologii
4	Igor Jarocho	II rok studió w	Dr hab. A. Sułek	Genetyka/neuro logia Podłoże molekularne chorób zwyrodnieniow ych ośrodkowego układu nerwowego	Picodrop Pico200 (pomiar stężenia DNA, RNA, białek) Czytnik płytek ELISA LEDETE CT 96 Termocykl er z gradien te m T Profession al 96	Badania własne W przygotowaniu: F. Tomczuk, Elert- Dobkowska E. Jarocho I. Sułek A. Egzosomy i ich rola w komunikacji międzykomórkowej w chorobach neurodegeneracyjnyc h. Aktualności Neurologiczne

Ponadto, Wydział Medyczny – zgodnie z zaleceniem z poprzedniej wizytacji ZO PKA – podjął decyzję o wydłużeniu czasu pracy Pracowni Naukowych Podstaw Medycyny do godz. 20:00 i udostępnieniu jej studentom zaangażowanym w badania naukowe. Uczelnia do prowadzenia badań udostępnia także swoje laboratorium Instytutu Uczelni Łazarskiego i LymeLab Pharma przy ul. Trylogii 2/16-Warszawa.

Zalecenie nr 3. Zaleca się uzupełnienie zbiorów bibliotecznych o podręczniki zalecane w sylabusach (dostosowane do potrzeb procesu nauczania i uczenia się) w liczbie egzemplarzy adekwatnej do liczby studentów.

Uczelnia wypełniła zalecenie ZO PKA w postaci zakupu odpowiedniej jakości i liczby podręczników zalecanych w sylabusach. Są one – w ocenie uczelni – dostosowane do potrzeb procesu nauczania w odpowiedniej liczbie, adekwatnej do liczby studentów. W tej chwili obejmują one 2016 drukowanych książek i 25.713 wersji elektronicznych (dostęp jednoczesny), co daje sumę 27.729 egzemplarzy dostępnych dla wszystkich studentów.

Zalecenie nr 4. Zaleca się poprawę skuteczności okresowych przeglądów infrastruktury naukowej oraz zasobów bibliotecznych.

Wydział Medyczny zgodnie z zaleceniem poprawił skuteczność okresowych przeglądów infrastruktury naukowej i zasobów bibliotecznych poprzez powołane do tego Zespoły. Zespoły rekomendowały zakupy określonych rodzajów infrastruktury naukowej oraz zasobów bibliotecznych i diagnozowały uchybienia w tym zakresie, co pozwalało podjąć działania naprawcze i doskonalące odpowiednie procesy.

Infrastruktura

Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu studiów o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się wynikających ze standardu dla kierunku lekarskiego, a także prowadzenie badań naukowych. Do mocnych stron należy zaliczyć dostęp do nowoczesnej infrastruktury, współpracę z wieloma placówkami medycznymi (szpitale miejskie, marszałkowskie, instytuty medyczne), bogatych zasobów bibliotecznych (literatura i bazy danych) oraz udogodnienia dla studentów niepełnosprawnych.

Wydział Medyczny dysponuje własną infrastrukturą zapewniającą prawidłową realizację celów i efektów uczenia się na kierunku lekarskim, tj. baza dydaktyczna i kliniczna dostosowana jest do specyfiki kierunku studiów oraz trybu studiowania i zapewnia pełną realizację efektów uczenia się.

Uczelnia jest właścicielem kampusu położonego w Warszawie przy ul. Świeradowskiej 43. Powierzchnia całkowita budynków wynosi 19 988,2 m², a kubatura 79 307,7 m³. Budynek Uczelni został zaprojektowany w sposób funkcjonalny, zapewniający studentom, pracownikom oraz osobom niepełnosprawnym ruchowo dostęp do wszystkich pomieszczeń – przystosowane są podjazdy, windy, toalety, specjalne miejsca w aulach i salach, wydzielone miejsca parkingowe, automatyczne drzwi.

Studenci korzystają z Internetu bezprzewodowego o przepustowości 1 Gb/s, który obejmuje całą Uczelnię. Oprócz sal dydaktycznych na Uczelni są dostępne: kafeeteria, barek, kaplica, punkt xero, bankomat, automat do sprzedaży biletów komunikacji miejskiej, automaty z napojami, słodyczami i przekąskami oraz osobny pokój dla rodzica z małym dzieckiem. Sale dydaktyczne zawierają niezbędne wyposażenie służące nabywaniu przez studentów umiejętności badawczych i praktycznych. Sale komputerowe wyposażone zostały w odpowiedni sprzęt i oprogramowanie. Sale warsztatowe, ćwiczeniowe i konwersatoryjne zawierają rzutniki multimedialne, flipcharty, tablice i wszystko inne, co jest wymagane do prowadzenia zajęć dydaktycznych na studiach o profilu ogólnoakademickim. Studenci podczas zajęć z Informatyki i Biostatystyki, jak i poza nimi mają dostęp do programu SPSS, korzystają również z wirtualnego laboratorium komputerowego i programu PureView i SonoSim do diagnostyki obrazowej.

Na Uczelni stworzono Pracownie Naukowych Podstaw Medycyny i Pracownie Morfologiczną, których łączny koszt dostosowania i wyposażenia wyniósł: 11 876 278,22 zł, z czego na modernizację budynku wydano 9 200 221,80 zł, a na sprzęt dydaktyczny 2 676 056,80 zł. WM inwestuje w infrastrukturę i rozwija ją o Wieloprofilowe Centrum Symulacji Medycznej, na które pozyskano w ramach programu POWER ponad 13 263 467 zł

oraz dostosowano pomieszczenia i infrastrukturę towarzyszącą za około 3 000 000 złotych. Stale dokonywane są również bieżące zakupy. Ponadto, zwiększono potencjał infrastruktury badawczej w wartości około 6 mln zł. Pełną charakterystykę wyposażenia zawiera załącznik nr 5.

Charakterystyka podmiotów medycznych, w których odbywają się zajęcia na mocy zawartych umów znajduje się w załączniku nr 7. Studenci odbywają praktyki w podmiotach zewnętrznych, z którymi Dziekan podpisuje stosowną umowę. Podmiot zewnętrzny zobowiązuje się do zapewnienia warunków umożliwiających prawidłowe i zgodne z programem praktyk odbycie praktyki. Członkowie Kolegium Dziekańskiego oraz wyznaczone przez Dziekana osoby dokonują hospitacji praktyk w wybranych podmiotach sprawdzając ich przebieg, jak i dostępną infrastrukturę.

Uczelnia Łazarskiego i WM zapewniają wszystkim studentom i pracownikom dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnej. Istnieje ogólnodostępna strona internetowa Uczelni, każdy pracownik ma własną skrzynkę pocztową w domenie lazarski.edu.pl, dostępne są platformy studenta – Wirtualna Uczelnia, zasoby – w ramach których wykładowcy mogą udostępniać materiały studentom. W procesie kształcenia formy te są wykorzystywane do komunikacji student-dziekanat, student-wykładowca i prowadzenia bieżących spraw. Na całym kampusie Uczelni jest możliwość prowadzenia kształcenia na odległość dzięki dostępowi do Internetu przez Wifi, telewizorom multimedialnym obsługującym platformy MS Teams i Zoom, dostępowi do dedykowanej platformy e-learningowej.

Uczelnia Łazarskiego wspiera studentów stale dostosowując się do ich potrzeb na poziomie ogólnym i indywidualnym. Uczelnia zapewnia możliwość dostosowania procesu kształcenia do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz osób o szczególnych potrzebach edukacyjnych, o czym szerzej mowa jest w kryteriach 2 i 8.

Uczelnia rokrocznie wykupuje dla studentów z niepełnosprawnościami zdalny dostęp do fachowej literatury przedmiotu z możliwością modyfikowania jej odbioru poprzez dostosowywanie właściwości wyświetlania. Studenci z niepełnosprawnością nie muszą zatem oczekiwać w kolejce, przyjeżdżać do Uczelni i mogą w każdej chwili w zaciszu swojego domu mieć dostęp do wiedzy również wtedy, gdy biblioteka stacjonarnie pozostaje zamknięta.

W dobie nauczania zdalnego szczególną uwagę Uczelnia poświęciła szkoleniom kadry dydaktycznej, aby zapewnić skuteczne prowadzenie zajęć zdalnych z wykorzystaniem MS Teams z uwzględnieniem potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Nauczyciele akademicki nauczyli się wykorzystywać pełne spektrum możliwości MS Teams, aby zróżnicować i dopasować formy przekazu i współpracy ze studentami i dać im możliwość współpracy i nauki z wykorzystaniem zróżnicowanych form przekazu, co oddziałuje na percepcję i zdolność zapamiętywania. Szkolenia techniczne i metodyczne wsparły skuteczność procesu uczenia.

Studenci mogą wykorzystywać sale konferencyjne na 6. piętrze, w bibliotece (pokoje cichej nauki) i miejsca na całym kampusie przeznaczone do nauki. Studenci do pracy własnej mogą korzystać z zasobów Biblioteki Uczelni Łazarskiego otwartej siedem dni w tygodniu, wyposażonej w zestawy komputerowe z odpowiednim oprogramowaniem, jak chociażby MS Office. Na II i VI piętrze w sektorze F znajduje się pokój pracy własnej, w którym studenci mogą korzystać z możliwości podłączenia komputera do rzutnika multimedialnego celem

realizacji zadań grupowych. Sale komputerowe wyposażone są w odpowiednie oprogramowanie.

Pracownicy i studenci mają także dostęp do platformy e-learning, co zostało wykorzystane w okresie Covid-19, uniemożliwiającym realizację zajęć w formie tradycyjnej. Platforma pozwalała zarówno na zamieszczanie materiałów z podziałem na formy zajęć czy też zamieszczanie przez studentów prac cząstkowych i zaliczeniowych w określonych folderach, jak i na komunikację na forum i na żywo – synchronicznie, w ramach ClickMeeting. Od października 2020 r. wdrożono również do procesu kształcenia platformę MS Teams, wzbogacono bazę o dodatkowe programy np.: PureView (diagnostyka obrazowa), Kayrotutor.

WM umożliwia studentom pracę własną na terenie kampusu Uczelni. Dla studentów dostępne są zbiory biblioteczne wraz z zapleczem przeznaczonym na czytelną, pokoje pracy cichej oraz w ramach współpracy z Główną Biblioteką Lekarską. Ponadto studenci mają dostęp zarówno z domu, jak i z biblioteki do elektronicznych baz danych poprzez platformę HAN.

Mocną stroną jest również możliwość prowadzenia zajęć dydaktycznych w placówkach medycznych, z którymi podpisano umowy i porozumienia. Istotne znaczenie w procesie kształcenia ma również biblioteka, w dużym stopniu z informatyzowaną, zapewniająca dostęp (również z komputerów prywatnych) do wielu międzynarodowych repozytoriów bibliotecznych i dokumentów elektronicznych, niezbędnych do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się. Uruchomiony został system HAN (Hidden Automatic Navigator), który umożliwia dostęp do wszystkich baz danych dostępnych w bibliotece z komputerów domowych.

System biblioteczno-informacyjny tworzy Biblioteka Uczelniana (<https://www.lazarski.pl/pl/nauka-i-badania/biblioteka-uczelniana/>), znajdująca się w jednej, przemyślanej architektonicznie i funkcjonalnie lokalizacji. Zgromadzono w niej łącznie ponad 90 tys. woluminów książek oraz około 5 tysięcy roczników czasopism retrospektywnych. Systematycznie prenumeruje się około 50 tytułów czasopism specjalistycznych polskich i zagranicznych w postaci drukowanej oraz liczne bazy elektroniczne z dziesiątkami jednostek bibliograficznych, w tym bazy dostępne na licencji krajowej (Wirtualna Biblioteka Nauki). Gromadzenie zbiorów medycznych rozpoczęto wiosną 2017 roku. W tej chwili obejmują one 2016 drukowanych książek i 25.713 wersji elektronicznych (dostęp jednoczesny), co daje sumę 27.729 egzemplarzy dostępnych dla wszystkich studentów. Biblioteka posiada także 11 drukowanych czasopism (w tym „Gazeta Lekarska”, „Medycyna Praktyczna”, „Polski Merkurusz Lekarski”) oraz następujące zbiory elektroniczne: DynaMed, Medline Complete; Elibrary (Edra Urban & Partner), Ibuk Libra (PWN), Lippincott, Williams and Wilkins (Wolters Kluwer) – 75 czasopism w ramach umowy konsorcjalnej oraz wszystkie bazy ogólne w ramach WBN: EBSCOHost (z akademickimi bazami multidyscyplinarnymi, Health Source: Consumer Edition, Health Source: Nursing/Academic Edition, AHFS Consumer Medication Information; Science Direct (Elsevier); Scopus (Elsevier); Springer Link (Springer); Web of Science (Clarivate Analytics); Wiley Online Library; czasopisma Nature i Science. Na miejscu można skorzystać z bazy Biblioteki Narodowej – Academica (publikacje naukowe gromadzone przez BN, około 2,5

mln, archiwalne i bieżące, w tym podręczniki, monografie, czasopisma punktowane z wykazu MNISW). Biblioteka propaguje także ideę Otwartego Dostępu, w wykazie baz danych użytkownicy znajdują też informacje o Multidisciplinary Digital Publishing Institute (MDPI), Polskiej Platformie Medycznej (PPM) oraz PubMed. Bazy te są dostępne na terenie Uczelni w dowolnych godzinach (Biblioteka pracuje w godz. 8-19) oraz z dowolnego miejsca spoza Uczelni za pomocą oprogramowania HAN (Hidden Automatic Navigator).

Biblioteka posiada wydzielony, klimatyzowany lokal wysokiej klasy architektonicznej i użytkowej. Wyposażona jest w:

- czytelnię z otwartym dostępem i ok. 100 miejscami dla czytelników,
- magazyn z regałami przesuwными (magazynowanie zwarte),
- profesjonalny, w pełni wdrożony system biblioteczny (Patron, ostatnia wersja),
- 27 publicznych komputerów, sieć Wi-Fi. Komputery wyposażone w Internet i oprogramowanie użytkowe: MS Office w dwóch wersjach językowych,
- 3 zamknięte kabiny pracy indywidualnej (z komputerami)
- 3 wyciszone kabiny, 1 czteroosobową do pracy grupowej i 2 pojedyncze, a także dodatkowe pomieszczenie do cichej nauki
- 3 skanery, w tym jeden (publiczny) książkowy
- 1 kopiarkę publiczną/służbową
- 4 drukarki, w tym 3 służbowe, w tym dwie kolorowe
- komputery dla wszystkich 8 pracowników.

Dwa komputery są przystosowane do obsługi osób z niepełnosprawnościami (trackball, specjalne oprogramowanie, automatycznie unoszony i opuszczany blat). Do obsługi użytkowników czynne są równoległe dwa stanowiska pracy; specjalizacją pierwszego jest rejestracja czytelników i wypożyczanie książek, drugiego – udzielanie konsultacji. Poza godzinami pracy biblioteki wypożyczone książki można zwracać przez trezor biblioteczny (wrzutnię) znajdujący się na kampusie Uczelni.

Zasadnicze zbiory książek zorganizowane są w postaci regałów wolnego dostępu w układzie według Klasyfikacji Biblioteki Kongresu. Katalog online uwzględnia hasła przedmiotowe KABA i MESH, przejmowane z katalogu NUKAT, którego Biblioteka jest członkiem współkatalogującym. Ponadto, wszystkie książki otrzymują słowa kluczowe według indeksu opracowanego w Bibliotece, zawierającego hasła bardziej wyszczególniające niż w językach haseł przedmiotowych. Na każdy nowy semestr realizowane są zakupy książek i czasopism w postaci elektronicznej i drukowanej w oparciu o sylabusy przedmiotów oraz wytyczne i sugestie pracowników Wydziału. Biblioteka jest też filią dzielnicowej biblioteki publicznej, w której wypożyczają komplet książek zawierających beletrystykę i literaturę faktu. Ma także własny zbiór książki zabytkowej.

W swojej pracy bibliotekarze zwracają uwagę na sprawności informacyjne użytkowników oraz na zaspokojenie potrzeb edukacyjnych i zainteresowań ogólnych międzynarodowej społeczności Uczelni. Biblioteka prowadzi bogaty serwis WWW z informacjami przydatnymi dla studentów i pracowników naukowych, materiałami szkoleniowymi oraz aktualnościami, a także profil na Facebooku i Instagramie.

Budżet Biblioteki na zakupy na rzecz Wydziału Medycznego w roku akademickim 2022/2023 wynosi 200 000 zł. W latach 2016-2018 na zakup dostępu do baz i literaturę

wydano 200 000 zł, w roku akademickim 2018/2019 – 240 000 zł, a w roku 2019/2020 kolejne 200 000 złotych, 2020/2021 – 240 000 zł.

Jednostka dokonuje okresowego przeglądu zasobów materialnych, w tym infrastruktury oraz środków wsparcia dla studentów. Baza dydaktyczna i naukowa poddawana jest cyklicznej ocenie przez interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, a ich rekomendacje przedstawiane w formie pisemnej służą jej doskonaleniu. Jednym z przykładów skuteczności systemu oceny bazy jest przydzielenie studentom Wydziału Medycznego osobnych pokoi do pracy własnej, zlokalizowanych na 6. piętrze oraz pokoiów cichej nauki w bibliotece, jak i umożliwienie korzystania z sal na całym kampusie.

Ocena zasobów bibliotecznych dokonywana jest co roku przez Wydziałową Komisję Jakości Kształcenia. Co jednak ważne, w nawiązaniu do zalecenia nr 4 w kryterium 5 powołano Zespół ds. monitoringu skuteczności przeglądów infrastruktury naukowej oraz zasobów bibliotecznych. Zapewnia to – w zakresie posiadanej literatury i materiałów dydaktycznych- właściwą koordynację procesów między Wydziałem a biblioteką, odpowiedzialną za realizację zakupów poszczególnych rodzajów środków dydaktycznych.

Ważne miejsce w procesie monitorowania, oceny i doskonalenia bazy dydaktycznej i naukowej, w tym zasobów biblioteki odgrywają studenci, proponując określone rozwiązania i zwracając uwagę na ważne dla nich kwestie, jak np. sugestie związane z zakupem literatury przedstawiane przez Studencki Zespół Opiniujący. Także interesariusze wewnętrzni w postaci np. Rady Ekspertkiej biorą czynny udział w ocenie i doskonaleniu infrastruktury. Efektem jej pracy jest zakup nowych mikroskopów (Olympus z kamerami i kartami pamięci), zakup wyposażenia oraz uruchomienie nowych laboratoriów badawczych na ul. Kosiarzy i ul. Poleczki w Warszawie, zakup wirtualnego laboratorium komputerowego, zakup programu PureView, a także zakup laptopów, modemów, mikrofonów i kamer dedykowanych do kształcenia na odległość i przekazanych wykładowcom i do klinik.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Zaleca się uzupełnienie wyposażenia sal laboratoryjnych, pracowni naukowych podstaw medycyny zgodnie z zakładanymi dla prowadzonych tam zajęć efektami uczenia się.	Uczelnia w pełni dostosowała się do wskazanego zalecenia. Dowody na ten stan rzeczy zawarte są w załączniku nr 5 do niniejszego raportu samooceny.

2.	<p>Zaleca się dostosowanie infrastruktury naukowej do potrzeb procesu kształcenia w taki sposób, aby umożliwiała prowadzenie działalności naukowej w różnych specjalnościach nauk medycznych, adekwatne do rzeczywistych warunków przyszłej pracy naukowej/zawodowej studentów oraz zapewniała ich przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.</p>	<p>Uczelnia w pełni dostosowała się do wskazanego zalecenia. Dowody na ten stan rzeczy zawarte są w załączniku nr 5 do niniejszego raportu samooceny.</p>
3	<p>Zaleca się uzupełnienie zbiorów bibliotecznych o podręczniki zalecane w sylabusach (dostosowane do potrzeb procesu nauczania i uczenia się) w liczbie egzemplarzy adekwatnej do liczby studentów</p>	<p>Uczelnia wypełniła zalecenie ZO PKA w postaci zakupu odpowiedniej jakości i liczby podręczników zalecanych w sylabusach. Są one – w ocenie uczelni – dostosowane do potrzeb procesu nauczania w odpowiedniej liczbie, adekwatnej do liczby studentów. W tej chwili obejmują one 2016 drukowanych książek i 25.713 wersji elektronicznych (dostęp jednoczesny), co daje sumę 27.729 egzemplarzy dostępnych dla wszystkich studentów.</p>
4	<p>Zaleca się poprawę skuteczności okresowych przeglądów infrastruktury naukowej oraz zasobów bibliotecznych</p>	<p>Wydział Medyczny zgodnie z zaleceniem poprawił skuteczność okresowych przeglądów infrastruktury naukowej i zasobów bibliotecznych poprzez powołane do tego Zespoły. Zespoły rekomendowały zakupy określonych rodzajów infrastruktury naukowej oraz zasobów bibliotecznych i diagnozowały uchybienia w tym zakresie, co pozwalało podjąć działania naprawcze i doskonalące odpowiednie procesy.</p>

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Otoczenie zewnętrzne Wydziału Medycznego składa się z: Rady Ekspertckiej, przedstawicieli jednostek medycznych, współpracujących z wydziałem firm badawczo-rozwojowych, stowarzyszeń i organizacji profesjonalnych, np. Izba Lekarska. Kluczowym podmiotem w zakresie współpracy z otoczeniem zewnętrznym jest Rada Ekspertcka, której zadaniem jest doradzanie Władzom Wydziału Medycznego w zakresie realizacji programu studiów. Przykładem skuteczności wpływu Rady Ekspertckiej na realizację programu studiów na kierunku lekarskim jest sugestia opracowania szkoleń dla kadry dydaktycznej w momencie przejścia na system kształcenia zdalnego w marcu 2020 roku. Ponadto członkowie Rady Ekspertckiej, np. dr Tomasz Cecot z Hong Kongu, jako metodyk o międzynarodowym doświadczeniu brał czynny udział w pracach nad zmianą sposobu kształcenia na zdalne w marcu 2020 roku, a obecnie uczestniczy w pracach zespołu nad nową propozycją programową opartą o Problem Based Learning. Jednocześnie Rada Ekspertcka zaproponowała wprowadzenie fakultetów z zakresu zarządzania jednostkami medycznymi, wskazując to jako element ważny w procesie kształcenia przyszłych lekarzy, w tym także zapoznania ich z funkcjonowaniem systemu ochrony zdrowia. Ponadto, propozycja ta została złożona również w perspektywie czerpania wzorców międzynarodowych i zawierała w sobie wdrożenie kształcenia w/w zagadnieniach w języku angielskim. Propozycja została uwzględniona w toku prac Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia i wdrożona w ramach oferowanej puli przedmiotów do wyboru.

Ponadto, Rada Ekspertów brała udział przy opracowywaniu i ewaluowaniu procedur związanych z weryfikacją efektów uczenia się za pomocą egzaminu OSCE. W tym zakresie, WM podjął także niestandardowe rozwiązanie polegające na konsultacji przygotowanych procedur z Uniwersytetem Jagiellońskim, uzyskując bardzo pozytywne wnioski audytorskie.

Ponadto WM współpracuje między innymi z takimi podmiotami jak LymeLab Pharma, Medicover Polska, Grupa Orpea, Luxmed Onkologia, Bethink, Wolters Kluwer (Dissection), Captor Therapeutics, Scouts Scientific.

Prof. Stanisław Orkisz (jeszcze przed zatrudnieniem w UŁa) przeprowadził na Uczelni w dniu 6.10.2018r. szkolenie dla kadry akademickiej z zakresu metod i technik przygotowania pytań egzaminacyjnych.

Uczelnia współpracuje również z wieloma podmiotami medycznymi w zakresie realizacji procesu dydaktycznego, powołano kliniki np. klinika psychiatrii, klinika chirurgii, klinika kardiologii, co wzbogaca program kształcenia o EBM (evidence based medicine).

Uczelnia podpisała 12.07.2012 roku umowę z Główną Biblioteką Lekarską, zapewniając dostęp do pełnego przeglądu literatury medycznej i wzbogaca tym samym program studiów o nowe treści kształcenia. WM podpisał list intencyjny z firmą Muniq działającą w branży medycznej w zakresie badawczo-rozwojowym, obejmującym nowe technologie oraz z firmą Captor Therapeutics, także działająca w branży medycznej w zakresie badawczym obejmującym zagadnienia onkologiczne.

WM współpracuje z interesariuszami zewnętrznymi w celu doskonalenia programu studiów, w tym weryfikacji realizacji efektów uczenia się, planów studiów oraz modyfikacji treści kształcenia. Zasięga opinii interesariuszy wewnętrznych lub/i zewnętrznych, publicznych i niepublicznych placówek medycznych, opiekuńczych. Dzieje się to poprzez np. spotkania z dyrektorami placówek medycznych, comiesięczne spotkania z koordynatorami przedmiotów, spotkania z przedstawicielami zagranicznych uniwersytetów – Hong Kong University, Ohio State University oraz firmami z branży medycznej w zakresie B+R.

Bliska współpraca z pracodawcami pozwala na pozyskiwanie kadry dydaktycznej posiadającej duże doświadczenie zawodowe, zarówno w zakresie kadry pełniącej funkcje opiekunów praktyk, jak i kadry prowadzącej zajęcia dydaktyczne, wykłady, seminaria, ćwiczenia i praktyki. WM realizuje zajęcia i praktyki w oparciu o zawarte umowy i porozumienia, m.in.: Instytut Pomnik Centrum Zdrowia Dziecka, Instytut Kardiologii im Prymasa Tysiąclecia S. Wyszyńskiego; Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie; Instytut Hematologii i Transfuzjologii w Warszawie; Szpital Praski p.w. Przemienienia Pańskiego Sp. z o.o.; Narodowy Instytut Geriatrii, Reumatologii i Rehabilitacji im. Prof. dr hab. med. Eleonory Reicher; Narodowy Instytut Kardiologii Stefana Kardynała Wyszyńskiego; Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie, Instytut Gruźlicy i Chorób Płuc i inne (pełna lista w załączniku nr 7 – jednostki partnerskie).

Wydział przeprowadza cykliczny monitoring oraz ocenę i jeśli to konieczne wdraża zmiany lub działania naprawcze w odniesieniu do interesariuszy, analizując jednocześnie ich wpływ na kształtowanie procesu dydaktycznego i badawczego, w tym kształtowanie programu studiów. W ramach działań korygujących zaniechano współpracy z jedną kliniką czy też jednym szpitalem. W reakcji na opinie studentów zgłaszane bezpośrednio do Dziekana, koordynatora współpracy z jednostkami medycznymi i w ramach ankiet, zostały przeprowadzone rozmowy w placówkach medycznych w odniesieniu do realizacji kształcenia, podejścia do studentów lub kwestii technicznych związanych np. z dostępnością szatni. Przykładem doskonalenia form współpracy z otoczeniem zewnętrznym jest włączenie w skład Rady Ekspertkiej przedstawiciela Collegium Medicum Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Międzynarodowa pozycja Wydziału Medycznego Uczelni Łazarskiego wzmocniana jest poprzez nawiązywanie i rozwijanie relacji z instytucjami edukacyjnymi, naukowymi, klinicznymi oraz strategicznymi partnerami na całym świecie, zarówno w kontekście koncepcji kształcenia, jak i dalszych planów rozwojowych oraz realizacji programu studiów. Znalazło to swoje odzwierciedlenie już na etapie tworzenia koncepcji kształcenia i programu studiów, o czym szerzej była mowa w kryterium 1 w części dotyczącej przyjętych wzorców międzynarodowych. W celu podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia w Radzie Ekspertkiej i w Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia znajdują się osoby z zagranicznych jednostek. Biorą one czynny udział w spotkaniach oraz pomagają rozwijać nowe koncepcje, w tym ideę kształcenia opartego o Problem Based Learning, nad którym rozpoczęto już prace. W dziedzinie szeroko rozumianej współpracy międzynarodowej powstają kolejne inicjatywy i projekty.

Celem umiędzynarodowienia Wydziału Medycznego Uczelni Łazarskiego jest pozyskanie międzynarodowych zasobów wspierających i wzmacniających edukację, rozwój dydaktyczny, naukowy, poprawa kompetencji kadry zarządzającej i administracyjnej dzięki poznaniu dobrych praktyk, na które składa się realizacja następujących celów szczegółowych:

- współpraca z zagranicznymi partnerami,
- międzynarodowa współpraca uczelni i instytutów badawczych,
- rozwój mobilności międzynarodowej studentów, pracowników naukowych, dydaktycznych i administracyjnych,
- rozwój nowoczesnych metod edukacyjnych i kompetencji studentów oraz kadry akademickiej,
- realizacja dydaktycznych projektów międzynarodowych (szkolenia, warsztaty, konferencje, praktyki),
- realizacja międzynarodowych projektów badawczych,
- międzynarodowa komercjalizacja i promocja wyników badań naukowych (publikacje, konferencje, patenty, współpraca z sektorem społeczno-gospodarczym),
- członkostwo w międzynarodowych organizacjach, stowarzyszeniach, radach,
- rozwój kluczowych kompetencji Wydziału Medycznego,
- uzyskanie międzynarodowych akredytacji.

1. Kluczowe inicjatywy międzynarodowe

- 1.1 Program Erasmus+
- 1.2 Umowy dwustronne
- 1.3 ORPEA
- 1.4 Medical Exchange Programme
- 1.5 Granty międzynarodowe
- 1.6 Międzynarodowa jakość kształcenia
- 1.7 IFMSA
- 1.8 Mobilności międzynarodowe

Efekty działalności na rzecz umiędzynarodowienia Wydziału Medycznego Uczelni Łazarskiego

Oferujemy naszym studentom, wykładowcom oraz pracownikom administracyjnym umowy międzynarodowe, dotyczące mobilności studentów na praktyki, wymiany kadry akademickiej i administracyjnej, wspólne programy edukacyjne np. Erasmus+, Medical Exchange Programme, IFMSA, badawczo-naukowe z prestiżowymi międzynarodowymi uniwersytetami medycznymi, strategicznymi partnerami sektora medycznego np. grupy ORPEA, ośrodkami badawczymi i klinicznymi. We współpracy z Działem Projektów Strukturalnych Uczelni Łazarskiego jesteśmy pomysłodawcą i liderem międzynarodowego grantu projektowego grupy Wyszehradzkiej. Ponadto, Wydział Medyczny jest członkiem An International Association for Medical Education (AMEE).

Program Erasmus+

Wydział Medyczny Uczelni Łazarskiego wdraża program Unii Europejskiej realizowany przez Komisję Europejską w dziedzinie edukacji, szkoleń. Jego celem jest wspieranie studentów, nauczycieli, wykładowców, pracowników administracyjnych w prowadzeniu międzynarodowych projektów służących podnoszeniu kompetencji, w szczególności mobilności w celach odbywania praktyk, staży, nauczania w ramach dofinansowania z ramienia umowy o numerze 2021-1-PL01-KA131-HED-000010237. Funkcjonowanie Programu w Uczelni odbywa się zgodnie z postanowieniami ECHE nr 101013981, Erasmus

Policy Statement 2021-2027 oraz innymi regulacjami upublicznianymi na stronie internetowej Uczelni. W roku 2022 powołano Wydziałowego Koordynatora Programu Erasmus+, zgodnie z sugestią Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia i w ramach przeglądu obowiązujących przepisów wewnętrznych i składów jednostek organizacyjnych. Funkcję tę od dnia 1 marca do dnia 30 września 2022 roku pełniła dr Olga Aniołek, która z dniem 1 października 2022 została Prodziekanem Wydziału Medycznego ds. Współpracy Międzynarodowej Uczelni Łazarskiego. Koordynowanie programem Erasmus+ od dnia 1 października 2022 powierzono mgr Gabrieli Gab. W stosunku do lat ubiegłych, zdecydowanie wzrosła liczba zawartych umów z uczelniami partnerskimi programu Erasmus+ na terenie Unii Europejskiej i poza oraz mobilność grup docelowych.

ERASMUS+ PRAKTYKI STUDENCKIE DLA KIERUNKU LEKARSKIEGO

Lista międzynarodowych partnerów Wydziału Medycznego w ramach realizacji programu Erasmus+ w zakresie mobilności studentów na praktyki:

- Spain, Pampeluna Universidad Pública de Navarra
- Spain, Zaragoza Universidad de Zaragoza
- Turkey, Ankara Ufuk University

Lista nowych umów partnerskich Erasmus+

- Greece, Heraklion University of Crete
- Italy, Pisa University of Pisa
- Italy, Sardinia University of Sassari
- Italy, Siena University of Siena
- Romania, Timisoara University of Medicine and Pharmacy
- Czech Republic, Ostrava Ostravská Univerzita
- Portugal, Coimbra Universidade de Coimbra
- Azerbaijan, Baku Azerbaijan Medical University
- Cyprus, Nicosia University of Nicosia
- Spain, Lleida University of Lleida
- Albania, Tirana University of Medicine, Tirana (UMT)
- Hungary, Szeged University of Szeged
- Thailand, Faculty of Medicine, Chiang Mai University
- Slovakia, Pavol Jozef Safarik University in Kosice, Faculty of Medicine
- Czech Republic, Praha, Charles University, Faculty of Medicine in Hradec Kralove

ERASMUS+ MOBILNOŚĆ KADRY AKADEMICKIEJ I ADMINISTRACYJNEJ DLA KIERUNKU LEKARSKIEGO

Lista międzynarodowych partnerów Wydziału Medycznego w ramach realizacji programu Erasmus+ w zakresie mobilności kadry akademickiej i administracyjnej:

- Spain, Pampeluna Universidad Pública de Navarra
- Spain, Zaragoza Universidad de Zaragoza
- Turkey, Ankara Ufuk University

Lista nowych umów Erasmus+ zawartych w 2022 roku

- Greece, Heraklion University of Crete
- Italy, Pisa University of Pisa
- Italy, Sardinia University of Sassari

- Italy, Siena University of Siena
- Romania, Timisoara University of Medicine and Pharmacy
- Romania, Craiova University of Medicine and Pharmacy of Craiova
- Czech Republic, Ostrava Ostravská Univerzita
- Slovenia, Ljubljana University of Ljubljana
- Spain, Madrid Universidad Europea Medicine
- Portugal, Coimbra Universidade de Coimbra
- Azerbaijan, Baku Azerbaijan Medical University
- Cyprus, Nicosia University of Nicosia
- Spain, Lleida University of Lleida
- Hungary, Szeged University of Szeged
- Albania, Tirana University of Medicine, Tirana (UMT)
- Thailand, Faculty of Medicine, Chiang Mai University
- Slovakia, Pavol Jozef Safarik University in Kosice, Faculty of Medicine
- Italy, Florence, Università degli Studi di Firenze
- Czech Republic, Praha, Charles University, Faculty of Medicine in Hradec Kralove

Umowy dwustronne

Wydział podpisał w październiku 2018 roku umowę z Virginia Commonwealth University w zakresie wspólnego prowadzenia projektów badawczych, wymiany kadry akademickiej i studentów, wspólnych publikacji, współpracy w ramach centrum symulacji medycznej, wymiany materiałów dydaktycznych. Lista nowych międzynarodowych umów dwustronnych Wydziału Medycznego w ramach działalności dydaktycznej, naukowej oraz w zakresie realizacji mobilności na praktyki i staże, zawartych w ostatnich 2 latach:

- Spain, Santa Cruz de Tenerife University of La Laguna
- Mexico, Colima Universidad de Colima
- Slovakia, Pavol Jozef Safarik University in Kosice, Faculty of Medicine

ORPEA

Wydział Medyczny Uczelni Łazarskiego rozpoczął w 2022 współpracę międzynarodową z grupą ORPEA w zakresie organizacji wolontariatów, staży wakacyjnych, praktyk klinicznych i wyjazdów w ramach programu Erasmus+ dla studentów kierunku pielęgniarstwa i lekarskiego oraz mobilności pracowników dydaktycznych i administracyjnych w następujących krajach: Włochy, Hiszpania. Grupa ORPEA jest światowym liderem, obecnym w placówkach w 23 krajach. Oferuje kompleksową opiekę medyczną poprzez unikalną i wyspecjalizowaną sieć szpitali, klinik, domów opieki, poradni opieki pooperacyjnej i rehabilitacji, poradni zdrowia psychicznego, rezydentury i usługi pomocy domowej. Uczelnia Łazarskiego dla obu krajów, Włochy i Hiszpania, jest pierwszym partnerem międzynarodowym do realizacji w/w zadań.

ORPEA ITALY

Lista ośrodków medycznych w zakresie oferowanych wolontariatów, staży wakacyjnych i praktyk klinicznych:

- Italy, Sardinia ORPEA Clinica Arborea
- Italy, Milan ORPEA Residenza San Felice
- Italy, North Piedmont ORPEA Residenza Arcadia

- Italy, Veneto ORPEA Casamia Casier

ORPEA SPAIN

Lista ośrodków medycznych w zakresie oferowanych wolontariatów, staży wakacyjnych i praktyk klinicznych:

- Spain, Madrid ORPEA Clínica López Ibor
- Spain, Madrid ORPEA Hospital Mirasierra
- Spain, Madrid ORPEA Aravaca
- Spain, Barcelona ORPEA Ciudad Diagonal

Medical Exchange Programme

Wydział Medyczny Uczelni Łazarskiego uruchomił autorski program Medical Exchange Programme, skierowany do studentów wykazujących wyróżniające wyniki w nauce oraz aktywność naukowo-badawczą. W ramach współpracy międzynarodowej studenci kierunku lekarskiego mają możliwość odbycia zagranicznych praktyk w wybranych ośrodkach naukowych i klinicznych.

Granty międzynarodowe

Grant Wyszehradzki (V4)- międzynarodowy projekt strukturalny

1 lutego 2023 r. Centrum Symulacji Medycznych MedExcellence Wydziału Medycznego formalnie rozpoczęło realizację projektu V4 Network of Medical Simulation Centres: Building Good Practices” (Sieć Centrów Symulacji Medycznych V4: budowanie dobrych praktyk). Projekt ten jest pierwszą w historii Uczelni Łazarskiego inicjatywą dofinansowaną z Międzynarodowego Funduszu Wyszehradzkiego (International Visegrad Fund – IVF). Granty Wyszehradzkie wspierają współpracę transgraniczną krajów z Grupy Wyszehradzkiej (V4), czyli Czech, Węgier, Polski i Słowacji oraz Europy Wschodniej i Bałkanów na rzecz rozwoju kultury, edukacji, innowacji, przedsiębiorczości, rozwoju społecznego i zrównoważonego rozwoju.

Celem Projektu jest promocja kształcenia z wykorzystaniem symulacji medycznej, współpraca w regionie V4 oraz podniesienie świadomości potencjału regionu jako wartościowego międzynarodowego partnera w rozwijającej się globalnej branży symulacji medycznych. Koordynatorem projektu jest Uczelnia Łazarskiego, w ramach której koordynacją merytoryczną projektu zajmuje się wraz z Centrum Symulacji Medycznych MedExcellence Wydziału Medycznego wraz z dr. Olgą Aniołek, a koordynacją administracyjną Dział Projektów Strukturalnych Delfina Święćkowska. Partnerami projektu są wiodące ośrodki symulacji medycznej z czołowych uczelni w regionie wyszehradzkim:

- University of Szeged Albert Szent-Györgyi Medical School Clinical Skills Centre
- Pavol Jozef Šafárik University in Košice (UPJŠ) Faculty of Medicine Department of Medical Informatics and Simulator Medicine
- Masaryk University Faculty of Medicine Department of Simulation Medicine

Projekt “V4 Network of Medical Simulation Centres: Building Good Practices” (Sieć Centrów Symulacji Medycznych V4: budowanie dobrych praktyk) otrzymał dofinansowanie z IVF w wysokości 28 200,00 EUR na stworzenie bazy danych centrów symulacji medycznej V4 oraz odbycie wizyt studyjnych w centrum symulacji medycznych każdego z partnerów

projektu. Produktem tych działań będzie wspólna publikacja dotycząca najlepszych praktyk w zakresie kształcenia, które mogą stanowić podstawę do stworzenia standaryzowanego programu edukacyjnego z symulacji medycznej w regionie wyszehradzkim.

Międzynarodowy poziom kształcenia

Wydział Medyczny podnosi poziom umiędzynarodowienia kształcenia. Obok wymaganej standardem liczby godzin z języków obcych (120), język obcy (angielski i łacina) są również wykorzystywane w procesie kształcenia w ramach przedmiotu „Anatomia”. Dodatkowo, na V roku, w ramach zajęć do wyboru, student musi zrealizować przedmiot w języku angielskim (będzie mógł wybierać spośród następujących przedmiotów: „Modern trends in the management of medical personnel”; “Management practice in health care”; “Risk management in healthcare entities”; “Models of health systems organization and their effectiveness”; “Management strategies and negotiations in health care”). Ponadto, w semestrze letnim roku akademickiego 2020/2021 dr Tomasz Cecot z Hong Kong University poprowadził zajęcia w ramach fakultetu „Clinical Neuroanatomy”. W poprzednich latach odbyły się liczne wykłady osób z zagranicy, np.: w roku akademickim 2018/2019 i 2019/2020 Kalina Hodges (Purdue University), wykład pt. „Science and Medicine in Nutrition; Michael Czekało (Virginia Commonwealth University), wykład pt. „The place of simulation in medicine”; prof. Stefan Kiesz (Clinical Research Coordinator; San Antonio Endovascular and Heart Institute), wykład pt. „Historia i postępy w kardiologii interwencyjnej”; prof. Kobi Ludwin The National Center of Tactical Medicine, Tel Awiw-Jafa), wykład pt. „Hemorrhage control for first responders – lessons learned”. Z kolei w roku akademickim 2019/2020 na Wydziale gościła Tsyion Birhanu z Aksum University w Etiopii, która uczestniczyła jako guest lecturer w zajęciach z przedmiotu fakultatywnego: Infectious Diseases and Rural Medicine.

Za ocenę jakości kształcenia w zakresie języków obcych odpowiada Wydziałowa Komisja Jakości Kształcenia oraz Zespół ds. jakości kształcenia Studiów Języków Obcych.

Zajęcia językowe na Wydziale Medycznym Uczelni Łazarskiego obejmują cztery semestry nauki języka angielskiego po 30 godzin w semestrze na pierwszym i drugim roku studiów. Prowadzone są przez zespół lektorów wyspecjalizowanych w nauczaniu języka medycznego przy użyciu najbardziej efektywnych metod, podręczników i narzędzi. W bieżącym semestrze zajęcia prowadzone są online, z zachowaniem jakości zajęć prowadzonych stacjonarnie. Stopień przygotowania studentów do uczenia się w języku angielskim zależy od poziomu znajomości języka i jest zróżnicowany. Studenci z poziomem B2/C1 są bardzo dobrze przygotowani, dobrze komunikują się, czytają artykuły medyczne z dużym zrozumieniem, nie mają blokad mówienia, dobrze wywiązują się z zadań pisemnych. Opanowanie szerokiego słownictwa medycznego pozwoli im w pełni korzystać ze źródeł anglojęzycznych. Studenci z poziomem B1/B1+ są w stanie czytać średnio trudne teksty medyczne w stopniu zadowalającym, teksty trudniejsze w stopniu umiarkowanym, a typowo analityczno-statystyczne w stopniu dobrym. Z czasem merytoryczna znajomość tematów oraz terminologii medycznej im to ułatwi. Dodatkowo, w roku akademickim 2022/23 na wniosek studentów i przy wsparciu prodziekan ds. międzynarodowych oraz Studium Języków Obcych, uruchomiono dodatkowe zajęcia językowe (30 godzin) z elementami medycznymi z następujących języków: niemiecki, włoski, hiszpański, angielski. Zajęcia te mają na celu pozyskanie dodatkowych kompetencji przez studentów, pracowników dydaktycznych i administracyjnych.

Na wniosek Studenckiego Zespołu Opiniującego, studenci otrzymali dodatkową pomoc w nauce słownictwa medycznego oraz czytaniu tekstów medycznych, co wyraziło się poprzez

opracowany przez dr Urszulę Swobodę-Rydz, wykładowcę Uczelni, podręcznik pt. „Medical English in Practice”.

Studenci mają również zapewniony dostęp do platformy do nauki online oraz pełne wsparcie techniczne i metodyczne.

IFMSA- Poland Międzynarodowe Stowarzyszenie Studentów Medycyny

Wydział Medyczny aktywnie kształtuje politykę mobilności studentów, kadry akademickiej oraz pracowników administracyjnych. Oprócz omawianych wcześniej umów, nawiązano również współpracę z IFMSA w celu umożliwienia studentom wyjazdów naukowych i w celu odbycia praktyk klinicznych. Warto podkreślić, że w ramach międzynarodowych wymian studentów Wydział Medyczny gościł studentów z zagranicy. W ramach IFMSA w roku 2020 przyjechała 1 osoba, a w roku 2019 – 4 osoby. Studenci ci byli włączani w prace badawcze, co również wpływało na poziom umiędzynarodowienia kształcenia.

Mobilności międzynarodowe

Jednym z głównych elementów umiędzynarodowienia procesu kształcenia jest wymiana międzynarodowa studentów, kadry dydaktycznej i administracyjnej. Głównym narzędziem wspierającym to zadanie jest program Erasmus +, w ramach którego WM UŁA jest stroną 22 umów z uczelniami partnerskimi

Celem zwiększenia mobilności studentów WM w wyjazdach w ramach programu Erasmus+, w roku akademickim 2022/2023 podjęte zostały działania naprawcze, mające zachęcić do większej aktywności w tym zakresie. Przy współpracy z Uczelnianym i Wydziałowym Koordynatorem Programu Erasmus+, organizowane są spotkania informacyjne oraz działania szkoleniowe, które w sposób zindywidualizowany mają pomóc zainteresowanym studentom w podjęciu decyzji dotyczącej wyjazdu i wyboru uczelni partnerskiej. Dodatkowo w roku 2023 rozpoczęto cykl warsztatów coachingowych: „Mobilność możliwości – możliwość mobilności” dla studentów, pracowników dydaktycznych i administracyjnych Wydziału Medycznego Uczelni Łazarskiego chcących wyjechać w ramach wymiany zagranicznej. Warsztaty obejmują psychologiczne i coachingowe narzędzia, które ułatwiają radzenie sobie z wszelkimi wyzwaniem związanymi z podjęciem decyzji o wyjeździe i z samym wyjazdem. Dodatkową korzyścią z uczestnictwa w tych warsztatach jest możliwość rozwoju swoich kompetencji miękkich, które są użyteczne również w innych obszarach naszego życia. Trener prowadzący Gabriela Gab.

Wydział Medyczny dba także o międzynarodowy rozwój kadry administracyjnej oraz naukowo-dydaktycznej. W ramach programu Erasmus+ w 2023 zaplanowane są wyjazdy: Pani Moniki Borkowskiej oraz Magdalena Rojek do University of Nicosia, Faculty of Medicine, Cyprus (kadra administracyjna); Dr Olga Aniołek Crete University, School of Medicine, Heraklion, Greece (kadra naukowo-dydaktyczna); Gabrieli Gab Oxford International Study Centre, London, UK (kadra dydaktyczna); Pawła Najeckalskiego, Ocellia Lyone, France (kadra dydaktyczna).

Niezależnie od programu Erasmus+, WM zachęca swoich wykładowców do nawiązywania współpracy dydaktycznej z uczelniami w Europie i na świecie. Wydział udziela wsparcia finansowego na realizację takich aktywności: w roku 2018: Dr hab. Paweł Olszewski Holandia, Eindhoven, udział w Summercourse Maastricht. Dr hab. Olszewski Paweł, USA, Waszyngton, podpisanie współpracy z Virginia Commonwealth University (VCU). Dr Paweł Olszewski, Wlk. Brytania, Coventry, uzgodnienie realizacji projektu NCBIR POWER Kadra. Kusal Katarzyna, Świacki Nikodem, Austria, Linz, udział w szkoleniu „Train the Trainer”. Basiak E., Wlk. Brytania, Coventry, uzgodnienie realizacji projektu NCBIR POWER Kadra; w roku 2019: Dr D. Gorczyca, Turcja, Antalya, udział w Kongresie Medycyny Ratunkowej.

Piotr Zwoliński, Beata Majkowska-Zwolińska, Czechy, Brno, udział w „EpiWeek of Robert Kuba, Czech League Day i The Annual Seizure Conference”. Dr Olszewski P., Macedonia, Skopje, wizyta studyjna. Dr Olszewski P., Wlk. Brytania, Londyn, wizyta studyjna; w roku 2021: Dr hab. Olszewski P., Teneryfa, spotkanie w sprawie uruchomienia placówki edukacyjnej na Teneryfie; w roku 2022: Dr hab. Paweł Olszewski, Hiszpania, Teneryfa, omówienie kwestii strategii utworzenia Wydziału Medycznego na Teneryfie. Dr Aniołek Olga, Włochy, Mediolan, nawiązanie współpracy z grupą ORPEA ITALY. Dr Aniołek Olga, Hiszpania, Madryt, nawiązanie współpracy z grupą ORPEA SPAIN. Dr hab Olszewski P., Blazhey V., Dr Chojan A., Dr Aniołek O., Hiszpania, Madryt, nawiązanie współpracy z klinikami hiszpańskimi oraz Universidad Europea. Granieczna A., Święćkowska D., Kacprzak P, Dr Aniołek O., Węgry, nawiązanie współpracy międzynarodowej z uczelniami medycznymi na Węgrzech i Słowacji w ramach projektu grupy Wyszehradzkiej „V4 Network of Medical Simulation Centers: Building good practices”. Dr Aniołek Olga, Francja, Paryż, wygłoszenie doniesienia naukowego na "2nd European Congress on Hematology and Blood Disorders".

Dodatkowo Wydział Medyczny UŁA jest współorganizatorem staży naukowych dla pracowników ubiegających się o habilitacje i profesury. W roku 2023 planowane są następujące wyjazdy: 12 tygodniowy staż naukowy w Pavol Jozef Safarik University in Kosice, Faculty of Medicine, Slovakia dr Eweliny Dziejdzic oraz 8 tygodniowy staż naukowy w Medical University of Vienna, Austria, dr hab. Justyny Niderlii-Bielińskiej. Dr hab. Justyna Niderla-Bielińska dołącza do zespołu badawczego pod kierownictwem Johannesesa Schmida, szefa Institute of Vascular Biology and Thrombosis Research, Center for Physiology and Pharmacology i koordynatora projektu naukowego: "Cellular Mediators Linking Inflammation and Thrombosis".

Wydział Medyczny co roku przeprowadza ocenę stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku lekarskim. Udział w tym biorą zarówno interesariusze wewnętrzni, jak i zewnętrzni. Przykładem skuteczności ewaluacji procesu umiędzynarodowienia kształcenia na kierunku lekarskim jest powołanie Prodziekana Wydziału Medycznego ds. Współpracy Międzynarodowej Uczelni Łazarskiego oraz Wydziałowego Koordynatora Programu Erasmus+, zgodnie z sugestią Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia i w ramach przeglądu obowiązujących przepisów wewnętrznych i składów jednostek organizacyjnych. Działania te, po okresie pandemii COVID-19, doprowadziły to wyraźnego wzrostu aktywności na rzecz umiędzynarodowienia Wydziału Medycznego UŁA. Zaowocowało to licznymi umowami partnerskimi, zaktywizowaniem mobilności, rozpoczęciem wspólnych projektów dydaktycznych, naukowych, strukturalnych, a co za tym idzie, poprawą jakości kształcenia. Wydział Medyczny kontynuuje prace w najszerszym możliwym zakresie, a jako młody dynamicznie buduje swoje międzynarodowe kontakty.

Lista międzynarodowych partnerów Wydziału Medycznego w ramach programu Erasmus+ w zakresie mobilności studentów na praktyki oraz wymiany kadry akademickiej i administracyjnej.

Country, city	Institution	Erasmus code	Fields od study
Greece, Heraklion	University of Crete	GKRITIS01	Medicine
Italy, Pisa	University of Pisa	I PISA01	Medicine

Italy, Sardinia	University of Sassari	I SASSARI01	Medicine
Italy, Siena	University of Siena	I SIENA01	Medicine
Romania, Timisoara	University of Medicine and Pharmacy	RO TIMISOA02	Medicine
Romania, Craiova	University of Medicine and Pharmacy of Craiova	RO CRAIOVA02	Medicine
Czech Republic, Ostrava	Ostravská Univerzita		Medicine
Slovenia, Ljubljana	University of Ljubljana	SI LJUBLJA01	Medicine
Spain, Madrid	Universidad Europea		Medicine
Spain, Pampeluna	Universidad Pública de Navarra	E PAMPLON02	Medicine
Spain, Zaragoza	Universidad de Zaragoza	EZARAGOZ 01	Medicine
Hungary, Szeged	University of Szeged	H SZEGED 01	Medicine
Turkey, Ankara	Ufuk University	TRANKARA19	Medicine
Portugal, Coimbra	Universidade de Coimbra	P COIMBRA01	Medicine
Azerbaijan, Baku	Azerbaijan Medical University	BAKU06	Medicine, Nursing
Cyprus, Nicosia	University of Nicosia	CY NICOSIA14	Medicine, Nursing
Spain, Lleida	University of Lleida	E LLEIDA01	Medicine, Nursing
Albania, Tirana	University of Medicine, Tirana (UMT)		Medicine, Nursing

Chiang Mai, Thailand	Faculty of Medicine, Chiang Mai University		Medicine, Nursing
Slovakia, Kosice	Pavol Jozef Safarik University in Kosice, Faculty of Medicine	SK KOSICE02	Medicine, Nursing
Italy, Florence	Università degli Studi di Firenze	I FIRENZE01	Medicine
Czech Republic, Praha	Charles University, Faculty of Medicine in Hradec Kralove	CZ PRAHA07	Medicine

Lista międzynarodowych umów dwustronnych Wydziału Medycznego w ramach działalności dydaktycznej, naukowej oraz w zakresie realizacji mobilności na praktyki i staże.

Country, city	Institution	Fields of study
Spain, Santa Cruz de Tenerife	University of La Laguna	Medicine
Mexico, Colima	Universidad de Colima	Medicine
Slovakia, Kosice	Pavol Jozef Safarik University in Kosice, Faculty of Medicine	Medicine, Nursing
Italy, Sardinia	ORPEA Clinica Arborea (Rehabilitation clinic)	Nursing
Italy, Milan	ORPEA Residenza San Felice (Nursing home)	Nursing
Italy, North Piedmont	ORPEA Residenza Arcadia (Nursing home)	Nursing
Italy, Veneto	ORPEA Casamia Casier (Nursing home)	Nursing
Spain, Madrid	ORPEA Clínica López Ibor (Psychiatry clinic)	Nursing
Spain, Madrid	ORPEA Hospital Mirasierra	Nursing
Spain, Madrid	ORPEA Aravaca (Nursing home)	Nursing, Medicine
Spain, Barcelona	ORPEA Ciudad Diagonal (Nursing home)	Nursing, Medicine

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Kadra Wydziału Medycznego jest dostępna dla studentów zarówno podczas realizacji procesu kształcenia, jak i w trakcie pełnionych dyżurów oraz w ramach form komunikacji elektronicznej (email) i innych komunikatorów, jeśli są wykorzystywane przez wykładowcę i studentów. W okresie Covid-19 komunikacja pomiędzy studentami a wykładowcami utrzymuje się poprzez platformę Long Distance Learning, forum na platformie, ClickMeeting, MS Teams, Zoom, a nawet takie formy komunikacji jak Messenger. Opiekę nad studentami pełni Prodzikan ds. studenckich i opiekunowie roku wyznaczeni przez Dziekana, a także koordynatorzy przedmiotów/grup zajęć.

Wydział Medyczny przykłada szczególną wagę do kwestii bieżącego dialogu ze studentami kierunku lekarskiego, celem rozwiązywania problemów studentów i nieustannego doskonalenia procesu dydaktycznego. W tym celu powołano osobne ciało doradcze w postaci Studenckiego Zespołu Opiniującego (SZO), w skład którego wchodzi studenci poszczególnych roczników. SZO ma realny wpływ na udoskonalanie procesu dydaktycznego, czego przykładem jest chociażby bieżąca analiza prowadzonych zajęć dydaktycznych, ocena dostępnej infrastruktury, ocena wsparcia udzielanego studentom – nie tylko w zakresie dydaktycznym, ale także w zakresie rozwoju ich kompetencji naukowych w zgodzie z ideą profilu ogólnoakademickiego. Przykładem skuteczności prac SZO jest zakup dodatkowej literatury oraz rozszerzenie dostępu do programu firmy Bethink, a także umożliwienie studentom odbycia dodatkowych kursów szkoleniowych. Ponadto odbywają się spotkania z poszczególnymi rocznikami, podczas których studenci przekazują sugestie i propozycje dotyczące procesu kształcenia i rozwoju naukowego, np. wprowadzenie oceny ciągłej w ramach przedmiotów klinicznych, rozwoju wsparcia w zakresie przygotowania lekarskiego egzaminu końcowego.

Okres pandemii znacząco wpływał na pogorszenie się stanu psychicznego osób z problemami natury psychicznej oraz wpływa na zwiększenie się liczby osób potrzebujących doraźnej pomocy ze strony uczelni. Od lutego 2022 roku podobne emocje wśród studentów powoduje wojna w Ukrainie. Ta sytuacja została zauważona, wskutek czego zwiększony został zakres niesionej pomocy. Dotychczasowa pomoc psychologiczna zamieniona została na świadczenia ze strony Vertimed – wyspecjalizowanej placówki zdrowia psychicznego, świadczącej doraźną pierwszą pomoc psychologiczną oraz psychiatryczną. O skali zagadnienia świadczyć może fakt udzielenia pomocy blisko pięćdziesięciu studentom w okresie IV kwartału 2020 roku. Pomoc udzielana jest stacjonarnie w siedzibie Vertimed w Warszawie przy ul. Bronikowskiego 55 lub za pomocą systemów teleinformatycznych. Rejestracja na wizytę odbywa się bezpośrednio w placówce, mailowo lub telefonicznie. Koszt pierwszych trzech wizyt ponosi Uczelnia Łazarskiego. Weryfikacja osób uprawnionych do bezpłatnych wizyt odbywa się poprzez okazanie ważnej legitymacji studenckiej.

Uczelnia, w uzasadnionych przypadkach, odpowiada na indywidualne potrzeby osób z niepełnosprawnościami przychylając się do próśb o wydłużenie czasu egzaminów i sprawdzianów wiedzy, udzielając urlopów, usprawiedliwiając nieobecności, zmieniając formę i/lub czas trwania zaliczeń i egzaminów na dostępniejszą w zależności od stanu zdrowia studenta. W przypadkach szczególnych Uczelnia rozszerza zakres pomocy w miarę swoich

możliwości. Podczas pandemii, jeden ze studentów z zaburzeniami psychicznymi zwrócił się o pomoc nie tylko w procesie kształcenia, ale także związaną z wydarzeniami z życia prywatnego, wpływającymi na jego stan psychiczny i sytuację finansową. Otrzymał kompleksową pomoc ze strony Poradni Prawnej Uczelni Łazarskiego, wsparcie psychologiczne, dostosowanie przebiegu sesji egzaminacyjnej do swoich możliwości oraz zapomogę finansową. Pełnomocnik Rektora ds. osób z niepełnosprawnych zapewniła kompleksowe wsparcie i jego koordynację, pozostając do dyspozycji studenta telefonicznie.

Wsparcie w adaptacji

Uczelnia Łazarskiego i Wydział Medyczny ze szczególną troską podchodzą do osób, które dopiero rozpoczynają studia. Wielu z nich pochodzi spoza Warszawy i nie rzadko potrzebują wsparcia natury adaptacyjnej. W tym celu powołano Student Help Desk (dedykowany do studentów wszystkich wydziałów i kierunków studiów). Co istotne, osobami zaangażowanymi w jego funkcjonowanie są studenci starszych lat. Misją Student Help Desk jest niesienie pomocy studentom Uczelni Łazarskiego, aby adaptacja do nowego środowiska była łatwiejsza. Rolą tej studenckiej jednostki jest wspieranie studentów w szerokiej gamie problemów związanych z ich adaptacją na Uczelni Łazarskiego i w Warszawie.

Wsparcie naukowe

Studenci Wydziału Medycznego mają możliwość włączania się i realizowanie badań naukowych, np. poprzez aktywne uczestnictwo w kołach naukowych: Kardiologicznego, Chirurgicznego, Dermatologicznego, Anestezjologii i Intensywnej Terapii, Onkologii Klinicznej, Medycyny Ratunkowej, Nematologii, Toksykologicznego, Symulacji Medycznych.

Uczelnia wspiera udział studentów w badaniach naukowych zapewniając im opiekę doświadczonych pracowników naukowych Wydziału Medycznego. Przykładem tego są artykuły naukowe następujących studentów: M. Paprocki, H. Olszewski, M. Szarek, M. Ebert, D. Dunder, K. Kranc, A. Mataczyńska, A. Krupski, Z. Fajfer, D. Golik, K. Kułak opublikowane m. in. w takich czasopismach naukowych, jak *Disaster and Emergency Medicine*, *American Journal of Emergency Medicine*, *Medical Hypotheses*, *International Review of medical Practice*, *Postępy Nauk Medycznych*, *European Journal of Pediatrics*, *Dermatology Review* czy też *International Journal of Energy Optimization and Engineering*. Co istotne, studenci do prowadzenia badań naukowych wykorzystując dostępną infrastrukturę badawczą o czym była mowa w kryterium nr 5.

W trakcie spotkań mentorskich oraz podczas fakultetów (Metodologia pracy naukowej oraz Metody i techniki badawcze w naukach medycznych) studenci poznają metodologię prowadzenia badań, uczą się pisać teksty naukowe i generalnie prowadzić proces badawczy. Najlepszym tego dowodem są liczne artykuły naukowe studentów kierunku lekarskiego.

Wydział Medyczny i Uczelnia umożliwiają dostęp do źródeł wiedzy programowej i ponadprogramowej (zbiory biblioteczne własne; bazy elektroniczne np. Medline, Dynamed, Edra, Ackland Anatomy, progamy takie jak Pure View, wirtualne laboratoria komputerowe, współpracę z Główną Biblioteką Lekarską w Warszawie – umowa); do możliwości pogłębiania wiedzy poprzez realizację badań naukowych i udział w procesie pisania

artykułów naukowych (np. koło naukowe, współpraca z wykładowcami), poprzez czynny udział w wolontariatach (np. Klinika Ambroziak).

Wsparcie studentów niepełnosprawnych

Uczelnia Łazarskiego przywiązuje szczególną wagę do studentów z niepełnosprawnościami. Na Uczelni powołano Pełnomocnika ds. osób niepełnosprawnych. Na stronie internetowej utworzono specjalnie dedykowaną podstronę: <https://www.lazarski.pl/pl/studenci-z-niepelnosprawnoscia/>, gdzie studenci mogą uzyskać wszelkie niezbędne informacje, np. w zakresie dofinansowania do studiów. Studenci z niepełnosprawnościami mogą także liczyć na wsparcie w trakcie procesu kształcenia.

Na terenie kampusu funkcjonują następujące ułatwienia infrastrukturalne:

- przy wejściu do wszystkich punktów obsługi studenta (dziekanatów, rekrutacji, kwestury, działu IT, Biura Rektora, Studium Języków Obcych, Centrum Kształcenia Podyplomowego) znajdują się bezprzewodowe dzwonki-przywoływacze,
- na parkingu znajdują się specjalnie wydzielone i oznakowane miejsca (tuż przy bezdotykowym wejściu do budynku i do wind w sektorze D oraz z poziomu parkingu podziemnego);
- łazienki posiadają zarówno ergonomiczne, jak i techniczne udogodnienia dla osób niepełnosprawnych;
- wejścia do pomieszczeń są odpowiednio szerokie do wjazdu wózków inwalidzkich i bezprogowe, a w każdym pomieszczeniu dydaktycznym zaadaptowaliśmy miejsce dla osób poruszających się na wózku inwalidzkim;
- budynek jest przyjazny psom asystującym,
- pion rektoratu pozwala na bezdotykowe wejście do budynku i dotarcie do pięciu przestronnych, odpowiednio oprogramowanych wind (opóźnienie czasowe ruchu drzwi i czujniki ruchu, duże przyciski, oznakowane w języku Braille'a), co zapewnia swobodny dostęp do wszystkich pomieszczeń;
- wszystkie wejścia/wyjścia (w tym ewakuacyjne) są bezprogowe, z poziomu gruntu,
- mamy certyfikat "TU JEST OK" potwierdzający pełną dostępność budynku dla osób niepełnosprawnych;
- w pełni dostosowania biblioteka dla osób niepełnosprawnych (szerszy opis w kryterium nr 5).
- strona internetowa Uczelni umożliwia zmianę kontrastu.

Biblioteka wyposażona jest w następujące udogodnienia:

- stanowiska z automatyczną, sterowaną elektrycznie regulacją wysokości blatu roboczego umożliwiające pracę osobom na wózkach inwalidzkich różnych typów, a także pracę na stojąco,
- do dyspozycji są podnóżki z regulowanym podparciem stóp dla osób z problemami z kręgosłupem oraz krążeniowymi,
- książki elektroniczne na czytniki dla osób ze słabym wzrokiem oraz same czytniki,
- na zewnątrz budynku stoi trezor biblioteczny do oddawania książek,
- możliwość korzystania z zasobów [Akademickiej Biblioteki Cyfrowej](#),
- wsparcie procesu kształcenia i prowadzenia badań gwarantuje również kupiony w 2020 roku dostęp do LEXOTEKI

- zapewniamy niezbędny sprzęt i oprogramowanie.

Wsparcie organizacyjne w procesie edukacji i podejmowanych inicjatyw

Uczelnia zapewnia studentom wsparcie organizacyjne i finansowe przy organizowaniu przez nich wydarzeń naukowych (np. konferencje studenckie, kominek lekarski) i spotkań kół naukowych. Studenci mogą także w dowolny sposób korzystać z sal dydaktycznych – przedstawiciele kół naukowych mogą bez przeszkód rezerwować sale na potrzeby związane ze studiowaniem i podejmowaną aktywnością studencką. Podobnie z wykorzystaniem sprzętu audiowizualnego i komputerowego. Studentów pod kątem administracyjnym wspiera Dział Administracji.

W zakresie kształcenia zdalnego, nieodzownym wsparciem dla studentów jest Centrum E-learningowe Uczelni Łazarskiego. Centrum E-learningu oferuje wsparcie metodyczne, organizacyjne i techniczne dla realizowanego procesu kształcenia na odległość. Pracownicy Centrum są dostępni (w Uczelni, telefonicznie oraz mailowo) przez 7 dni w tygodniu w godzinach 8:00-20:00. Jeśli zajęcia synchroniczne prowadzone są po godzinie 20 w danym dniu to także w tym czasie prowadzony jest dyżur techniczny. W zespole pracuje 5 techników oraz 2 metodyków edukacji na odległość z 20-letnim doświadczeniem. Metodocy oferują dodatkowo konsultacje indywidualne w wymiarze 22 godzin zegarowych tygodniowo, także w weekendy.

W kontekście wsparcia organizacyjnego Studenci mają dedykowane dla nich miejsce w postaci Działu Administracji, a także osobnej komórki organizacyjnej, gdzie regulują wszelkie kwestie finansowe związane ze studiowaniem na Uczelni Łazarskiego (osoby w pok. 203 zajmują się wyłącznie obsługą studentów).

Motywowanie studentów

System motywowania studentów działa poprzez: stypendium Rektora; stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych; nagrody przyznawane po każdym semestrze za wyniki w nauce (3 studentów z najwyższą średnią otrzymuje po 1000 zł ulgi w płatnościach), nagrody przyznawane za wyniki w nauce, działalność naukową, działalność wolontariacką i organizacyjną; udział w pracach badawczych i konferencjach, po których publikuje się artykuły studentów; udział w opiniowaniu regulaminów, programów studiów, ocenie nauczycieli, ciałach takich jak Senat, Rada Wydziału, Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia. Ponadto, WM pokrywa studentom koszty dodatkowych szkoleń, np.: z zakresu szycia chirurgicznego, wkluc doszpikowych, kursów ultrasonograficznych. Ponadto, WM pokrywa koszty – jeżeli takie wystąpią – związane z publikacją artykułów w open source lub inne koszty działań studenckich.

Powyższe działania dają studentom wymierne poczucie bycia podmiotem i partnerem oraz realnego wpływu na własne sprawy, co motywuje do czynnego udziału w procesach uczelnianych, samostanowienia i wywierania wpływu. Prace prowadzone w kołach naukowych tworzą przestrzeń do samorozwoju, zdobywania praktyki zawodowej i kształtowania predyspozycji istotnych na rynku pracy i kształtowania absolwenta przy wyraźnym wsparciu Uczelni i z zapewnieniem zaplecza dla tegoż rozwoju.

Studenci informowani są o możliwościach wsparcia i jego zakresie poprzez stronę internetową, przesyłanie wiadomości elektronicznych, ogłoszenia w gablotach oraz

informacje w mediach społecznościowych. Przykładem skutecznego informowania o systemie wsparcia jest działalność Pełnomocnika ds. stypendiów, co znajduje odzwierciedlenie w stale rosnącej liczbie uzyskiwanych stypendiów przez studentów kierunku lekarskiego.

Studenci mają wiele możliwości zgłaszania skarg i składania wniosków, np.:

- na stronie internetowej znajduje się specjalny adres mailowy, na który Studenci mogą zgłaszać skargi i uwagi - jakoscksztalцениawm@lazariski.edu.pl,
- Dziekan i Prodziekani mają dyżury administracyjne (poza dydaktyczne), gdzie każdy ze Studentów może umówić się na spotkanie,
- Dziekan przyjmuje studentów w trybie ciągłym w zależności od bieżących potrzeb. Kontaktuje się także ze studentami za pomocą dostępnych środków komunikacji, np. są to spotkania z użyciem platformy Zoom, udostępnienie służbowego numeru telefonu komórkowego oraz stale – bez względu na okoliczności epidemiologiczne – poprzez aplikacje społecznościowe, jak Messenger.
- Studenci mają także możliwość zgłaszania skarg do Samorządu Studenckiego, który zgodnie z regulaminem, w swojej strukturze ma Sąd Koleżeński do rozpatrywania sporów i konfliktów.

Wnioski studentów związane z przebiegiem studiów, wymienione w Regulaminie Studiów, kierowane do Dziekana Wydziału Medycznego mogą być składane przez studentów w formie pisemnej w Dziekanacie w godzinach urzędowania lub przesyłane pocztą tradycyjną oraz elektroniczną. Studentom przysługuje prawo do składania wniosków i skarg w sprawach związanych z organizacją i przebiegiem procesu kształcenia, obsługą administracyjną studenta oraz w innych kwestiach bezpośrednio lub pośrednio dotyczących studentów. Studenci mogą składać wnioski dotyczące ulepszenia organizacji procesu kształcenia, usprawnienia pracy, zaspokojenia potrzeb społeczności akademickiej, bezpieczeństwa i higieny pracy, a przede wszystkim doskonalenia jakości kształcenia. Wnioski i skargi mogą być składane indywidualnie, grupowo lub za pośrednictwem samorządu studentów, w sposób pisemny, drogą bezpośrednią lub korespondencyjną, w tym też elektroniczną. Takie zgłoszenia dotyczą między innymi: nieotrzymania na czas prezentacji od wykładowcy, zbyt bliskiego terminu poprawkowego w stosunku do terminu podstawowego natychmiast są podejmowane działania naprawcze, a po nich następuje sprawdzenie skuteczności wprowadzonych rozwiązań.

Administracyjna obsługa studentów prowadzona jest przez Dziekanat WM i inne jednostki administracyjne Uczelni, jak Dział Administracji, Kwestura, Dział IT. Obsługę wspiera system e-uczelnia. Za rok akademicki 2021/2022 została przeprowadzona ankieta, w której pytano studentów o częstotliwość korzystania z usług poszczególnych jednostek administracyjnych oraz o ocenę jakości świadczonych usług i godzin przyjęć. Oceniane były następujące jednostki/osoby: Studium Języków Obcych, Biblioteka, Dziekanat, Rektorat, Pełnomocnik ds. Praktyk, Prodziekani i Komisja stypendialna oraz dodatkowo ankieta dotycząca tejże obsługi w okresie nauczania online. W porównaniu do poprzedniego badania wzrósł odsetek zwróconych ankiet z odpowiedziami, a co oznacza, że wcześniej wdrożone działania naprawcze okazały się skuteczne. W trakcie spotkań ze studentami Dziekan i inni przedstawiciele władz Wydziału zachęcają ich do uczestnictwa w procesie ewaluacji.

Kadra wspierająca proces dydaktyczny jest zatrudniana w oparciu o swoje doświadczenie i kwalifikacje. Odbywa również szkolenia z zakresu, np.: negocjacji z trudnej pozycji wyjściowej, Prince, Team skills and Leadership, programów komputerowych wykorzystywanych na Wydziale i Uczelni, szkolenia z zakresu MS Teams i platformy Long Distance Learning, excel. Szkoleniom poddawani są także pracownicy dziekanatu i biura dziekana, np. Katarzyna Dołkowska (kierownik dziekanatu) i Elżbieta Makomaska-Szaroszyk (prodziekan ds. studenckich) w dniu 4.02.2019 r. odbyły szkolenie pt. „Regulamin studiów wyższych w świetle najnowszych zmian – wymogi formalne i aspekty praktyczne”, a M. Zeman dobyła szkolenie z zakresu dokumentacji przebiegu studiów. Pracownicy administracyjni – celem zwiększania swoich kompetencji w procesie wsparcia i obsługi studentów - odbywali liczne szkolenia, jak:

- „Zarządzanie stresem”,
- „Komunikacja interpersonalna”,
- „Dyplomy ukończenia studiów wyższych”,
- „Suplementy do dyplomów w świetle najnowszych zmian z uwzględnieniem wymogów formalnych i aspektów praktycznych”,
- „Teczka akt osobowych studenta i elektroniczny obieg dokumentacji związanej z przebiegiem studiów”, wszystkie finansowane z budżetu Wydziału Medycznego.

Dodatkowo, stworzone przez Uczelnię Centrum E-learningu zatrudniło dwóch metodyków edukacji na odległość (Pan Artur Wojno i Pani Anna Stanisławska-Miszke) z 20-letnim doświadczeniem zawodowym, którzy wspomagają proces dydaktyczny i przygotowują metodycznie wykładowców, aby mogli lepiej wspierać studentów w procesie nauki. Odbyło się do tej pory wiele szkolenia z zakresu metodyki kształcenia na odległość i szereg szkoleń technicznych oraz indywidualnych. Szkolenia te w bardzo intensywnym trybie są prowadzone na Wydziale Medycznym od marca 2020 roku w ramach szkoleń indywidualnych i dla całych zespołów prowadzących zajęcia, np.: diagnostyka laboratoryjna, biochemia, histologia, anatomia, medycyna ratunkowa. Ponadto, metodycy mają również indywidualne dyżury konsultacyjne zarówno w tygodniu, jak i w weekendy. Centrum E-learningu pracuje wobec powyższego zarówno z pracownikami dydaktycznymi, administracyjnymi – także szkoląc ich w zakresie sprzętowo-technologicznym oraz studentami (wsparcie na miejscu, telefoniczne, zdalne od 8.00 do 20.00, 7 dni w tygodniu) oraz przygotowuje materiały szkoleniowe dla studentów.

Ważnym aspektem funkcjonowania Wydziału Medycznego w zakresie realizacji kształcenia na kierunku lekarskim jest współpraca z Samorządem Studenckim – kluczowym interesariuszem wewnętrznym. Samorząd Studencki – zgodnie z przepisami prawa – opiniuje programy studiów na kierunku lekarskim. Ponadto, władze Wydziału Medycznego starają się w miarę na bieżąco konsultować z przedstawicielami Samorządu rozmaite kwestie dotyczące procesu kształcenia,

Wydział Medyczny przykładą dużą wagę do monitorowania systemów wsparcia oraz motywowania studentów. Dlatego też zarządzeniem Dziekana WM powołany został Studencki Zespół Opiniujący, który poprzez spotkania doradza władzom Wydziału w zakresie wsparcia i motywowania studentów, w tym także Wydziałowa Komisja ds. Jakości

Kształcenia i Rada Ekspertów. Dzięki temu ów system jest stale doskonalony, czego przykładem jest prowadzenie dodatkowych spotkań ze studentami (konsultacji) z zakresu różnych przedmiotów, stworzenie małej Sali seminaryjnej w Szpitalu Zachodnim w Grodzisku Mazowieckim, stworzenie sali seminaryjnej w Centrum Zdrowia Dziecka, przekazanie wykładowcom laptopów i dodatkowych kamer oraz mikrofonów do prowadzenia zajęć online w celu podniesienia ich jakości technicznej czy też wyposażenie studentów na ich prośbę w maski FFP2, zamiast masek chirurgicznych na zajęcia kliniczne i do zajęć na terenie uczelni, w tym też wyposażanie ich w rękawiczki jednorazowe i fartuchy flizelinowe. Monitorowanie prowadzone jest także przez interesariuszy zewnętrznych, w tym Radę Ekspertką oraz dyrekcję szpitali i koordynatorów przedmiotów, którzy też zgłaszają, potrzeby np. doposażenia klinik w sprzęt multimedialny, laptopy, kamery, mikrofony czy też rozszerzenie dostępu do zasobów bibliotecznych.

Innym przykładem skuteczności oceny systemu wsparcia jest także powołanie prodziekana ds. współpracy międzynarodowej i pełnomocnika ds. programu Erasmus+, oraz prodziekana ds. badań naukowych, celem usprawnienia jakości wsparcia udzielanego studentom w obszarze umiędzynarodowienia kształcenia i badań naukowych.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Wydział Medyczny zapewnia dostęp do informacji o programie kształcenia poprzez zamieszczenie na ogólnodostępnej stronie internetowej w zakładce „Model i jakość Kształcenia” <https://www.lazarski.pl/pl/wydzialy-i-jednostki/wydzial-medyczny/model-i-jakosc-ksztalcenia/> m.in.: efektów uczenia się, sylabusów, planów studiów itd. Używany jest także system Wirtualnej Uczelni. Istnieje również możliwość dostępu do informacji drogą tradycyjną poprzez kontakt osobisty (Dziekan, Prodziekan ds. studenckich, Dziekanat, opiekun roku, koordynatorzy przedmiotów, opiekunowie kół naukowych, mentoring profesorski, nauczyciele akademiccy) oraz informacje zwieszane na tablicach ogłoszeń. Pozostałe źródła danych to np. media społecznościowe, teledyski z bieżącymi informacjami (kampus). Ponadto, dostęp do informacji realizowany jest poprzez dedykowaną stronę rekrutacyjną, na której znajdują się zasady rekrutacji oraz kontakt do biura rekrutacji, podstronę o jakości kształcenia, na której znajdują się informacje o jakości kształcenia, regulaminy, literatura przedmiotu oraz podstronę Dziekanatu (<https://www.lazarski.pl/pl/wydzialy-i-jednostki/wydzial-medyczny/dziekanat-wm/>). Na osobnej podstronie dedykowanej osobom niepełnosprawnym znajduje się komplet informacji niezbędnych dla niepełnosprawnych kandydatów i studentów (<https://www.lazarski.pl/pl/studenci-z-niepelnosprawnoscia/>). Wykorzystanie nowoczesnych technologii (social media, marketing digitalny) pozwala na zwiększanie efektywności dotarcia z przekazem.

Prowadzony jest bieżący monitoring trafności, dokładności i celowości dotarcia do interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. Każdy student mający uwagi do prowadzonych zajęć czy generalnie funkcjonowania Wydziału ma możliwość zgłoszenia swoich uwag na specjalnie do tego przygotowany adres mailowy: jakoscksztalceniawm@lazarski.pl. Wydział po zakończeniu roku akademickiego przeprowadza ewaluację systemu dostępu do informacji

publicznej poprzez ankietyzację studentów. Badanie publicznego zakresu dostępu do informacji przeprowadzane jest rokrocznie przez Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia. W badaniu podsumowującym rok akademicki 2021/2022 zawarte były następujące pytania: Gdzie w pierwszej kolejności/najczęściej szuka Pan/Pani obecnie aktualizacji informacji nt. kierunku?; Jak ocenia Pan/Pani łatwość dotarcia do ww. informacji w skali 1 do 5, gdzie 1 oznacza ocenę najniższą (bardzo źle) a 5 ocenę najwyższą (bardzo dobrze)?; Który ze sposobów przekazywania informacji wskazałby/łaby Pan/Pani jako preferowany? Jakie działania należałoby poprawić? Czego brakuje w procesie przekazywania informacji? Czy jakieś informacje Pana/Pani zdaniem wymagają uzupełnienia? Po raz kolejny badanie wykazało, iż głównym źródłem informacji dla studentów jest strona internetowa i social media uczelni, a w dalszej kolejności dziekanat i informacje przekazywane drogą poczty elektronicznej. Studenci dobrze ocenili łatwość dotarcia do informacji i czas reakcji na zadane pytania, choć w tym względzie kilkoro studentów/studentek wskazywało uchybienia.

Dostęp do informacji publicznej ewaluowany jest przez szereg interesariuszy, tj. na przykład Studencki Zespół Opiniujący, Radę Ekspertką, Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia. Przykładem skuteczności przeprowadzanych ewaluacji są zastrzeżenia przekazywane przez Radę Ekspertką, np. w zakresie braków informacji na stronie internetowej Wydziału Medycznego i Uczelni Łazarskiego. Od razu po wskazaniu tych wad, zostały one uzupełnione.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Nadzór w zakresie merytorycznym, organizacyjnym i administracyjnym nad kierunkiem studiów sprawuje Dziekan Wydziału Medycznego, prodziekani oraz pełnomocnik ds. jakości kształcenia. Odnosi się to także do ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku lekarskim. W procesie tym biorą udział interesariusze zewnętrzni (np. Rada Ekspertcka, dyrektorzy szpitali), interesariusze wewnętrzni (Rada Programowa, Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia, Samorząd Studencki, Rada Wydziału, Senat Uczelni Łazarskiego czy też Studencki Zespół Opiniujący). Odbywają się spotkania z wykładowcami, koordynatorami przedmiotów, studentami wszystkich roczników, dyrektorami szpitali. Na bieżąco odbywa się współpraca ze starostami poszczególnych roczników.

Celem działań podejmowanych w ramach projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów jest zapewnienie jednolitego i powtarzalnego sposobu modyfikacji, monitorowania i okresowego przeglądu programów kształcenia oraz weryfikowania realizacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Podejmowane działania zmierzają również do zapewnienia programu studiów zgodnego z sylwetką absolwenta.

Modyfikacja, monitorowanie i okresowy przegląd programów studiów obejmuje w szczególności: analizę zgodności koncepcji kształcenia z celami określonymi w strategii rozwoju Uczelni i Wydziału Medycznego; analizę stopnia realizacji celów kształcenia i osiągania przez studentów założonych efektów uczenia się, a w tym: analizę stosowanych sposobów i form weryfikowania realizacji efektów uczenia się oraz adekwatności tych form do zakładanych efektów uczenia się, ocenę jakości praktyk oraz analizę zakładanych i uzyskanych w ich wyniku efektów uczenia się, analizę wyników nauczania, analizę poprawności przypisania punktów ECTS do modułów kształcenia; analizę ocen zajęć dydaktycznych dokonywanych przez studentów na zakończenie każdego cyklu zajęć dydaktycznych; analizę i ocenę udziału interesariuszy zewnętrznych oraz wymagań otoczenia społeczno-gospodarczego; ocenę infrastruktury dydaktycznej, w tym dostępu do literatury zalecanej w ramach kształcenia; ocenę sposobu informowania studentów i innych zainteresowanych (kandydatów, pracodawców). Wyżej wymienione analizy są sporządzane przez Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia oraz osoby wskazane przez Dziekana po zakończeniu roku akademickiego.

Monitoring ciągły jest realizowany w następujący sposób: przed rozpoczęciem semestru na posiedzeniu Rady Programowej, a następnie Kolegium Dziekańskim i Komisji Jakości omawia się proponowane zmiany w sylabusach i zasadach zaliczania z uwzględnieniem wyników hospitacji zajęć, koordynator przedmiotu wprowadza zmiany w sylabusie przedmiotu w zakresie zasad zaliczania i systemu oceniania oraz uzupełnienia literatury. Po zakończeniu semestru każdy nauczyciel zapoznaje się z wynikami ankiet studenckich w zakresie wypełnionych przedmiotów; dokonuje samooceny zrealizowanych zajęć pod kątem odpowiedzi na następujące pytania: Czy założone cele przedmiotu zostały zrealizowane? Czy przyjęte metody i formy zaliczenia pozwoliły rzeczywiście ocenić osiągnięcie przez studentów założonych efektów uczenia się?, sprawdza czy ustalona liczba punktów ECTS odpowiada rzeczywistemu nakładowi pracy studenta potrzebnemu do uzyskania założonych

efektów uczenia się. Dziekan Wydziału, po zasięgnięciu opinii Zespołu ds. oceny stopnia realizacji efektów uczenia się, przedkłada na koniec roku akademickiego Radzie Wydziału ocenę osiągniętych efektów uczenia się, która stanowi podstawę doskonalenia programu studiów.

Monitoring cykliczny (o charakterze okresowym) odbywa się nie częściej niż co 3 lata i nie rzadziej niż co 6 lat. Kompleksowa ocena realizowanego programu studiów odbywa się zgodnie z poniższą procedurą. Dziekan Wydziału podejmuje decyzję o rozpoczęciu kompleksowej oceny danego programu studiów; powołuje Zespół dydaktyczny dla danego programu studiów, zwany dalej Zespołem, składający się z wykładowców realizujących zajęcia w ramach danego programu studiów; przewodniczący Zespołu wysyła informację o rozpoczęciu procedury monitorowania do koordynatorów przedmiotów oraz Samorządu Studentów, z jednoczesną prośbą o zgłaszanie uwag/wniosek do programu studiów; wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia udostępnia Zespołowi celem wykorzystania w procesie monitorowania: opinie pracodawców (z zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), np. uzyskane na podstawie ankiet; opinie absolwentów o przydatności nabytych, jak i brakujących elementach z zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w danym programie studiów, uzyskane na podstawie ankiet po roku, 3 i 5 latach od ukończenia studiów; opracowane dane z ankiet studenckich dla poszczególnych przedmiotów z podziałem na formy. Zespół, w porozumieniu z Dziekanem, uwzględniając raporty z hospitacji i akredytacji oraz koszty opracowuje propozycje zmian w monitorowanym programie studiów i przedstawia je, wraz z uzasadnieniami, koordynatorom przedmiotów realizujących zajęcia w ramach programu studiów. Przy wprowadzeniu zmian należy przestrzegać procedury projektowania programów studiów. W celu doskonalenia programu studiów można dokonywać w nim zmian.

Ocena osiągniętych efektów uczenia się ma charakter ciągły i odbywa się z udziałem członków Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia i koordynatorów przedmiotów, a także przedstawicieli Rady Programowej. Monitorowanie stopnia osiągnięcia efektów uczenia się odbywa się poprzez: okresowe rewizje programu kształcenia pod kątem zgodności z obowiązującymi przepisami prawa, standardem dla kierunku lekarskiego i wynikającymi z niego efektami uczenia się; analizy sylabusów pod kątem braku powtórzeń efektów uczenia się w ramach kilku przedmiotów/grup zajęć, obiektywizmu metod weryfikacji realizacji efektów uczenia się, metod dydaktycznych odpowiednich do prowadzonej formy zajęć, literatury przedmiotu, zgodności efektów uczenia się. Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia przeprowadza rokrocznie badania oceny zajęć dydaktycznych poprzez analizę wyników hospitacji, ankiet ewaluacyjnych realizowanych przez studentów, ocenę sylabusów dokonywaną przez Komisję, arkusz samooceny realizacji efektów uczenia się, analizy wykorzystania infrastruktury w realizacji efektów uczenia się. W ostatnim badaniu zajęcia zostały wysoko ocenione przez studentów podobnie jak infrastruktura i liczebność grup studenckich. Głównym problemem jaki podnoszono była niespójność w sylabusie z Mikrobiologią pod kątem zapisu warunku zaliczenia częściowego, i podejścia jednego wykładowcy na przedmiocie zabiegi resuscytacyjne do studentów i do procesu dydaktycznego. Wskutek uwag podjęto działania naprawcze w postaci szczegółowej analizy wszystkich sylabusów oraz działania prewencyjne, mające na celu zapobieżenie powtórzeniu się zdefiniowanej sytuacji. Podjęto także działania i decyzje kadrowe, polegające na

zaprzestaniu współpracy z wykładowcą reprezentującym nieodpowiednie podejście do studentów. Jednocześnie podjęto decyzję o rozwiązaniu umowy z koordynatorem przedmiotu diagnostyka laboratoryjna i zatrudnieniu nowego ze względu na zbyt małe zaangażowanie w proces dydaktyczny.

Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągniętych efektów uczenia się zawarte są w Regulaminie studiów i Wewnętrznym Systemie Jakości Kształcenia. Celem działań podejmowanych w tym zakresie jest zapewnienie jasnych kryteriów zaliczania przedmiotów i rzetelnego procesu oceniania. Działania w zakresie oceniania studentów obejmują analizę danych dotyczących liczby studentów powtarzających przedmiot niezaliczony w danej sesji. Analizę sporządza po zakończeniu roku akademickiego Dziekanat i przekazuje Dziekanowi. Ocena osiągniętych efektów uczenia się ma charakter ciągły i odbywa się z udziałem członków Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia i koordynatorów przedmiotów. Monitorowanie stopnia osiągnięcia efektów uczenia się odbywa się poprzez: okresowe rewizje programu studiów pod kątem zgodności z obowiązującymi przepisami prawa, wynikających z nich efektów uczenia się; analizy sylabusów pod kątem braku powtórzeń efektów uczenia się w ramach kilku przedmiotów/grup zajęć, obiektywizm metod weryfikacji realizacji efektów uczenia się, metod dydaktycznych odpowiednich do prowadzonej formy zajęć, literatury przedmiotu, zgodności efektów uczenia się i ich pokrycia w programie. Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia przeprowadza rokrocznie badania oceny zajęć dydaktycznych poprzez analizę wyników hospitacji, ankiet ewaluacyjnych wypełnianych przez studentów, ocenę sylabusów dokonywaną przez Komisję, arkusz samooceny realizacji efektów uczenia się, analizy wykorzystania infrastruktury w realizacji efektów uczenia się. W ostatnim badaniu zajęcia zostały wysoko ocenione przez studentów, podobnie jak infrastruktura i liczebność grup studenckich. Studenci pozytywnie odnosili się także do zakresu wsparcia udzielanego im przez wykładowców poza godzinami zajęć.

Studenci dokonują oceny osiągnięcia efektów uczenia się związanych z realizacją programu studiów. Istotnym elementem weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów są opinie wyrażane przez Studencki Zespół Opiniujący. Uzyskane informacje są przedmiotem dyskusji na spotkaniach Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia i stanowią element podlegający ocenie w procesie bieżącego monitoringu realizacji programów studiów.

Analiza wyników nauczania omawiana jest podczas posiedzeń Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, Rady Ekspertckiej, podczas spotkań z koordynatorami przedmiotów i wykładowcami oraz prezentowana jest na posiedzeniu Rady Wydziału WM. Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia opracowuje wnioski z analizy i plan naprawczy – jeśli taki jest konieczny.

Przy kierunku lekarskim funkcjonują zarówno interesariusze wewnętrzni, jak i zewnętrzni. Do wewnętrznych należy zaliczyć studentów, wykładowców, Radę Programową, Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia, Radę Wydziału, Senat Uczelni Łazarskiego, Samorząd Studencki czy Studencki Zespół Opiniujący. Jednymi z kluczowych interesariuszy wewnętrznych są studenci kierunku lekarskiego. Biorą oni czynny udział w posiedzeniach Senatu, Rady Wydziału i Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, zgłaszają swoje uwagi bezpośrednio do Dziekana i Prodziekanów, wypowiadają się w kwestii prowadzonych zajęć w ankietach dotyczących realizacji procesu dydaktycznego i wykładowców. Celem

zwiększenia wpływu studentów na proces kształcenia decyzją dziekana WM powołano Studencki Zespół Opiniujący, który pełni funkcję doradcą dla władz wydziału. Do jego zadań należy m.in. bieżący monitoring realizacji programu studiów, ewaluacje infrastruktury, stopnia wsparcia udzielanego studentom czy też stopnia umiędzynarodowienia. Ponadto, Dziekan WM może w każdej sprawie związanej z programem studiów zwrócić się do SZO z prośbą o wyrażenie opinii.

Władze Wydziału Medycznego oraz kadra dydaktyczna czerpią doświadczenie i analizują sugestie przekazywane przez interesariuszy zewnętrznych, w tym przez Radę Ekspertką złożoną z uznanych osobistości nauk medycznych. Jej posiedzenia odbywają się nie rzadziej niż raz w roku oraz każdorazowo przy zmianie programów studiów. Do obowiązków Rady Ekspertkiej przy kierunku lekarskim, zgodnie z wewnętrznym systemem jakości kształcenia, zaliczają się i są stopniowo wdrażane i realizowane następujące zadania:

- ewaluacja programów studiów i rekomendowanie zmian, metod kształcenia, metod oceniania i innych aspektów związanych z jakością kształcenia;
- doradzanie organom jednoosobowym i wieloosobowym na Wydziale w zakresie rozwoju procesu kształcenia;
- wspomaganie i doradzanie organom jednoosobowym i wieloosobowym na Wydziale w zakresie wdrażania metod kształcenia;
- wspomaganie studentów, kadry naukowej i całego procesu kształcenia przez członków Rady Ekspertkiej i osób zaproszonych w zakresie dokonywania prezentacji, wygłaszania wykładów otwartych, prowadzenia zajęć w celu wdrożenia praktycznych modułów i treści kształcenia w ramach szczegółowo opracowanych i przygotowanych propozycji, np. Forum Wiedzy Medycznej, Kominek Lekarski.

Posiedzenia Rady Ekspertkiej zwołuje i przewodniczy Dziekan. Są protokołowane. W posiedzeniach biorą udział zaproszeni członkowie Rady Ekspertów, Dziekan, Prodziekani, członkowie Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia oraz inni zaproszeni goście. Przykładem wpływu Rady Ekspertkiej na realizację programu studiów jest rekomendacja przygotowania szkoleń w zakresie kształcenia zdalnego, rekomendacje w zakresie przedmiotów w j. angielskim, jakie znalazły się w programie studiów czy też inne modyfikacje programu studiów (np. połączenie farmakologii i toksykologii oraz przeniesienie zajęć z neurochirurgii z semestru wiosennego na jesienny).

Na Wydziale odbywają się spotkania z dyrektorami szpitali, w trakcie których dyskutowane są kwestie bieżącej realizacji zajęć, potrzeb dydaktycznych i technicznych, a także oczekiwań wobec nowo kształconych lekarzy. Na jednym z takich spotkań podnoszono potrzebę kształcenia studentów w zakresie zarządzania sobą i zespołem oraz wzmocnienia dydaktyki na poziomie komunikacyjnym (komunikacja pacjent-lekarz, lekarz-zespół), a także wykorzystania CSM w procesie kształcenia – jako miejsce przygotowania do udziału w zajęciach klinicznych, rozwijania umiejętności i kompetencji już zdobytych i pozyskiwania nowych określonych efektami uczenia się możliwymi do zrealizowania w szpitalu jako efekty grupy B, a w CSM przeciwiczenie ich do poziomu grupy A. Dyrektorzy zwracali wielokrotnie uwagę na potrzebę praktycznego nauczania zawodu i lepszego przygotowania z zakresu umiejętności i kompetencji.

Interesariusze zewnętrzni wyrażają swoje opinie na spotkaniach z Dziekanem i Prodziekanami. Podejmują tematy dotyczące rozszerzania procesu kształcenia o aspekty

komunikacji pacjent-lekarz, profesjonalizacji kształcenia pod kątem przygotowania studentów do zarządzania sobą i zespołem, co powieła także opinie Rady Ekspertckiej, rozwinięcia wykorzystania CSM w procesie kształcenia, jak i w odniesieniu do nauczania umiejętności określonych jako grupa B, w sposób praktyczny np.: neurologia – punkcja lędźwiowa, otolaryngologia – konikotomia i inne, w tym także zajęcia z pacjentem standaryzowanym – wywiad, badanie przedmiotowe i podmiotowe oraz wzmocnienie kompetencji komunikacyjnych, a także wzorem międzynarodowym wzmocnienia fakultetów w formie seminariów o aspekty praktyczne, rozwijanie w trakcie ich nauczania efektów z zakresu umiejętności i kompetencji. Ten sam postulat zgłosili studenci, składając podania o fakultety o większym stopniu praktyczności realizowane w klinikach i CSM, co zostało wdrożone w ramach takich fakultetów jak: stany nagłe w medycynie, kardiologiczne stany nagłe i nauka umiejętności technicznych w medycynie ratunkowej.

Władze Wydziału Medycznego celem udoskonalania programu studiów i wewnętrznego systemu jakości kształcenia, czerpią doświadczenie z wizytacji przeprowadzonych przez Polską Komisję Akredytacyjną także na innych kierunkach studiów prowadzonych na Uczelni Łazarskiego. Przykładem jest rekomendacja Zespołu Wizytującego PKA o możliwości powołania Rady Programowej, co zostało zmaterializowane stosownym zarządzeniem Dziekana Wydziału Medycznego.

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	<ol style="list-style-type: none"> 1) Wykwalifikowana kadra naukowo-dydaktyczna z doświadczeniem międzynarodowym. 2) Rosnąca liczba publikacji w czasopismach wysokopunktowanych. 3) Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym. 4) Współpraca z podmiotami leczniczymi w realizacji kształcenia praktycznego. 5) Możliwość zapewnienia zindywidualizowanego podejścia. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Brak oferty kształcenia podyplomowego dla lekarzy.
Czynniki zewnętrzne	<ol style="list-style-type: none"> 1) Wdrażane na Uczelni mechanizmy awansu naukowego oraz system zapewniania jakości kształcenia, które powinny wpłynąć na podniesienie jakości prac naukowych oraz kształcenia. 2) Możliwość ciągłego doskonalenia kompetencji kadry dydaktycznej w ramach samokształcenia i uczestnictwa w kursach/projektach. 3) Otwarte granice Unii Europejskiej pozwalające na swobodą wymianę i współpracę kadry naukowo-dydaktycznej z różnych ośrodków, w zakresie kształcenia. 4) Małe wysycenie kadrami lekarską w kraju przy relatywnie dużej liczbie ośrodków opieki medycznej (duże zapotrzebowanie na wykwalifikowaną kadre). 5) Rozwój prac nad funkcjonowaniem Wieloprofilowego Centrum Symulacji Medycznej i jego wykorzystania dydaktycznego 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Możliwy silny spadek liczby kandydatów na studia związany z niżem demograficznym, konkurencją innych uczelni, słabszym przygotowaniem młodzieży do studiowania na kierunku. 2) Silna konkurencja innych szkół wyższych. 3) Możliwa trudność w pozyskiwaniu środków zewnętrznych na badania i rozwój ze względu na wczesny etap rozwoju kierunku.

(Pieczęć uczelni)

.....
dr hab. Paweł Olszewski
p.o. Dziekana Wydziału Medycznego

.....
prof. dr hab. Maciej Rogalski
Rektor Uczelni Łazarskiego

Warszawa, dnia 17.03.2023 r.

Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące kierunku lekarskiego

Tabela 1. Liczba studentów na kierunku lekarskim

Poziom studiów	Rok studiów	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Dane sprzed 3 lat *	Bieżący rok akademicki **	Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki
I stopnia	I	-	-	-	-
	II	-	-	-	-
	III	-	-	-	-
	IV	-	-	-	-
II stopnia	I	-	-	-	-
	II	-	-	-	-
jednolite studia magisterskie	I	89	92	-	-
	II	74	77	-	-
	III	43	66	-	-
	IV	-	67	-	-
	V	-	65	-	-
	VI	-	41	-	-
Razem:		206	408	-	-

Tabela 2. Wskaźniki dotyczące programu studiów na kierunku lekarskim

Studia stacjonarne

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	12 semestrów/ 366 ECTS
Łączna liczba godzin zajęć	5936
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	366 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	219,5 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach	9 ECTS

zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych	
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	42,5 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	20 ECTS
Wymiar praktyk zawodowych	600 godzin
Liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	60 godzin
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/Łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	5936/335

Tabela 3. Zajęcia lub grupy zajęć związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć ¹	Łączna liczba godzin zajęć/ stacjonarne	Liczba punktów ECTS
Histologia	W, S, Ć	100	8
Embriologia	S	45	3
Cytofizjologia	W, S, Ć	60	4,5
Biofizyka	W, S, Ć	60	4
Historia medycyny	W	30	1,5
Medycyna ratunkowa 1 – pierwsza pomoc z elementami medycyny katastrof	S, Ć	30	2,5
Medycyna ratunkowa	S, Ć	120	7
Informatyka i biostatystyka	S, Ć	60	4
Genetyka	W, S, Ć	75	5,5
Biochemia z elementami chemii	W, S, Ć	175	11,5
Fizjologia i patofizjologia	W, S, Ć	150	16
Immunologia	W, S, Ć	60	4,5
Patologia ogólna	W, S, Ć	35	3
Patomorfologia	W,S,Ć	155	17
Farmakologia i toksykologia	W, S, Ć	135	8
Diagnostyka obrazowa	W, S, Ć	90	5
Propedeutyka pediatrii	W, S, Ć	60	6

Tabela 4. Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach obcych

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)
Język angielski	ćwiczenia	1-4	stacjonarna	Angielski	304
Clinical Neuroanatomy	seminaria	8	stacjonarna	Angielski	19
Modern trends in the management of medical personel	seminaria	10	stacjonarna	Angielski	11
Management practice in health care	seminaria	10	stacjonarna	Angielski	10
Knowledge Management	seminaria	10	stacjonarna	Angielski	11
Models of health systems organization and their effectiveness	seminaria	10	stacjonarna	Angielski	11
Management strategies and negotiations in health care	seminaria	10	stacjonarna	Angielski	11
Introduction to Business	seminaria	10	stacjonarna	Angielski	11

